

Sammenskrivning af det anmeldte det tekniske grundlag m.v. for livsforsikringsvirksomhed

I henhold til § 2, stk. 8, jf. § 2, stk. 9, i bekendtgørelse om anmeldelse af det tekniske grundlag m.v. for livsforsikringsvirksomhed skal livsforsikringsselskabet hvert år inden udgangen af juni indsende en sammenskrivning af selskabets samlede gældende anmeldte tekniske grundlag m.v. for livsforsikringsvirksomhed til Finanstilsynet. Det sammenskrevne tekniske grundlag m.v. for livsforsikringsvirksomhed skal inkludere alle anmeldelser af det tekniske grundlag m.v. for livsforsikringsvirksomhed, der i henhold til § 20, stk. 1, i lov om finansiel virksomhed er indsendt til Finanstilsynet inden udgangen af det foregående år. Det sammenskrevne tekniske grundlag m.v. for livsforsikringsvirksomhed må ikke indeholde tidligere anmeldte regler og satser, der ikke længere er gældende ved udgangen af det foregående år. Ved livsforsikringsselskaber forstås: livsforsikringsaktieselskaber, tværgående pensionskasser og filialer af udenlandske selskaber, der har tilladelse til at drive livsforsikringsvirksomhed efter § 11 i lov om finansiel virksomhed.

Brevdato
22. marts 2018
Livsforsikringsselskabets navn
Lægernes Pension – pensionskassen for læger
Offentlig tilgængelighed
Det sammenskrevne samlede anmeldte tekniske grundlag m.v. for livsforsikringsvirksomhed er offentlig tilgængeligt, medmindre livsforsikringsselskabet hér angiver, at grundlaget m.v. indeholder dele, der i henhold til bekendtgørelsens § 5, stk. 2, ikke er offentlig tilgængelige, og tillige indsender et ekstra eksemplar af det sammenskrevne tekniske grundlag m.v. for livsforsikringsvirksomhed til Finanstilsynet, hvor disse dele er udeladt, jf. bekendtgørelsens § 2, stk. 9,
Sammenskrevet gældende anmeldt teknisk grundlag m.v. for livsforsikringsvirksomhed
Livsforsikringsselskabet skal angive en sammenskrivning af det samlede anmeldte tekniske grundlag m.v. for livsforsikringsvirksomhed, jf. bekendtgørelsens § 2, stk. 8 og 9.
Det sammenskrevne tekniske grundlag, der var gældende ved udgangen af 2017 fremgår af vedlagte bilag.
Nedenfor fremgår de satser for betaling for risiko og fortjeneste, bonus og tillæg samt satser til markedsværdi, MV2017, der var gældende ved udgangen af 2017, og som ikke fremgår af det sammenskrevne tekniske grundlag:
Betaling for risiko og fortjeneste:
Betaling for risiko, FRP, og fra fortjenstmargen, FM, er en rentemarginal i forhold til de retrospektive hensættelser i kontorentegrupperne.
For 2018 fastsættes:
FRP = 0 pct. for alle kontorentegrupper
FM = 0,5 pct. for kontorentegruppe LP -0,5 – M og kontorentegruppe LL.
Ultimo 2017 samt i 2018 fastsættes FFO som den betaling, der forventes at forfalde i 2018. Den udgør 0,5 pct. af de forventede gennemsnitlige retrospektive hensættelser i kontorentegrupperne LP -

0,5 – M og kontorentegruppe LL i 2018.

Bonus og tillæg:

Af tabel 1-9 fremgår de ved udgangen af 2017 gældende satser for kontorenter, 2. ordensadministrationsfradrag, gebyrer, risikopræmier, generelle pensionisttillæg og aldersafhængige tillæg:

Tabel 1. Kontorenter pr. 1. januar 2018

Kontorentegruppe	Kontorente før skat (pct.)	Kontorente efter skat (pct.)
LP 3 M, A, B, C inkl. LE	3,54191263	3,00
LP -0,5 fra 3 M, A, B, C	4,42739079	3,75
LP -0,5 A	4,42739079	3,75
LR B	4,42739079	3,75
LL A	2,36127509	2,00

Kontorenten i kontorentegrupper med ydelsesgaranti i gruppe LP (inkl. LE) er fastsat således, at PAL-pligtig hensættelse kun får tilskrevet grundlagsrenten. Derfor udloddes der i disse kontorentegrupper alene rentebonus til PAL-fritaget hensættelse.

Tabel 2. Satser for administrationsbonus 2018

Gruppe	2. ordens administrations- fradrag	Gebyr even- tuelle (kr. årligt)	Gebyr op- sparings- medlemmer (kr. årligt)	Gebyr pen- sionister (kr. årligt)	Gebyr færøsk ordning (kr. årligt)	Pensions- bonus (pct.)
LP	1,4 pct.	204	168	252	288	1 pct.
LR	-	72	-	72	-	0 pct.
LL	0 pct.	225	-	225	-	0 pct.

Tabel 3. Specifikke gebyrer i 2018 (kr.)

Gruppe	LP	LR	LL
Oprettelse	0	750	1.000
Tilbagekøb/overførsel, højst	625	-	1.000
Tilbagebetaling af indskud	-	-	1.000
Opdeling af pension	1.000	-	-
Omvalg med helbredsbedømmelse	1.000	-	-
Specialberegning efter timetakst, pr. time	1.000	-	-

I gruppe LL med livsvarige livrenter henlægges 6 pct. af indskuddene, svarende til 1. ordens administrationsfradraget, til særlige bonushensættelser type B.

Af tabellerne 4-7 fremgår risikopræmierne i 2018 i procent af risikopræmien på 1. ordens grundlaget. I tabellerne omfatter betegnelsen LP 2015 alle rentebånd i kønsopdelte ordninger i kontorentegrupperne LP 3,0 pct., LP -0,5 pct. fra 3,0 pct. og LP -0,5 pct.

LP 2015 unisex omfatter alle rentebånd i fælleskønsordninger i kontorentegrupperne LP -0,5 pct. fra 3,0 pct. og LP -0,5 pct.

LP 2017 unisex omfatter alle i fælleskønsordningen i kontorentegruppen LP -0,5 pct., der er indtrådt efter den 1. januar 2017.

Tabel 4. Risikopræmie ved invaliditet (i pct. af risikopræmie på 1. ordens grundlaget) 2018

Aldersgruppe	LP 2015 Kvinder	LP 2015 Mænd	LP 2015 Unisex
-44	50	50	50
45-54	50	50	50
55-59	50	67	58
60-66	50	67	58

Satserne for LP 2015 Unisex dækker også medlemmer optaget fra og med 1. januar 2017.

Tabel 5. Risikopræmie ved død (i pct. af risikopræmie på 1. ordens grundlaget) 2018. Ekskl. IP under 67

Aldersgruppe	LP 2015 Kvinder	LP 2015 Mænd	LP 2015 Unisex	LP 2017 Unisex
-29	40	40	40	110
30-39	40	40	40	120
40-44	40	40	40	140
45-49	70	70	80	260
50-59	70	70	80	280
60-64	100	100	110	380
65-69	125	125	140	420
70-74	125	125	140	370
75-79	125	125	140	330
80-	140	140	160	270

Tabel 6. Risikopræmie ved død (i pct. af risikopræmie på 1. ordens grundlaget) LR

Aldersgruppe	LR Kvinder	LR Mænd
0-69	60	40
70-79	70	50
80-89	100	70
90-99	120	85
100-	120	100

For den relativt nye gruppe LL fastsættes ingen risikobonus for 2018.

Tabel 7. Risikopræmie ved død for invalidepensionister under 67 år 2018 (i pct. af risikopræmie på 1. ordens grundlaget)

Aldersgruppe	LP 2015 Kvinder	LP 2015 Mænd	LP 2015 Unisex	LP 2017 Unisex
-29	3000	3000	3000	7800
30-34	2600	2600	2600	7100
35-39	2200	2200	2200	6400
40-44	1800	1800	1800	5800

45-49	1400	1400	1400	4900
50-54	900	900	900	3300
55-59	600	600	600	2200
60-64	450	450	450	1500
65-66	375	375	375	1200

I tabel 8 og 9 fremgår det generelle pensionisttillæg og det aldersafhængige tillæg gældende fra ultimo 2017:

Tabel 8. Generelle pensionisttillæg i 2018

Gruppe	Generelt pensionisttillæg (pct.)
LP alle rentebånd i rentegrupper LP -0,5 pct. og LP 3 pct.	13
LP øvrige rentegrupper	0
LR	4
LE	0
LL	0

Tabel 9. Aldersafhængigt pensionisttillæg i gruppe LP

Pensionists fyldte alder 1. januar 2018	Bonusgrupper med grundlags- rente		Pensionists fyldte alder 1. januar 2018	Bonusgrupper med grundlags- rente	
	LP 2015 -0,5 pct. 2018	LP 2017 -0,5 pct. 2018		LP 2015 -0,5 pct. 2018	LP 2017 -0,5 pct. 2018
0	54,75	54,75	60	88,50	101,75
1	51,50	51,50	61	85,25	98,25
2	48,50	48,50	62	82,25	94,75
3	45,50	45,50	63	79,25	91,25
4	42,50	42,50	64	76,25	88,00
5	39,50	39,50	65	73,25	84,75
6	36,50	36,50	66	70,50	81,50
7	33,50	33,50	67	67,75	78,25
8	30,75	30,75	68	65,00	75,25
9	28,00	28,00	69	62,25	72,25
10	25,25	25,25	70	59,50	69,25
11	22,50	22,50	71	56,75	66,25
12	19,75	19,75	72	54,25	63,25
13	17,25	17,25	73	51,75	60,50
14	14,75	14,75	74	49,25	57,75
15	12,25	12,25	75	47,00	55,00
16	9,75	9,75	76	44,75	52,50
17	7,25	7,25	77	42,50	49,75
18	4,75	4,75	78	40,25	47,25
19	2,25	2,25	79	38,00	44,75
20	256,00	280,50	80	36,00	42,50
21	250,75	275,00	81	34,00	40,00
22	245,75	269,75	82	32,00	37,75
23	240,75	264,50	83	30,25	35,50
24	235,75	259,25	84	28,50	33,50
25	230,75	254,00	85	26,75	31,50

26	226,00	249,00	86	25,00	29,25
27	221,25	244,00	87	23,50	27,50
28	216,50	239,00	88	22,00	25,50
29	211,75	234,00	89	20,50	23,75
30	207,00	229,00	90	19,00	22,00
31	202,25	224,00	91	17,50	20,25
32	197,75	219,00	92	16,25	18,75
33	193,25	214,25	93	15,00	17,25
34	188,75	209,50	94	13,75	16,00
35	184,25	204,75	95	12,75	14,50
36	179,75	200,00	96	11,75	13,25
37	175,50	195,50	97	10,75	12,00
38	171,25	191,00	98	9,75	11,00
39	167,00	186,50	99	9,00	10,00
40	162,75	182,00	100	8,25	9,00
41	158,50	177,50	101	7,50	8,00
42	154,25	173,00	102	6,75	7,00
43	150,25	168,50	103	6,00	6,50
44	146,25	164,25	104	5,50	5,75
45	142,25	160,00	105	5,00	5,00
46	138,25	155,75	106	4,50	4,50
47	134,25	151,50	107	4,00	4,00
48	130,50	147,50	108	3,50	3,50
49	126,75	143,50	109	3,25	3,00
50	123,00	139,50	110	2,75	2,50
51	119,25	135,50	111	2,50	2,00
52	115,50	131,50	112	2,00	1,50
53	112,00	127,50	113	1,75	1,25
54	108,50	123,75	114	1,25	0,75
55	105,00	120,00	115	0,00	0,00
56	101,50	116,25	116	0,00	0,00
57	98,25	112,50			
58	95,00	108,75			
59	91,75	105,25			

MV2017:

Det bedst mulige skøn over dødeligheden i markedsværdigrundlaget, MV2017, er fastsat som vist nedenfor:

$$\mu^k(x, t) = \mu_{id}^k(x, t) = \exp\left(\beta_1^k r_1(x) + \beta_2^k r_2(x) + \beta_3^k r_3(x)\right) \mu^{FT,k}(x, t) (1 - \text{risikotillæg})$$

hvor $\mu^{FT,k}(x, t)$ angiver Finanstilsynets benchmark inkl. levetidsforbedring og givet ved:

$$\mu^{FT,k}(x, t) = \mu^{FT}(x, 2016) \left(1 - R^k(x)\right)^{t-2016,5}$$

hvor R er levetidsforbedringerne baseret på 20 års data.

Følgende β -værdier, som fremgår af levetidsanalysen 2017, anvendes:

Parameter	Mænd	Kvinder
β_1	-0,26690	- 1,29560
β_2	-0,29691	0
β_3	-0,13287	0

Der er indregnet en risikomargen på 3,5 pct.

Invalideintensiteten i markedsværdigrundlaget MV2017 fra og med ultimo 2017 fastsættes som en andel af invalideintensiteten i grundlaget LP 2015.

For mænd:

$$\mu^{\text{al}}(x) = 0,65 \cdot (0,00009 + 10^{(5,32222 - 10 + 0,04395x)})$$

For kvinder:

$$\mu^{\text{al}}(x) = 0,65 \cdot (0,0005 + 10^{(5,51851 - 10 + 0,04395x)})$$

Her er indregnet en risikomargen på 10 pct., idet bedste skøn for invalideintensiteten er fastsat til 0,55 af invaliditeten i grundlaget LP 2015. Dette er på niveau med de anmeldte 2. ordens satser.

For de øvrige parametre anvendes som hidtil 1. ordens grundlagets parametre.

De indregnede policetageroptioner i markedsværdigrundlaget er, jf. det anmeldte tekniske grundlag, muligheden for genkøb og overgang til hvilende pension. Intensiteterne, angivet ved OE-rater, pr. ultimo 2017 er vist nedenfor.

Alder	Genkøb	Fripolice	Alder	Genkøb	Fripolice
27	0,004489	0,008384	47	0,003670	0,006662
28	0,003989	0,013302	48	0,003170	0,009814
29	0,004746	0,012929	49	0,002732	0,006604
30	0,003689	0,018278	50	0,003300	0,007230
31	0,004034	0,020680	51	0,003000	0,008975
32	0,002299	0,017560	52	0,002461	0,006188
33	0,001469	0,017176	53	0,002182	0,004988
34	0,001737	0,014436	54	0,001821	0,007082
35	0,001620	0,012804	55	0,002093	0,005554
36	0,002343	0,008926	56	0,001796	0,003757
37	0,001149	0,012332	57	0,001175	0,006519
38	0,001349	0,011731	58	0,000804	0,007135
39	0,001553	0,013084	59	0,000730	0,006127
40	0,001608	0,013444	60	0,000394	0,006552
41	0,001672	0,011970	61	0,000000	0,008754
42	0,001485	0,008500	62	0,000000	0,016370
43	0,002262	0,009338	63	0,000000	0,015412
44	0,003183	0,007072	64	0,000000	0,018821
45	0,003241	0,011903	65	0,000000	0,011852
46	0,001589	0,008286	66	0,000000	0,021162

For aldre, der ikke indgår i skemaet, anvendes intensiteten 0.

Som skøn over gebyrerne anvendes 2. ordens gebyrer. Gebyrerne fremgår af skemaet nedenfor.

Gebyr, kr.	Gruppe			
	LP	LR	LL	§53A
Opsparing	168	-	-	-
Eventuel	204	72	225	288
Aktuel	252	72	225	288

Satsen for administrationsfradrag i gruppe LP udgør fortsat 1,4 pct. i MV2017.

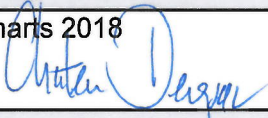
Navn

Angivelse af navn

Chresten Dingsøe

Dato og underskrift

22. marts 2018

Navn

Angivelse af navn

Merete Lykke Rasmussen

Dato og underskrift

22. marts 2018

Navn

Angivelse af navn

Dato og underskrift

TEKNISK GRUNDLAG FOR LÆGERNES PENSION – PENSIONSKASSEN FOR LÆGER

INDHOLDSFORTEGNELSE

- 1.0.0. Risikoelementer
- 2.0.0. Forbehold for ændring af grundlag
- 3.0.0. Rente
- 4.0.0. Administrationsfradrag og -Hensættelse
- 5.0.0. Passiver
- 6.0.0. Bestemmelser vedrørende Kollektive Elementer (LP)
- 7.0.0. Anvendte Grundformer
- 8.0.0. Medlemsbidrag og Aktivberegning
- 9.0.0. Optagelsesberettigede og Opdeling på Pensionsdækninger
- 10.0.0. Helbredsbedømmelse og Begrænsningsbestemmelser
- 11.0.0. Beregning af Reserve/Pensionshensættelse og Opgørelse af Bidragskonto
- 12.0.0. Bidragsfri Dækning mod Nedskrivning af Pensionen
- 13.0.0. Hvilende Medlemskab
- 14.0.0. Alderspensionering og Engangsydelse
- 15.0.0. Delpensionering og Engangsydelse
- 16.0.0. Invalidepensionering og Bidragsfritagelse
- 17.0.0. Reaktivering
- 18.0.0. Dødsfald
- 19.0.0. Konvertering af Små Pensioner (LP)
- 20.0.0. Regler om Udtrædelser og Overførsler
- 21.0.0. Fordeling af Resultat og Bonusregler
- 22.0.0. Formler for Integration med mere
- 23.0.0. Konverteringer
- 24.0.0. Egetbehold og Genforsikring
- 25.0.0. Opgørelser til Markedsværdi
- 26.0.0. Dækning ved Udvalgte Kritiske Sygdomme (LP)

1.1.0. ANVENDT TERMINOLOGI

Dette tekniske grundlag dækker både grupperne LP, LR, Lægernes Enkekasse (LE) og LL. Hvis en overskrift indeholder en eller flere af disse forkortelser, beskriver afsnittet kun denne eller disse grupper. Gruppen LPUA er pr. 1-1-2017 en del af LP.

1.0.0. RISIKOELEMENTER

x betegner fyldt alder for en mand i kønsopdelt grundlag.

y betegner fyldt alder for en kvinde i kønsopdelt grundlag.

z betegner fyldt alder for mand/kvinde i fælleskønsgrundlag.

Historisk betegner LPXXXX et sæt af intensiteter, som er anvendt i afdeling LP.

1.1.0. ALDERSBEREGNING

Alderen beregnes som fyldt alder i år og måneder, dog defineres en speciel bidragsalder til brug ved beregning af aktivet. Se afsnit 8.3.0.

Pensioneringsalder er den første i måneden efter fyldt udløbsalder.

Bidragsophørsalder er den første i måneden efter fyldt udløbsalder.

1.2.0. OVERGANGSINTENSITETER

μ_x^{ai} betegner intensiteten for overgang fra aktiv til invalid for person med alder x .

μ_x^{ad} betegner intensiteten for overgang fra aktiv til død for person med alder x .

μ_x^{id} betegner intensiteten for overgang fra invalid til død for person med alder x .

1.3.0. INTENSITETER FOR KØNSOPDELT BEREGNINGSGRUNDLAG

1.3.1. Intensiteter for mænd

$$\mu_x^{AB} = \left(a^{AB} + 10^{(b^{AB}-10)+c^{AB}x} \right)$$

hvor a^{AB} , b^{AB} og c^{AB} er som defineret i efterfølgende tabel.

TABEL 1. "[1. ORDENS INTENSITETER - MÆND]" .

Navn	Køn	A	B	a^{AB}	b^{AB}	c^{AB}	Intensiteten kan ændres, se forbehold i afsnit 2
L66	M	a	d	0,00025	5,54567	0,042	
LP1999	M	a	d	0,0005	5,1378	0,0461	
LP1999	M	a	i	0,0004	4,54	0,060	
LP1999	M	i	d	0,0005	5,1378	0,0461	
LP2015	M	a	d	0,0005	3,96848	0,05614	X
LP2015	M	a	i	0,00009	5,32222	0,04395	
LP2015	M	i	d	0,0005	3,96848	0,05614	X

1.3.2. Intensiteter for kvinder

$$\mu_y^{AB} = \left(a^{AB} + 10^{(b^{AB}-10)+c^{AB}y} \right)$$

hvor a^{AB} , b^{AB} og c^{AB} er som defineret i efterfølgende tabel.

TABEL 2. "[1. ORDENS INTENSITETER - KVINDER]" .

Navn	Køn	A	B	a^{AB}	b^{AB}	c^{AB}	Intensiteten kan ændres, se forbehold i afsnit 2
L66	K	a	d	0,00025	5,37767	0,042	
LP1999	K	a	d	0,0005	4,8817	0,0461	
LP1999	K	a	l	0,0010	4,71609	0,060	
LP1999	K	i	d	0,0005	4,8817	0,0461	

LP2015	K	a	d	0,0002	3,87506	0,05614	X
LP2015	K	a	i	0,00050	5,51851	0,04395	
LP2015	K	i	d	0,0002	3,87506	0,05614	X

1.3.3. Intensiteter for fælleskøn

Intensiteterne beregnes jf. afsnit 2.1.0. ud fra en kønsfordeling blandt medlemmerne på 70 pct. kvinder og 30 pct. mænd.

Denne kønsfordeling kan ændres i overensstemmelse med reglerne i afsnit 2.1.1.

Der benyttes samme dødelighed for medlemmer og ægtefælle/samleverpensionister.

$\mu_z^{AB} = 0,70 \cdot \mu_y^{AB} + 0,30 \cdot \mu_x^{AB}$, hvor a^{AB} , b^{AB} og c^{AB} er som defineret i efterfølgende tabel.

TABEL 3. "[1. ORDENS INTENSITETER - FÆLLESKØN]" .

Navn	Køn	A	B	a^{AB}	b^{AB}	c^{AB}	Intensiteten kan ændres, se forbehold i afsnit 2
LP1999	U	a	d	0,0005	4,975482	0,0461	X
LP1999	U	a	i	0,00082	4,670333	0,060	
LP1999	U	i	d	0,0005	4,975482	0,0461	X
LP2015	U	a	d	0,00029	3,90526	0,05614	X
LP2015	U	a	i	0,000377	5,46835	0,04395	X
LP2015	U	i	d	0,00029	3,90526	0,05614	X
LP2017	U	a	d	0,000120	2,60206	0,068186	X
LP2017	U	a	i	0,000377	5,46835	0,043950	X
LP2017	U	i	d	0,000120	2060206	0,068186	X

1.4.0. KOLLEKTIVE ÆGTEFÆLLE/SAMLEVERPENSIONER

- U betegner tilstanden: Forsikrede er ikke i et pensionsberettigende forhold.
- G betegner tilstanden: Forsikrede er i et pensionsberettigende forhold med en pensionsberettiget person.
- γ betegner intensiteten for overgang fra U til G.
- σ betegner intensiteten for overgang fra G til U af anden årsag end den pensionsberettigede persons død.

Aldersfordelingen for den pensionsberettigede person ved overgang fra U til G er normalt fordelt, hvor:

- λ betegner fordelings middelværdi.
- s betegner fordelings spredning.

1.4.1. Risikoelementer for kollektiv ægtefælle/samleverpension med mandlig forsørger

$$\gamma_x = \begin{cases} a \cdot 10^{\frac{-(x-b)^2}{c(x-d)}} & \text{for } x > 15, \\ 0 & \text{ellers} \end{cases}$$

$$\sigma_x = \begin{cases} a \cdot 10^{\frac{-(x-b)^2}{c}} & \text{for } x > 15, \\ 0 & \text{ellers} \end{cases}$$

$$\lambda_x = a \cdot x + b,$$

$$s_x = \left(a - \frac{1}{x-b}\right)x,$$

hvor

TABEL 4. "[1. ORDENS ÆGTEFÆLLEINTENSITETER - MAND]" .

Funktion	a	b	c	d
γ_x	0,15	28	28	15
σ_x	0,012	15	1.600	
λ_x	0,615	8		
s_x	0,21	10		

1.4.2. Risikoelementer for kollektiv ægtefælle/samleverpension med kvindelig forsørger

$$\gamma_y = \begin{cases} a \cdot 10^{\frac{-(y-b)^2}{c(y-d)}} & \text{for } y > 12, \\ 0 & \text{ellers} \end{cases}$$

$$\sigma_y = \begin{cases} a \cdot 10^{\frac{-(y-b)^2}{c}} & \text{for } y > 12, \\ 0 & \text{ellers} \end{cases}$$

$$\lambda_y = a \cdot y + b,$$

$$s_y = \left(a - \frac{1}{y-b}\right)y,$$

hvor

TABEL 5. "[1. ORDENS ÆGTEFÆLLEINTENSITETER - KVINDE]" .

Funktion	<i>a</i>	<i>b</i>	<i>c</i>	<i>d</i>
γ_y	0,13	24	20	12
σ_y	0,02	12	2.100	
λ_y	0,915	4		
s_y	0,21	7		

1.4.3. Risikoelementer for kollektiv ægtefælle/samleverpension på fælleskønsgrundlag

$$\gamma_z = \begin{cases} a \cdot 10^{\frac{-(z-b)^2}{c(z-d)}} & \text{for } z > 15, \\ 0 & \text{ellers} \end{cases}$$

$$\sigma_z = \begin{cases} a \cdot 10^{\frac{-(z-b)^2}{c}} & \text{for } z > 15, \\ 0 & \text{ellers} \end{cases}$$

$$\lambda_z = a \cdot z + b,$$

$$s_z = \left(a - \frac{1}{z-b}\right)z,$$

hvor

TABEL 6. "[1. ORDENS ÆGTEFÆLLEINTENSITETER - FÆLLESKØN]" .

Funktion	<i>a</i>	<i>b</i>	<i>c</i>	<i>d</i>
γ_z	0,15	28	28	15
σ_z	0,012	15	1.600	
λ_z	0,615	8		
s_z	0,21	10		

1.5.0. KOLLEKTIVE BØRNERENTER

1.5.1. Risikoelementer for kollektive børnerenter med mandlig forsøger (Faderskabsintensitet)

$$c_x = \begin{cases} a \cdot 10^{\frac{-(x-b)^2}{c(x-d)}} & \text{for } x > 15, \\ 0 & \text{ellers} \end{cases}$$

hvor

TABEL 7. "[1. ORDENS FADERSKABSINTENSITET - MAND]" .

Funktion	<i>a</i>	<i>b</i>	<i>c</i>	<i>d</i>
c_x	0,15	28	11	15

1.5.2. Risikoelementer for kollektive børnerenter med kvindelig forsørger
(Moderskabsintensitet)

$$c_y = \begin{cases} a \cdot 10^{\frac{-(y-b)^2}{c(y-d)}} & \text{for } y > 12, \\ 0 & \text{ellers} \end{cases}$$

hvor

TABEL 8. "[1. ORDENS MODERSKABSINTENSITET - KVINDE]" .

Funktion	<i>a</i>	<i>b</i>	<i>c</i>	<i>d</i>
c_y	0,13	24	7	12

1.5.3. Risikoelementer for kollektive børnerenter på fælleskøngrundlag (Fader-
/Moderskabsintensitet)

$$c_z = \begin{cases} a \cdot 10^{\frac{-(z-b)^2}{c(z-d)}} & \text{for } z > 15, \\ 0 & \text{ellers} \end{cases}$$

hvor

TABEL 9. "[1. ORDENS FADER-/MODERSKABSINTENSITET - UNISEX]" .

Funktion	<i>a</i>	<i>b</i>	<i>c</i>	<i>d</i>
c_z	0,15	28	11	15

2.0.0. FORBEHOLD FOR ÆNDRING AF GRUNDLAG

2.1.0. FORBEHOLD FOR ÆNDRING AF RISIKOELEMENTERNE I FÆLLESKØNSGRUNDLAGET

Risikoelementerne hørende til fælleskønsgrundlaget som angivet i afsnit 1.3.1., 1.3.2. og 1.3.3. kan efter anmeldelse til Finanstilsynet ændres for bestående pensionsdækninger jf. pensionsregulativets § T11 stk.1.:

"Alderspensionens størrelse fastsættes ud fra beregningsgrundlaget, jf. § 14 og §T1 stk. 5, størrelsen af de indbetalte pensionsbidrag til og med opgørelsestidpunktet samt eventuelle indskud, samt ud fra, om bidragene er indbetalt til en ordning med kønsopdelt grundlag eller fælleskønsgrundlag. Alderspension beregnet ud fra fælleskønsgrundlaget kan ændres i det omfang, kønsfordelingen af de omfattede medlemmer ændres væsentligt i forhold til den forudsatte kønsfordeling i fælleskønsgrundlaget. Nærmere regler herom fastsættes i det tekniske grundlag, jf. vedtægtens § 14. Alderspensionen er desto højere, jo senere medlemmet påbegynder hævnningen af pensionen."

Ændring af risikoelementerne kan medføre nedsættelse af pensionsdækninger og pensionsydelse for såvel eventuelle som aktuelle pensionsdækninger.

I fælleskønsgrundlaget er følgende forudsat:

1. Dødsintensiteten og intensiteten for overgang fra aktiv til invalid for medlemmerne, er fastsat ud fra intensiteterne i det kønsopdelte beregningsgrundlag og ud fra, at kønsfordelingen blandt medlemmerne er 70 pct. kvinder og 30 pct. mænd.
2. Risikoelementerne for kollektiv ægtefælle/samleverpension er fastsat som risikoelementerne for kollektiv ægtefælle/samleverpension med mandlig forsørger i det kønsopdelte beregningsgrundlag.
3. Der anvendes samme dødsintensitet for ægtefælle/samleverpensionister som for medlemmer.
4. Risikoelementerne for kollektive børnerenter er fastsat som risikoelementerne for kollektive børnerenter med mandlig forsørger i det kønsopdelte beregningsgrundlag.

Såfremt kønsfordelingen ændres, således at kvindeandelen i mindst en 5-års aldersgruppe (f.eks. de 30-34 -årige ikke-pensionerede) udgør mere end 75 pct. i tre på hinanden følgende år, skal fælleskønsgrundlagets risikoelementer tages op til revurdering og kan efter anmeldelse til Finanstilsynet ændres. Ændring af pensionsdækningerne som følge heraf sker efter ækvivalensprincippet og kan medføre nedsættelse af såvel eventuelle som aktuelle pensionsdækninger.

2.2.0. FORBEHOLD FOR ÆNDRING AF GRUNDLAGSRENTEN OG OPGØRELSESENTEN

I følgende ordninger, ordninger med betinget garanti, er der forbehold for ændring af grundlagsrenten og opgørelsesrenten. Ordningerne omfatter:

1. nye medlemmer, der optages 1. juli 1999 og derefter (LP),
2. bidragsbetaling fra 1. juli 1999 for medlemmer, der genoptager bidragsbetalingen efter en periode med hvilende medlemskab (LP),
3. pensionsforhøjelse som følge af stigning i medlemsbidrag fra og med år 2000 (LP),
4. pensionsforhøjelse der stammer fra bonus fra og med år 2000 (LP),
5. pensionsdækninger, der ved overenskomst eller aftale eller efter medlemmets valg, er overført til denne ordning.

og gælder grundlagene

LP 1999 2 pct./LP 2009 2 pct./ LP 2009 1 pct./ LP 2009 0,5 pct./

LP 2015 0 pct./LP 2015 -0,5 pct.

LP 2017 -0,5 pct.

Den anvendte grundlagsrente og opgørelsesrente (se afsnit 3) på pensionsdækninger beregnet på grundlagene:

1. LP 1999 2 pct. indtil 1. november 2009,
2. LP 2009 2 pct. fra og med 1. november 2009 indtil 1. januar 2011
3. LP 2009 1 pct. fra og med 1. november 2011 indtil 1. januar 2013
4. LP 2009 0,5 pct. fra og med 1. januar 2013
5. LP 2015 0 pct. fra og med 1. januar 2015
6. LP 2015 -0,5 pct. fra og med 1. januar 2017
7. LP 2017 -0,5 pct. fra og med 1. januar 2017

kan efter anmeldelse til Finanstilsynet nedsættes i det omfang, renten er ændret, således at der ikke længere er tilstrækkelig sikkerhed i den forudsatte grundlagsrente, jf. principperne i "Rapport om fastsættelse af maksimal grundlagsrente" (udgivet af Finanstilsynet i 1997) eller svarende til størrelsen af et omkostnings- og sikkerhedstillæg, som indføres på foranledning af Finanstilsynet, jf. pensionsregulativets § T11:

For nye medlemmer, der optages 1. juli 1999 eller derefter, samt for bidragsbetaling fra 1. juli 1999 eller derefter for medlemmer, der genoptager bidragsbetalingen 1. juli 1999 eller derefter efter en periode med hvilende medlemskab, samt for pensionsforhøjelse som følge af bonus eller stigning i medlemsbidrag fra 1. januar 2000 eller derefter, kan alderspensionen endvidere ændres:

a. i det omfang renten er ændret, således at der ikke længere er tilstrækkelig sikkerhed i den forudsatte grundlagsrente, jf. principperne i "Rapport om fastsættelse af maksimal grundlagsrente" (udgivet af Finanstilsynet i 1997)

b. svarende til størrelsen af et omkostnings- og sikkerhedstillæg, som indføres på foranledning af Finanstilsynet.

c. hvis den observerede dødelighed blandt medlemmer og/eller pensionister over mindst en 5-års observationsperiode er ændret således, at der ikke længere er tilstrækkelig sikkerhed i de forudsatte dødsintensiteter.

Bestyrelsen kan fastsætte regler, således at fremtidig bidragsbetaling for medlemmer optaget før 1. juli 1999 indbetales til denne ordning, hvis det er fastlagt ved kollektiv overenskomst eller aftale, jf. § T1, stk. 1, punkt 1), 2) eller 3), eller hvis medlemmet træffer valg herom.

Bestyrelsen kan fastsætte regler, således at værdien af allerede indbetalte bidrag for medlemmer optaget før 1. juli 1999 overføres til denne ordning, hvis medlemmet træffer valg herom.

Nærmere regler herom fastsættes i det tekniske grundlag, jf. vedtægtens § 14.

Nedsættes grundlagsrenten og/eller opgørelsesrenten som følge heraf, ændres pensionsdækningerne i overensstemmelse med ækvivalensprincippet, hvilket kan medføre nedsættelse af pensionsdækninger og pensionsydelse for såvel eventuelle som aktuelle pensionsdækninger.

2.2.1. Automatisk regel for nedsættelse af grundlagsrente

For at sikre tilstrækkelig sikkerhed i den forudsatte grundlagsrente, som beskrevet i afsnit 2.2.0, indføres med virkning fra 22. juni 2015 følgende produkttegenskab:

1. grundlagsrenten i de betingede grundlag vil fremover automatisk blive nedsat, hvis den gældende 20-årige swap rente fratrukket 1,0 pct.point og fratrukket PAL er lavere end grundlagsrenten,
2. hvis reglen medfører, at grundlagsrenten skal ændres, nedsættes til højeste grundlagsrente, hvor reglen ikke tilskriver nedsættelser, dog således at grundlagsrenten er et heltals multiplum af 0,5 pct.,
3. hvis reglen medfører, at grundlagsrenten skal nedsættes, gennemføres nedsættelsen ved først kommende årsskifte, dog tidligst seks måneder efter datoen, hvor nedsættelsen blev bestemt,
4. ovennævnte regel til hver en tid kan ændres af bestyrelsen.

2.3.0. FORBEHOLD FOR ÆNDRING I DEN FORUDSATTE DØDELIGHED

I følgende ordninger, ordninger med betinget garanti, er der forbehold for ændring i den forudsatte dødelighed. Ordningerne omfatter:

1. nye medlemmer, der optages 1. juli 1999 og derefter (LP),
2. bidragsbetaling fra 1. juli 1999 for medlemmer, der genoptager bidragsbetalingen efter en periode med hvilende medlemskab (LP),
3. pensionsforhøjelse som følge af stigning i medlemsbidrag fra og med år 2000 (LP),
4. pensionsforhøjelse der stammer fra bonus fra og med år 2000 (LP),
5. pensionsdækninger, der ved overenskomst eller aftale eller efter medlemmets valg, er overført til denne ordning.

og gælder grundlagene LP 1999, LP 2009, LP 2015 og LP2017 i gruppe LP

De forudsatte dødsintensiteter for pensionsdækninger beregnet på:

1. LP 1999 indtil 1. november 2009,
2. LP 2009 fra og med 1. november 2009 og indtil 1. januar 2015
3. LP 2015 fra og med 1. januar 2015
4. LP 2017 fra og med 1. januar 2017

kan jf. pensionsregulativets § T11 (se ovenfor) efter anmeldelse til Finanstilsynet ændres, hvis den observerede dødelighed blandt medlemmer og/eller pensionister over mindst en 5-års observationsperiode er ændret således, at der ikke længere er tilstrækkelig sikkerhed i de forudsatte dødsintensiteter.

Levetidsforudsætningerne i tegningsgrundlaget anses som tilstrækkeligt sikre, hvis der er en margin på mindst to års levetidsforbedringer i forhold til den estimerede modeldødelighed. Levetidsforudsætningerne påbegyndes ændret, hvis der er mindst fem etårige aldersgrupper mellem aldrene 30 og 90, hvor margenen ikke er mindst to år. Ændringen gennemføres senest to år efter, at behovet er konstateret. Efter ændringen i den forudsatte levetid skal der være en margin på mindst otte års forventet levetidsforbedring i den forudsatte levetid i det ændrede tegningsgrundlag.

Ovennævnte regler kan til enhver tid ændres af bestyrelsen.

2.4.0. SÆRLIGE REGLER FOR GRUPPE LR

Gruppe LR er ikke omfattet af bestemmelserne i afsnit 2.2.0 – 2.3.0. Der imod gælder bestemmelserne i dette afsnit.

De aftalte livrenteydelser, herunder også garanterede ydelser, kan efter anmeldelse til Finanstilsynet nedsættes for såvel opsatte ydelser som ydelser under udbetaling, hvis betingelserne i mindst ét af de følgende forbehold er opfyldt.

2.4.1. Forbehold for ændring i grundlagsrenten og opgørelsesrenten

Den anvendte grundlagsrente og opgørelsesrente (se afsnit 3) kan efter anmeldelse til Finanstilsynet nedsættes i det omfang, den af Finanstilsynet fastsatte maksimale grundlagsrente nedsættes, eller svarende til størrelsen af et omkostnings- og sikkerhedstillæg, som indføres på foranledning af Finanstilsynet.

Nedsættes grundlagsrenten og/eller opgørelsesrenten som følge heraf, ændres livrenteydelserne i overensstemmelse med ækvivalensprincippet, hvilket kan medføre nedsættelse af livrenteydelserne for såvel opsatte ydelser som ydelser under udbetaling.

2.4.2. Forbehold for ændring i den forudsatte dødelighed

De forudsatte dødsintensiteter kan efter anmeldelse til Finanstilsynet ændres, hvis den observerede dødelighed blandt medlemmer, der har tegnet livrenteforsikringer, over mindst en 5 års observationsperiode er ændret således, at der ikke længere er tilstrækkelig sikkerhed i de forudsatte dødsintensiteter. Ændringen kan medføre nedsættelse af livrenteydelserne for såvel opsatte ydelser som ydelser under udbetaling.

2.5.0. SÆRLIGE REGLER FOR GRUPPE LE

Gruppe LE er ikke omfattet af bestemmelserne i afsnit 2.2.0– 2.3.0.

2.6.0. SÆRLIGE REGLER FOR ORDNINGER I GRUPPE LL

Gruppe LL er omfattet af bestemmelserne i afsnit 2.2.0–2.3.0

3.0.0. RENTE

3.1.0. PENSIONSØÆKNINGER ØPRETTET FØR 1. APRIL 1987 [TIDLIGERE LPUA] OG BONUS FORDELT TIL OG MED 1999

Den tekniske rente og opgørelsesrenten udgør 3 pct. p.a.

Renten er nedsat fra 5,00 pct. til 4,75 pct. p.a. i forbindelse med konverteringen pr. 1. januar 1997, renten er igen nedsat fra 4,75 pct. til 4 pct. p.a. pr. 1. januar 2001 og renten er igen nedsat fra 4,00 pct. til 3,00 pct. p.a. pr. 1. januar 2017 (se afsnit 23).

For bonus fordelt fra og med år 2000 anvendes teknisk rente og opgørelsesrente fra afsnit 3.4.0

3.2.0. PENSIONSØÆKNINGER ØPRETTET I PERIODEN 1. APRIL 1987- 31. DECEMBER 1995 OG BONUS FORDELT TIL OG MED 1999 [LP]

Den tekniske rente og opgørelsesrenten udgør 3,0 pct. p.a.

Renten er nedsat fra 3,5 pct. til 3,0 pct. p.a. i forbindelse med konverteringen pr. 1. januar 2017 (se afsnit 23).

Såfremt pensionsdækningen bliver hvilende 1. januar 1996 eller senere, kan bidragsbetalingen ikke genoptages på et senere tidspunkt på samme pensionsdækning. I stedet oprettes en ny pensionsdækning, hvor den under afsnit 3.3.0 eller 3.4.0 angivne rente anvendes, alt efter tidspunktet for genoptagelse af bidragsbetalingen.

For bonus fordelt fra og med år 2000 anvendes teknisk rente og opgørelsesrente fra afsnit 3.4.0

3.3.0. PENSIONSØÆKNINGER ØPRETTET I PERIODEN 1. JANUAR 1996- 30. JUNI 1999 OG BONUS FORDELT TIL OG MED 1999 [LP]

Den tekniske rente og opgørelsesrenten udgør 3 pct. p.a.

Såfremt pensionsdækningen bliver hvilende 1. juli 1999 eller senere, kan bidragsbetalingen ikke genoptages på et senere tidspunkt på samme pensionsdækning. I stedet oprettes en ny pensionsdækning, hvor den under afsnit 3.4.0 angivne rente anvendes.

For bonus fordelt fra og med år 2000 anvendes teknisk rente og opgørelsesrente fra afsnit 3.4.0

3.4.0. PENSIONSØÆKNINGER ØPRETTET 1. JULI 1999 OG DEREFTER, PENSIONSØÆKNINGER FOR BIDRAGSBETALING FRA 1. JULI 1999 FOR MEDLEMMER, DER GENOPTAGER BIDRAGSBETALINGEN EFTER EN PERIODE MED HVILENDE MEDLEMSKAB, SAMT FOR

PENSIONSFORHØJELSE SOM FØLGE AF BONUS ELLER STIGNING I MEDLEMSBIDRAG
FRA OG MED ÅR 2000 [LP]

Den tekniske rente og opgørelsesrenten udgør:

1. 2 pct. p.a. indtil 1. januar 2011
2. 1 pct. p.a. fra og med 1. januar 2011 til 1. januar 2013
3. 0,5 pct. p.a. fra og med 1. januar 2013 til 1. januar 2015
4. 0 pct. p.a. fra og med 1. januar 2015 til 1. januar 2017
5. -0,5 pct. p.a. fra og med 1. januar 2017.

Se forbehold for ændringer i den tekniske rente og opgørelsesrenten i afsnit 2.2.0

3.5.0. GRUPPE LÆGERNES ENKEKASSE (LE)

Den tekniske rente og opgørelsesrenten udgør 3 pct. p.a.

3.6.0. GRUPPE LIVRENTE [LR]

Den tekniske rente og opgørelsesrenten udgør

1. 2 pct. p.a. indtil 1. januar 2012
2. 1 pct. p.a. fra og med 1. januar 2012

Se forbehold for ændringer i den tekniske rente og opgørelsesrenten i afsnit 2.4.1.

3.7.0. ORDNINGER I GRUPPE LL(LIVSVARIGE LIVRENTER)

Den tekniske rente og opgørelsesrenten udgør

1. 0 pct. p.a. fra og med 1. oktober 2015 til 1. januar 2017
2. -0,5 pct. p.a. fra og med 1. januar 2017

Se forbehold for ændringer i den tekniske rente og opgørelsesrenten i afsnit 2.6.0.

4.0.0. ADMINISTRATIONSFRADrag OG -HENSÆTTELSE

4.1.0. GRUPPE LP

4.1.1. Administrationsfradrag af pensionsbidrag, (LP)

Til betaling af udgifter til administration af pensionsdækningen fratrækkes teknisk bidragsbelastning TB på 3 pct. af det medlemsbidrag, der er forudsat ved beregning af pensionsdækningen.

Hvis det faktiske pensionsbidrag udgør mere end det medlemsbidrag, der er forudsat ved beregning af pensionsdækningen, fratrækkes tillige teknisk bidragsbelastning TB på 3 pct. af forskellen mellem det indbetalte pensionsbidrag og det forudsatte medlemsbidrag.

4.1.2. Administrationsfradrag af indskud, (LP)

Til betaling af udgifter til administration af pensionsordningen fratrækkes teknisk indskudsbelastning TI på 3 pct. af personlige indskud.

Indskud, som indbetales ved overførsel under jobskifteaftalen fra andre obligatoriske pensionsordninger (herunder tjenestemandspensionssystemet), anvendes direkte som nettoindskud uden fradrag til dækning af administrationsudgifter. Mindre indskud, som indbetales ved overførsel uden for jobskifteaftalen fra andre obligatoriske pensionsordninger fratrækkes teknisk indskudsbelastning TI på 3 pct. af indskuddet svarende til reglerne for personlige indskud.

4.1.3. Gebyr for specialberegninger og lignende, (LP)

Til dækning af individuelle udgifter ved specielle beregninger betales et af bestyrelsen fastsat gebyr $\text{Gebyr}_{\text{spec}}^{\text{LP}}$. Gebyret fratrækkes medlemmets konto tilknyttet dækningen.

For opdeling af pension ved efterlønhævning og lignende beregnes følgende gebyr:

1. 1.000 kr. fra 1. januar 2013

For specialberegninger f.eks. i forbindelse med skilsmisse, sammenligning af to medlemmers pensionsordninger og oplysninger om indbetalinger før 1. januar 1990 beregnes følgende gebyr:

1. 1.000 kr. i timen fra 1. januar 2013

4.1.4. Gebyr for beskattede indbetalinger fra Færøerne (TAKS)(LP)

Til dækning af udgifter ved administration af beskattede indbetalinger fra Færøerne betales et af bestyrelsen fastsat gebyr $\text{Gebyr}_{\text{TAKS}}^{\text{LP}}$. TAKS-gebyret fratrækkes medlemmets konto tilknyttet TAKS-dækningen. Har et medlem flere TAKS-dækninger, beregnes samlet ét TAKS-gebyr.

TAKS-gebyret udgør:

1. 288 kr. på årsbasis fra 1. juli 2012

4.1.5. Administrationshensættelse, (LP)

Til dækning af udgifter ved administration af dækningen når bidragsbetalingen er ophørt, henlægges til en administrationshensættelse, således at administrationshensættelsen udgør 1 pct. af pensionshensættelserne.

4.2.0. GRUPPE LR

4.2.1. Administrationsfradrag af løbende indbetalinger

Indtil videre tegnes livrenteforsikringerne kun mod personlige indskud.

4.2.2. Administrationsfradrag af indskud

Til betaling af udgifter til administration med mere af livrenteforsikringerne fratrækkes teknisk indskudsbelastning TI på 6 pct. af personlige indskud.

4.3.0. GRUPPE LE

Udgår

4.4.0. ORDNINGER I GRUPPE LL

4.4.1. Administrationsfradrag af løbende indbetalinger

Indtil videre tegnes livrenteforsikringerne kun mod personlige indskud.

4.4.2. Administrationsfradrag af indskud

Til betaling af udgifter til administration med mere af livrenteforsikringerne fratrækkes teknisk indskudsbelastning TI på 6 pct. af personlige indskud.

Af første indskud fratrækkes desuden et oprettelsesgebyr.

5.0.0. PASSIVER

5.1.0. NETTOPASSIV FOR ETLIVSFORSIKRINGER MED INVALIDITETSYDELSE (LP)

5.1.1. Indførelse af betegnelser

I det generelle udtryk for nettopassivet for et-livsforsikringer med invaliditetsydelser indgår følgende betegnelser:

$S_{x+\theta}^{ad}$	betegner nettopassivet ved forsikredes død i alder $x + \theta$ som aktiv.
$S_{x+\theta}^{ai}$	betegner nettopassivet ved forsikredes invaliditet i alder $x + \theta$.
S_{x+n}^a	betegner nettopassivet ved forsikredes oplevelse af alder $x + n$ som aktiv.
$S_{x+\tau}^{id}(x + \theta)$	betegner nettopassivet ved forsikredes død i alder $x + \tau$ som invalid, givet at invaliditeten er indtrådt i alder $x + \theta$.
$S_{x+n}^i(x + \theta)$	betegner nettopassivet ved forsikredes oplevelse af alder $x+n$ som invalid, givet at invaliditeten er indtrådt i alder $x + \theta$.
$Y_{x+\tau}^i(x + \theta)d\tau$	betegner invaliditetsydelse mellem alder $x + \tau$ og $x + \tau + d\tau$, givet at invaliditeten er indtrådt i alder $x + \theta$.
$S_{x+\theta}^{ii}$	betegner engangsydelse ved varig invaliditet i alder $x + \theta$.

For nettopassiver og ydelser gælder begrænsninger som nævnt i 5.1.3.

5.1.2. Nettopassiv for et-livsforsikringer med invaliditetsydelse

$$K\left(\begin{matrix} a \\ x, n \end{matrix}\right) = \int_0^n \frac{D_{x+\theta}^a}{D_x^a} (\mu_{x+\theta}^{ad} \cdot S_{x+\theta}^{ad} + \mu_{x+\theta}^{ai} \cdot S_{x+\theta}^{ai}) d\theta + \frac{D_{x+n}^a}{D_x^a} S_{x+n}^a$$

hvor

$$S_{x+\theta}^{ai} = \int_{\theta}^n \frac{D_{x+\tau}^i}{D_{x+\theta}^i} \cdot \mu_{x+\tau}^{id} \cdot S_{x+\tau}^{id}(x + \theta) d\tau + \frac{D_{x+n}^i}{D_{x+\theta}^i} S_{x+n}^i(x + \theta) + \int_{\theta}^n \frac{D_{x+\tau}^i}{D_{x+\theta}^i} \cdot Y_{x+\tau}^i(x + \theta) d\tau$$

og hvor $x + n \leq 67(62)$

og hvor N og D er defineret i afsnit 22.

5.1.3. Generelle begrænsninger

De i pkt. 5.1.1 anførte nettopassiver og ydelser skal alle være ikke-negative og endvidere skal gælde:

$$S_{x+\tau}^{id}(x + \theta) \leq S_{x+\tau}^{ad} \quad \text{for } x + \theta \leq 67(62) \text{ og for hvert } \tau > \theta$$

$$S_{x+\tau}^{id}(x + \theta) = S_{x+\tau}^{ad} = S_{x+\tau}^d \quad \text{for } x + \theta > 67(62) \text{ og for hvert } \tau > \theta$$

$$S_{x+n}^i(x + \theta) = S_{x+n}^a = S_{x+n} \quad \text{for } x + \theta > 67(62) \text{ og for hvert } n > \theta$$

Af betingelsen $x + n \leq 67(62)$ i afsnit 5.1.2. følger endelig, at

$$Y_{x+\tau}^i(x + \theta) = 0 \quad \text{for } x + \tau > 67(62)$$

5.2.0. NETTOPASSIV FOR ETLIVSFORSIKRINGER UDEN INVALIDITETSYDELSE (LR/LL)

5.2.1. Indførelse af betegnelser

I det generelle udtryk for nettopassivet for et-livsforsikringer uden invaliditetsydelser indgår følgende betegnelser:

$S_{x+\theta}^d$ betegner nettopassivet ved forsikredes død i alder $x + \theta$.

S_{x+n} betegner nettopassivet ved forsikredes oplevelse af alder $x+n$.

For nettopassiver og ydelser gælder begrænsninger som nævnt i 7.2.0

5.2.2. Nettopassiv for et-livsforsikringer uden invaliditetsydelse

$$K(x, n) = \int_0^n \frac{D_{x+\theta}}{D_x} \mu_{x+\theta} \cdot S_{x+\theta}^d d\theta + \frac{D_{x+n}}{D_x} S_{x+n}$$

5.3.0. NETTOPASSIVER (LE)

5.3.1. Passiver for eventuelle policer

Policen er en livsvarig overlevelsereente med passivet:

$$\bar{a}_{x/y} = \bar{a}_y - \bar{a}_{xy} = \frac{\bar{N}_y}{D_y} - \frac{\bar{N}_{xy}}{D_{xy}}$$

hvor N og D er defineret i afsnit 22.

5.3.2. Passiver for aktuelle policer

Policen er en livsvarig livrente med passivet:

$$\bar{a}_y = \frac{\bar{N}_y}{D_y},$$

hvor N og D er defineret i afsnit 22

6.0.0. BESTEMMELSER VEDRØRENDE KOLLEKTIVE ELEMENTER (LP OG LL)

Bestemmelser, der omhandler ægteskab og ægtefæller, gælder tilsvarende for registreret partnerskab og registrerede partnere.

Ved beregning af kapitalværdier m.v. på kønsopdelt grundlag forudsættes det altid, at forsikrede og pensionsberettigede er af forskelligt køn.

6.1.0. VALGMULIGHED MED HENSYN TIL ÆGTEFÆLLE/SAMLEVERPENSION (LP)

Medlemmer, der indtræder i pensionskassen 1. januar 2015 eller senere har pensionsordning 3 med 10-årig ægtefælle/samleverpension. Er medlemmet under 65 år er der valgfrihed med hensyn til livsvarig, 10-årig eller ingen ægtefælle/samleverpension ved:

1. Optagelse i pensionskassen, hvor valget skal være truffet inden 1 år efter optagelsen.
2. Indgåelse af ægteskab/opfyldelse af betingelserne for ret til samleverpension, separation/ophør af separation, skilsmisse/ophør af samliv og ægtefælle/samlevers død, hvor omvalget skal være foretaget inden 6 måneder efter, at betingelsen for omvalg er opfyldt.
3. Ændring af status mellem hvilende medlemskab eller medlemskab med supplerende pensionsdækning og medlemskab med fuld pensionsdækning, hvor omvalget skal være foretaget inden 6 måneder efter ændringen.

Herudover kan medlemmer under 65 år, der udelukkende har nye ordninger med betinget garanti højst en gang årligt foretage omvalg mellem pensionsordningerne med:

- livsvarig ægtefælle/samleverpension,
- med 10-årig ægtefælle/samleverpension og
- uden ægtefælle/samleverpension

efter nærmere af bestyrelsen fastsatte regler og mod afgivelse af tilfredsstillende helbredsoplysninger.

Medlemmer under 65 år, der har delordninger med ydelsesgaranti, kan højst en gang årligt foretage omvalg mellem pensionsordningerne med:

- livsvarig ægtefælle/samleverpension og
- uden ægtefælle/samleverpension

efter nærmere af bestyrelsen fastsatte regler og mod afgivelse af tilfredsstillende helbredsoplysninger.

Pensionsregulativets bestemmelser herom fremgår af § T9B:

" Medlemmer, der indtræder i pensionskassen før 1. januar 2015 og er under 54 år, har pensionsordning 1, men kan vælge pensionsordning 2. Valget skal træffes inden 1 år fra indtrædelsen.

Medlemmer, der indtræder i pensionskassen før 1. januar 2015 og er 54 år eller derover, har pensionsordning 1 og kan ikke vælge om efter reglerne nedenfor.

Medlemmer, der indtræder i pensionskassen 1. januar 2015 eller senere, har pensionsordning 3, men kan vælge pensionsordning 1 eller pensionsordning 2 inden det fyldte 65. år. Valget skal træffes inden 1 år fra indtrædelsen.

Inden det fyldte 65. år har medlemmet mulighed for at foretage omvalg mellem pensionsordning 1 og pensionsordning 2, hvis medlemmets ægteskabelige status ændres som følge af indgåelse af ægteskab, separation, ophør af separation, skilsmisse eller ægtefællens død. Omvalget skal ske inden ½ år efter ændringen i den ægteskabelige status. Efter samme regler har medlemmer, hvis samlede pensionsordning er omfattet af § T11A, mulighed for at foretage omvalg mellem pensionsordning 1, pensionsordning 2 og pensionsordning 3.

Inden det fyldte 65. år har et ugift medlem, der er samlevende, og hvor samleveren opfylder betingelserne for at oppebære samleverpension iht. § T9C, stk. 4 litra a-c og e eller § T9E, stk. 4 litra a-c og e mulighed for at foretage omvalg fra pensionsordning 1 og pensionsordning 3 til pensionsordning 2, hvis medlemmets samliv ophæves, eller hvis medlemmets samlever dør. Omvalget skal ske inden ½ år efter ophævelse af den fælles bopæl eller inden ½ år efter dødsfaldet.

Inden det fyldte 65. år har et ugift medlem, der er samlevende, mulighed for at foretage omvalg fra pensionsordning 2 til pensionsordning 1, hvis medlemmets samlever i øvrigt opfylder betingelserne iht. § T9C, stk. 4 litra a-c og e. Omvalget skal ske inden ½ år efter, at alle ovennævnte betingelser er opfyldt. Efter samme regler har medlemmer, hvis samlede pensionsordning er omfattet af § T11A, mulighed for at foretage omvalg fra pensionsordning 2 til pensionsordning 1 og pensionsordning 3, hvis medlemmets samlever i øvrigt opfylder betingelserne iht. § T9C, stk. 4 litra a-c og e eller § T9E, stk. 4 litra a-c og e.

Inden det fyldte 65. år har medlemmet mulighed for at foretage omvalg mellem pensionsordning 1 og pensionsordning 2, hvis der ved beregning af medlemmets pension skiftes mellem kønsopdelt grundlag og fælleskønsgrundlag, jf. § T1, stk. 5. Omvalget skal ske inden ½ år efter, at ændringen i beregningsgrundlaget træder i kraft. Efter samme regler har medlemmer, hvis samlede pensions-ordning er omfattet af § T11A, mulighed for at foretage omvalg mellem pensionsordning 1, pensionsordning 2 og pensionsordning 3.

Inden det fyldte 65. år har medlemmet mulighed for at foretage omvalg mellem pensionsordning 1 og pensionsordning 2, såfremt medlemmet:

- a. genoptager bidragsbetalingen efter en periode med hvilende medlemskab eller tjenstemandsansættelse med overenskomstmæssig supplerende indbetaling til pensionskassen, eller
- b. overgår fra bidragsbetalende medlemskab til hvilende medlemskab eller til tjenstemandsansættelse med overenskomstmæssig supplerende indbetaling til pensionskassen.

Omvalg skal ske inden $\frac{1}{2}$ år efter, at ændringen er sket.

Efter samme regler har medlemmer, hvis samlede pensionsordning er omfattet af § T11A, mulighed for at foretage omvalg mellem pensionsordning 1, pensionsordning 2 og pensionsordning 3.

Efter nærmere af bestyrelsen fastsatte regler og mod afgivelse af tilfredsstillende helbredsoplysninger kan bidragsbetalende medlemmer, der ikke er fyldt 65 år, til enhver tid, dog højst én gang årligt, foretage omvalg mellem pensionsordning 1 og pensionsordning 2. Efter samme regler har medlemmer, hvis samlede pensionsordning er omfattet af § T11A, mulighed for at foretage omvalg mellem pensionsordning 1, pensionsordning 2 og pensionsordning 3.

Et frasepareret eller fraskilt medlem, hvis tidligere ægtefælle er berettiget til ægtefællepension efter § T9C eller § T9E, kan ikke uden den tidligere ægtefælles samtykke foretage omvalg fra pensionsordning 1 til pensionsordning 2 eller pensionsordning 3 eller fra pensionsordning 3 til pensionsordning 2 og derved forringe den fraskilte ægtefælles ret til ægtefællepension. Hvis separationen eller skilsmissen er meddelt 1. januar 2007 eller derefter, og hvis den fraseparerede eller fraskilte ægtefælle ikke er berettiget til bidrag eller kun er berettiget til tidsbegrænset bidrag, kan omvalg fra pensionsordning 1 til pensionsordning 2 eller pensionsordning 3 eller fra pensionsordning 3 til pensionsordning 2 foretages inden det fyldte 65. år som følge af separationen eller skilsmissen.

Valg mellem pensionsordning 1, pensionsordning 2 og pensionsordning 3 kan ikke foretages af medlemmer, der er berettiget til invalide- eller alderspension eller bidragsfritagelse."

6.2.0. BEREGNINGSREGLER VEDRØRENDE DE KOLLEKTIVE YDELSER

6.2.1. Ægteskabshyppighed g_x og aldersfordeling $f(\eta|x)$ i kollektiv ægtefælle/samleverpension

De i nedenstående formler indgående betegnelser er defineret i afsnit 1.4.0.

Den forsikrede person betegnes x , mens den til ægtefælle/samleverpension berettigede person betegnes η .

l^y og l^σ er dekrementfunktioner, svarende til intensiteterne γ_x og σ_x , og l er dekrementfunktionen svarende til dødeligheden for η , jf. afsnit 1.3.0.

$\Phi(\eta|x)d\eta$ betegner sandsynligheden for, at en x -årig forsikret, der overgår til tilstand G, starter i et pensionsberettigende forhold med en person med alder i intervallet fra η til $\eta+d\eta$.

Alderen η er normalfordelt med middelværdi λ_x og spredning s_x .

$u_\nu(x)$ betegner sandsynligheden for, at en x -årig forsikret befinder sig i tilstand U efter at have været i tilstand G netop ν gange ($\nu=1,2,3\dots$).

$g_\nu(\eta|x)d\eta$ betegner sandsynligheden for, at en x -årig forsikret befinder sig i tilstand G for ν -te gang ($\nu=1,2,3\dots$) og er i et pensionsberettigende forhold med en person med alder i intervallet fra η til $\eta+d\eta$.

$u_v(x)$ og $g_v(\eta|x)$ bestemmes rekursivt ved:

$$u_0(x) = \frac{l_x^v}{l_a^v}, \text{ hvor } a = \begin{cases} 15 & \text{for mandlige forsikrede på kønsopdelt grundlag} \\ 12 & \text{for kvindelige forsikrede på kønsopdelt grundlag} \\ 15 & \text{for forsikrede på fælleskønsgrundlag} \end{cases}$$

$$g_v(\eta|x) = \int_a^x u_{v-1}(\xi) \cdot \gamma_\xi \cdot \varphi(\xi + \eta - x|\xi) \cdot \frac{l_x^\sigma}{l_\xi^\sigma} \cdot \frac{l_\eta}{l_{\xi+\eta-x}} d\xi$$

$$u_v(x) = \int_{-\infty}^{\infty} \int_a^x g_v(\xi + \eta - x|\xi) \cdot (\sigma_\xi + \mu_{\xi+\eta-x}) \cdot \frac{l_x^v}{l_\xi^v} d\xi d\eta$$

Herefter bestemmes:

$$g_x = \sum_{v=1}^{\infty} \int_{-\infty}^{\infty} g_v(\eta|x) d\eta$$

$$f(\eta|x) = \frac{1}{g_x} \cdot \sum_{v=1}^{\infty} g_v(\eta|x)$$

7.0.0. ANVENDTE GRUNDFORMER

Grundformerne er alle opbygget ud fra de generelle passiver i afsnit 5.

7.1.0. OVERSIGT OVER ANVENDTE GRUNDFORMER

Formlerne for de enkelte grundformer fremgår af afsnit 7.2.0.

Grundform 414 har udløbsalder 62 år og 67 år, hvor den generelle begrænsning i G82 er udløbsalder 60 år.

7.1.1. Anvendte grundformer fra G82

- 135 Simpel kapital forsikring
- 165 Ophørende livsforsikring i rater (LL)
- 210 Livsvarig livrente
- 211 Opsat, livsvarig livrente (LL)
- 215 Ophørende livrente (LR/LL)
- 216 Opsat, ophørende livrente (LR)
- 265 Opsat arverente med straks begyndende risiko (LR)
- 414 Livsvarig invaliderente med ophørende risiko
- 715 Kollektiv ophørende livsforsikring til ugifte
- 810 Livsvarig kollektiv ægtefællepension
- 850 Kollektiv waisenrente
- 945 Kollektiv børnerente med udbetaling fra forsørgerens død, invaliditet eller alderspensionering

7.1.2. Anvendte grundformer, der ikke indgår i G82

- ann Simpel annuitet
- 53 Opsat, ophørende aktivrente til præmiebetaling
- 212 Opsat livrente, aktiv betinget
- 716 Valgfri kollektiv ophørende livsforsikring til ugifte
- 812 Valgfri livsvarig kollektiv ægtefællepension – alder 54
- 813 Livsvarig kollektiv ægtefællepension for kvinder med gammel ordning
- 814 Valgfri livsvarig kollektiv ægtefællepension – alder 65

- 816 Kollektiv ægtefællepension med ophørende risikodækning og udbetaling i m år (LL)
- 817 Kollektiv ægtefællepension med ophørende risikodækning og udbetaling i højst n år (LL)
- 821 Valgfri ophørende kollektiv ægtefællepension – alder 65
- 825 Kollektiv ugifteydelse med ophørende risikodækning og udbetaling i m år (LL)
- 826 Kollektiv ugifteydelse med ophørende risikodækning og udbetaling i højst n år (LL)

7.2.0. PASSIVER FOR DE ENKELTE GRUNDFORMER

ANN – SIMPEL ANNUITET

Simpel r -årig annuitet.

$$K_{ann}(r) = \int_0^r P_0^t dt$$

53 – OPSAT, OPHØRENDE AKTIVRENTE TIL PRÆMIEBETALING

Præmiebetalingen er opsat i n år og ophører efter m år.

$$K_{53}(x, n, m) = \frac{\bar{N}_{x+n}^a - \bar{N}_{x+n+m}^a}{D_x^a}$$

$$x + n + m \leq 67$$

135 – SIMPEL KAPITALFORSIKRING

$$S_{x+\theta}^d = v^{n-\theta}, S_{x+n} = 1$$

$$K_{135}(n) = v^n$$

165 – OPHØRENDE LIVSFORSIKRING I RATER

$$S_{x+\theta}^d = \bar{a}_{g|}, S_{x+n} = 0$$

$$K_{165}(x, n, g) = \frac{\bar{M}_x - \bar{M}_{x+n}}{D_x} \cdot \bar{a}_{g|}$$

$$x+n \leq 75$$

Teoretisk er arverenten opdelt i en kollektiv ægtefælledækning med løbende udbetaling (grundform 816) og en dækning til efterladte (grundform 825), såfremt der ikke findes en ægtefælle. Summen af disse giver en ophørende livsforsikring i rater.

210 – LIVSVARIG LIVRENTE,

$$n = 0, \quad S_{x+0} = \bar{a}_x$$

$$K_{210}(x) = \bar{a}_x$$

211 – OPSAT, LIVSVARIG LIVRENTE (LL)

$$S_{x+\theta}^d = 0$$

$$S_{x+n} = \bar{a}_{x+n}$$

$$K_{211}(x, n) = \frac{\bar{N}_{x+n}}{D_x}$$

212 – OPSAT LIVRENTE, AKTIV BETINGET

$$S_{x+n}^a = \bar{a}_{x+n}$$

$$K_{212}(x, n) = \frac{D_{x+n}^a \bar{N}_{x+n}}{D_x^a D_{x+n}}$$

215 – OPHØRENDE LIVRENTE (LR/LL)

Livrenten udbetales i højst m år alder $x + m$

$$S_{x+0} = \bar{a}_{x:m|}$$

$$K_{215}(x, m) = \frac{\bar{N}_x - \bar{N}_{x+m}}{D_x}$$

216 – OPSAT, OPHØRENDE LIVRENTE (LR)

Livrenten udbetales i højst m år fra alder $x + n$ til alder $x + n + m$

$$S_{x+n} = \bar{a}_{x+n:m|}$$

$$K_{216}(x, n, m) = \frac{\bar{N}_{x+n} - \bar{N}_{x+n+m}}{D_x}$$

$$x + n + m \leq 85$$

235 – ARVERENTE (LL)

$$S_{x+\theta}^d = \bar{a}_{n-\theta|}, \quad x + \theta < n \text{ og } 0 \text{ ellers}$$

$$S_{x+n} = 0$$

$$K_{235}(x, n) = \bar{a}_{n|} - \bar{a}_{x:n|}$$

Teoretisk er arverenten opdelt i en kollektiv ægtefælledækning med løbende udbetaling (grundform 817) og en dækning til efterladte (grundform 826), såfremt der ikke findes en ægtefælle. Summen af disse giver en arverente.

265 – OPSAT ARVERENTE MED STRAKS BEGYNDENDE RISIKO (LR)

Arverenteudbetalingen begynder ved x 's død, dog tidligst r år efter tegningen.
Udbetalingen ophører $r + g$ år efter tegningen.

I punkt 5.2.2. sættes $n = r + g$

$$S_{x+\theta}^d = \begin{cases} v^{r-\theta} \cdot \bar{a}_{\overline{g}|}, & \text{for } \theta < r \\ - \\ \bar{a}_{\overline{(r+g-\theta)}|}, & \text{for } r \leq \theta < r+g \end{cases}$$

$$S_{x+r+g} = 0$$

$$K_{265}(x, r, g) = \bar{a}_{r+g|} - \bar{a}_{x:r+g|} - \bar{a}_{r|} + \bar{a}_{x:r|} = v^r \cdot \bar{a}_{g|} - \frac{\bar{N}_{x+r} - \bar{N}_{x+r+g}}{D_x}$$

$$x + r + g \leq 85 \text{ og } g = 10$$

414 – LIVSVARIG INVALIDERENTE MED OPHØRENDE RISIKO

$$S_{x+\theta}^{ai} = \bar{a}_{x+\theta}^i = \frac{\bar{N}_{x+\theta}^i}{D_{x+\theta}^i}$$

$$K_{414}(x, n) = \int_0^n \frac{D_{x+\theta}^a}{D_x^a} \mu_{x+\theta}^{ai} \bar{a}_{x+\theta}^i d\theta$$

$$x + n \leq 67 \text{ (62)}$$

715 – KOLLEKTIV OPHØRENDE LIVSFORSIKRING TIL UGIFTE

Forsikringssummen udbetales ved forsikredes død inden alder $x + n$, dersom forsikrede ved dødsfaldet befinder sig i tilstand U.

$$S_{x+\theta}^d = u, \quad S_{x+n} = 0,$$

$$u = \begin{cases} 0,20 & \text{for mænd} \\ 0,45 & \text{for kvinder} \end{cases}$$

$$K_{715}(x, n) = u \cdot \frac{\bar{M}_x - \bar{M}_{x+n}}{D_x}$$

$$60 \leq x + n \leq 67$$

716 – VALGFRI KOLLEKTIV OPHØRENDE LIVSFORSIKRING

Forsikringssummen udbetales ved forsikredes død inden alder $x + n$, da det er forudsat, at der ikke udbetales kollektiv ægtefællepension.

Svarer til grundform 715 med $u = 1$.

$$S_{x+\theta}^d = 1, \quad S_{x+n} = 0,$$

$$K_{716}(x, n) = \frac{\bar{M}_x - \bar{M}_{x+n}}{D_x}$$

$$60 \leq x + n \leq 67$$

810 – LIVSVARIG KOLLEKTIV ÆGTEFÆLLEPENSION

Det er forudsat, at der skal udbetales ægtefællepension fra x 's død. Der regnes med ægteskabshyppighed g .

Se afsnit 6 for definition af g .

$$n \rightarrow \infty, S_{x+\theta}^{id} = S_{x+\theta}^{ad} = g_{x+\theta} \cdot \int_{-\infty}^{\infty} f(\eta | x + \theta) \cdot \bar{a}_{\eta}^I d\eta = g_{x+\theta} \cdot \bar{a}_{\eta_{x+\theta}}^I$$

$$K_{810}(x) = \int_0^{\infty} \frac{D_{x+\theta}}{D_x} \cdot \mu_{x+\theta} \cdot g_{x+\theta} \int_{-\infty}^{\infty} f(\eta | x + \theta) \bar{a}_{\eta}^I d\eta d\theta$$

Symboler med I er beregnet med forsørgedes normaldødelighed

812 – VALGFRI LIVSVARIG KOLLEKTIV ÆGTEFÆLLEPENSION – ALDER 54

Det er forudsat, at der skal udbetales ægtefællepension fra x 's død. Der regnes med ægteskabshyppighed g' .

Se afsnit 6 for definition af g .

Svarer til grundform 810 med ægteskabshyppigheder:

$$g'_x = \begin{cases} 1, & x < 54 \\ \frac{g_x}{g_{54}}, & x \geq 54 \end{cases}$$

og

$$g'_y = \begin{cases} 1, & y < 54 \\ \frac{g_y}{g_{54}}, & y \geq 54 \end{cases}$$

hvor g_x og g_y er G82 ægteskabshyppigheder.

$$K_{812}(x) = \int_0^{\infty} \frac{D_{x+\theta}}{D_x} \cdot \mu_{x+\theta} \cdot g'_{x+\theta} \int_{-\infty}^{\infty} f(\eta | x + \theta) \bar{a}_{\eta}^I d\eta d\theta$$

Symboler med I er beregnet med forsørgedes normaldødelighed

813 – LIVSVARIG KOLLEKTIV ÆGTEFÆLLEPENSION FOR KVINDER MED GAMMEL ORDNING

Ægtefællepension er tilvalgt pr. 1. januar 1993.

Det er forudsat, at der skal udbetales ægtefællepension fra x 's død. Der regnes med ægteskabshyppighed g'' .

Se afsnit 6 for definition af g .

Svarer til grundform 810 med ægteskabshyppigheder:

$$g_y'' = \begin{cases} 1, & y < 70 \\ \frac{g_y}{g_{70}}, & y \geq 70 \end{cases}$$

hvor g_y er G82 ægteskabshyppigheden.

$$K_{813}(x) = \int_0^{\infty} \frac{D_{x+\theta}}{D_x} \cdot \mu_{x+\theta} \cdot g_{x+\theta}'' \int_{-\infty}^{\infty} f(\eta|x+\theta) \bar{a}_{\eta}^I d\eta d\theta$$

Symboler med I er beregnet med forsørgedes normaldødelighed.

814 – VALGFRI LIVSVARIG KOLLEKTIV ÆGTEFÆLLEPENSION – ALDER 65

Det er forudsat, at der skal udbetales ægtefællepension fra x 's død. Der regnes med ægteskabshyppighed g''' .

Se afsnit 6 for definition af g .

Svarer til grundform 810 med ægteskabshyppigheder:

$$g_x''' = \begin{cases} 1, & x < 65 \\ \frac{g_x}{g_{65}}, & x \geq 65 \end{cases}$$

og

$$g_y''' = \begin{cases} 1, & y < 65 \\ \frac{g_y}{g_{65}}, & y \geq 65 \end{cases}$$

hvor g_x og g_y er G82 ægteskabshyppigheder.

$$K_{814}(x) = \int_0^{\infty} \frac{D_{x+\theta}}{D_x} \cdot \mu_{x+\theta} \cdot g_{x+\theta}''' \int_{-\infty}^{\infty} f(\eta|x+\theta) \bar{a}_{\eta}^I d\eta d\theta$$

Symboler med I er beregnet med forsørgedes normaldødelighed.

816 – KOLLEKTIV ÆGTEFÆLLEPENSION MED OPHØRENDE RISIKODÆKNING OG UDBETALING I M ÅR (LL)

Den kollektive ægtefællepension udbetales fra medlemmets død inden alder u og så længe den efterladte lever. Udbetalingen ophører dog senest m år efter medlemmets død.

$$S_{x+\theta}^d = \begin{cases} g_{x+\theta} \cdot \int_{-\infty}^{\infty} f(\eta|x+\theta) \cdot \bar{a}_{\eta:m}^I d\eta, & \text{hvis } (x+\theta) < u \\ 0, & \text{ellers} \end{cases}$$

$$K_{816}(x, u, m) = \int_0^{u-x} \frac{D_{x+\theta}}{D_x} \cdot \mu_{x+\theta} \cdot g_{x+\theta} \cdot \int_{-\infty}^{\infty} f(\eta|x+\theta) \bar{a}_{\eta:m}^I d\eta d\theta$$

Symboler med I er beregnet på forsørgedes dødelighed.

(K er integralet af sandsynligheden for at overleve til alder $x+\theta$ og derefter dø, ganget med S i alder $x+\theta$.)

Første led i S er sandsynligheden for at medlemmet er gift i alder $x + \theta$. Under integraltegnet står sandsynligheden for at et gift medlem i alder $x + \theta$ er gift med en person, hvis alder er mellem $\eta - \frac{1}{2}$ og $\eta + \frac{1}{2}$, ganget med en m -årig livrente til en η -årig forsørget.)

817 – KOLLEKTIV ÆGTEFÆLLEPENSION MED OPHØRENDE RISIKODÆKNING OG UDBETALING I HØJST n ÅR (LL)

Den kollektive ægtefællepension udbetales fra medlemmets død efter pensionering men inden alder $u+n$, hvor u er medlemmets pensioneringsalder og n er den maksimale udbetalingsperiode. Udbetalingen fortsætter så længe den efterladte lever, men ophører dog senest n år efter medlemmets pensionering.

$$S_{x+\theta}^d = \begin{cases} g_{x+\theta} \cdot \int_{-\infty}^{\infty} f(\eta|x+\theta) \cdot \bar{a}_{\eta:u+n-x-\theta}^I d\eta, & \text{hvis } u < (x+\theta) < u+n \\ 0, & \text{ellers} \end{cases}$$

hvor u er det oprindelige alderspensioneringstidspunkt og n er den maksimale udbetalingsperiode.

$$K_{817}(x, u, n) = \int_0^{u+n-x} \frac{D_{x+\theta}}{D_x} \cdot \mu_{x+\theta} \cdot g_{x+\theta} \cdot \int_{-\infty}^{\infty} f(\eta|x+\theta) \bar{a}_{\eta:u+n-x-\theta}^I d\eta d\theta$$

(Første led i S er sandsynligheden for at være gift. Under integraltegnet er det sandsynligheden for at være gift med en ægtefælle i alder η gange en annuitet fra dødsfaldstidspunktet til n år efter pensionering.

K er en integration af sandsynligheden for at leve frem til alder $x+\theta$ og derefter dø, gange sandsynligheden for at være gift gange en livrente til ægtefællen, der løber indtil n år efter pensionering.)

821 – VALGFRI OPHØRENDE KOLLEKTIV ÆGTEFÆLLEPENSION – ALDER 65

Det er forudsat, at der skal udbetales ægtefællepension i $g = 10$ år fra x 's død. Der regnes med ægteskabshyppighed g''' (se grundform 814).

$$K_{821}(x) = \int_0^{\infty} \frac{D_{x+\theta}}{D_x} \cdot \mu_{x+\theta} \cdot g'''_{x+\theta} \cdot \int_{-\infty}^{\infty} f(\eta|x+\theta) \bar{a}_{\eta:g}^I d\eta d\theta$$

825 – KOLLEKTIV UGIFTEYDELSE MED OPHØRENDE RISIKODÆKNING OG UDBETALING I m ÅR (LL)

Den kollektive ugifteydelse udbetales fra medlemmets død inden alder u såfremt der ikke er en pensionsberettiget ægtefælle på tidspunktet for medlemmets død. Hvis der er en pensionsberettiget ægtefælle udbetales ydelsen først ved denne ægtefælles død. Ydelsen ophører under alle omstændigheder m år efter medlemmets død.

$$S_{x+\theta}^d = \begin{cases} \bar{a}_{m|} - g_{x+\theta} \cdot \int_{-\infty}^{\infty} f(\eta|x+\theta) \cdot \bar{a}_{\eta:m|}^l d\eta, & \text{hvis } (x+\theta) < u \\ 0, & \text{ellers} \end{cases}$$

$$K_{825}(x, u, m) = \frac{\bar{M}_x - \bar{M}_u}{D_x} \cdot \bar{a}_{m|} - \int_0^{u-x} \frac{D_{x+\theta}}{D_x} \cdot \mu_{x+\theta} \cdot g_{x+\theta} \cdot \int_{-\infty}^{\infty} f(\eta|x+\theta) \bar{a}_{\eta:m|}^l d\eta d\theta$$

(Første led i K er en annuitet gange med en dødsfaldssum til medlemmet, hvis han dør inden alder u. 2. led er K_{816} , altså en annuitet til en eventuel ægtefælle.

S er tilsvarende en ren annuitet minus værdien af en annuitet til en eventuel ægtefælle.

De to grundformer dækker reservesikringen frem til udbetalingen af livrenten påbegyndes, hvis ydelsen løbende fastsættes, så summen ved død er lig forsikringens nettoreserve. Summen af grundformerne 816 og 825 er lig med en ophørende livsforsikring i rater (grundform 165), hvilket måske kan bruges når produktet skal implementeres i systemet.)

826 – KOLLEKTIV UGIFTEYDELSE MED OPHØRENDE RISIKODÆKNING OG UDBETALING I HØJST N ÅR (LL)

Den kollektive ugifteydelse udbetales fra medlemmets død efter pensionering i alder u såfremt der ikke er en pensionsberettiget ægtefælle på tidspunktet for medlemmets død. Hvis der er en pensionsberettiget ægtefælle udbetales ydelsen først ved denne ægtefælles død. Ydelsen ophører under alle omstændigheder n år efter medlemmets pensionering.

$$S_{x+\theta}^d = \begin{cases} \bar{a}_{u+n-x-\theta|} - g_{x+\theta} \cdot \int_{-\infty}^{\infty} f(\eta|x+\theta) \cdot \bar{a}_{\eta:u+n-x-\theta|}^l d\eta, & \text{hvis } u < (x+\theta) < u+n \\ 0, & \text{ellers} \end{cases}$$

hvor u er det oprindelige alderspensioneringstidspunkt og n er den maksimale udbetalingsperiode.

$$K_{826}(x, u, n) = \int_0^{u+n-x} \frac{D_{x+\theta}}{D_x} \cdot \mu_{x+\theta} \cdot \left(\bar{a}_{u+n-x-\theta|} - g_{x+\theta} \cdot \int_{-\infty}^{\infty} f(\eta|x+\theta) \bar{a}_{\eta:u+n-x-\theta|}^l d\eta d\theta \right)$$

(S består af en annuitet, der løber til n år efter pensionering, hvorfra der trækkes sandsynligheden for at være gift gange med en livrente til ægtefællen, der løber til n år efter den oprindelige pensionering.

K er integrationen af sandsynligheden for at overleve til alder $x+\theta$ og derefter dø gange med forskellen på en annuitet, der løber til n år efter pensionering, og sandsynligheden for at være gift gange med en livrente til ægtefællen, der løber til n år efter den oprindelige pensionering.

Grundform 817 og 826 giver tilsammen en arverente (grundform 235), der løber fra medlemmets død efter pensionering indtil n år efter pensionering. Dette kan muligvis benyttes til at gøre implementeringen i systemet enklere.)

850 – KOLLEKTIV WAISENRENTE

r betegner ophørsalderen for waisenrenten, $r \leq 21$.

Waisenrenten ophører dog senest ved det enkelte barns død.

$$n \rightarrow \infty, \quad S_{x+\theta}^d = w \cdot \int_0^r c_{\tau-r+x+\theta} \cdot \bar{a}_{\tau|} d\tau = w \cdot {}_rS_{x+\theta}$$

$$w = \begin{cases} 0,05 & \text{for mænd på kønsopdelt grundlag} \\ 0,30 & \text{for kvinder på kønsopdelt grundlag} \\ 0,05 & \text{for forsikrede på fælleskønsgrundlag} \end{cases}$$

$$K_{850}(x, r) = \int_0^{\infty} \frac{D_{x+\theta}}{D_x} \cdot \mu_{x+\theta} d\theta \cdot w \cdot \int_0^r c_{\tau-r+x+\theta} \cdot \bar{a}_{\tau|} d\tau = w \cdot K_{840}(x, r)$$

945 – KOLLEKTIV BØRNERENTE MED UDBETALING FRA FORSØRGERENS DØD, INVALIDITET ELLER ALDERSPENSIONERING

r betegner ophørsalderen for børnerenten, $r \leq 24$. Børnerenten ophører dog senest ved det enkelte barns død. Børnedødeligheden forudsættes at være 0.

$x + n$ er forsørgerens alder ved alderspensioneringen, $x + n \leq 67$.

$$S_{x+\theta}^{ad} = \int_0^r c_{\tau-r+x+\theta} \cdot \bar{a}_{\tau|} d\tau = {}_rS_{x+\theta}$$

$$S_{x+\theta}^{ai} = \int_0^r c_{\tau-r+x+\theta} \cdot \bar{a}_{\tau|} d\tau = {}_rS_{x+\theta}$$

$$S_{x+n}^a = \int_0^r c_{\tau-r+x+n} \cdot \bar{a}_{\tau|} d\tau = {}_rS_{x+n}$$

$$K_{945}(x, n, r) = \int_0^n \frac{D_{x+\theta}^a}{D_x^a} \cdot (\mu_{x+\theta}^{ad} + \mu_{x+\theta}^{ai}) \int_0^r c_{\tau-r+x+\theta} \cdot \bar{a}_{\tau|} d\tau d\theta$$

$$+ \frac{D_{x+n}^a}{D_x^a} \cdot \int_0^r c_{\tau-r+x+n} \cdot \bar{a}_{\tau|} d\tau$$

7.3.0. YDELSESPROFILER OG PENSIONS DÆKNINGER

Hver type pensionsdækning er kendetegnet ved en ydelsesprofil, som sammen med medlemmets/pensionistens tilstand og type entydigt fastlægger, hvilke grundformer jf. afsnit 7.1.0 og 0, der indgår, og med hvilke vægte.

Tabellerne på de efterfølgende sider skal læses på følgende måde:

Kolonne YP angiver identifikation på den ydelsesprofil, som beskrives, mens kolonnerne Rente angiver grundlagsrenten som beskrevet i afsnit 3, og intensitet angiver navnet for det sæt af intensiteter for døds-, invaliditet m.m., som beskrevet i afsnit 1, der anvendes.

Kolonne Tilstand angiver medlemmets/pensionistens type og tilstand:

- EVT –medlem som er eventuel, det vil sige ikke pensionsmodtager
- AP –medlem som er alderspensionist.
- IP –medlem som er invalidepensionist.
- BP – børnepensionist.
- ÆP –ægtefælle-/samleverpensionist.

Kolonnen Aldersgrænse angiver, hvis der er aldersmæssige begrænsninger for den pågældende kombination af ydelsesprofil og tilstand.

Formålet med kolonnen er at give mulighed for at beskrive medlemmer, som er ældre end forventet pensionsalder, men som endnu ikke er pensioneret.

Kolonnen Gl. YP angiver en tidligere betegnelse for ydelsesprofilen.

For ydelsesprofiler, som er angivet som garanteret, gælder dette kun for den ældste del af pensionsdækningen, mens stigninger i pensionsdækningen som følge af bidragsstigninger og bonus siden 2000 er med betinget garanti. Delen med betinget garanti er specificeret ved samme grundformer og vægte, men med en grundlagsrente, som er beskrevet i afsnit 3.0.0. og intensiteter som i LP2015.

Grundformerne 212 og 414 har risikoophør ved alder 67, med mindre andet er angivet under bemærkninger.

Yp	Rente	Interstifet	Tilstand	Aldersgrænse	Garanti	Fælleskøn	Grundform																	Gl. yp	Bemærkninger				
							135	165	210	211	212	215	216	235	265	414	715	716	810	814	813	821	850			945	945\$	ann	
112	3,0%	LP2015	EVT		X	X																					21	Grundform 212 og 414 anvender risikoophør ved 67. Der udbetales ugiftesum på 240% men dette antages indeholdt i passivet for 814.	
112	3,0%	LP2015	EVT	67	X	X																					21		
112	3,0%	LP2015	AP		X	X																					21		
112	3,0%	LP2015	IP		X	X																					21		
112	3,0%	LP2015	BP		X	X																			1,0	21			
112	3,0%	LP2015	ÆP		X	X																				21			
113	-0,5%	LP2015/ LP2017	EVT			X																					31	Grundform 212 og 414 anvender risikoophør ved 67. Der udbetales ugiftesum på 240% men dette antages indeholdt i passivet for 812.	
113	-0,5%	LP2015/ LP2017	EVT	67		X																					31		
113	-0,5%	LP2015/ LP2017	AP			X																					31		
113	-0,5%	LP2015/ LP2017	IP			X																					31		
113	-0,5%	LP2015/ LP2017	BP			X																			1,0	31			
113	-0,5%	LP2015/ LP2017	ÆP			X																				31			
114	-0,5%	LP2015/ LP2017	EVT			X																						Grundform 212 og 414 anvender risikoophør ved 67. Der udbetales ugiftesum på 240% men dette antages indeholdt i passivet for 821.	
114	-0,5%	LP2015/ LP2017	EVT	67		X																							
114	-0,5%	LP2015/ LP2017	AP			X																							
114	-0,5%	LP2015/ LP2017	IP			X																							
114	-0,5%	LP2015/ LP2017	BP			X																				1,0			
114	-0,5%	LP2015/ LP2017	ÆP			X																							
193	-0,5%	LP2015	EVT																									Grundform 212 og 414 anvender risikoophør ved 67. Der udbetales ugiftesum på 240% men dette antages indeholdt i passivet for 814.	
193	-0,5%	LP2015	EVT	67																									
193	-0,5%	LP2015	AP																										
193	-0,5%	LP2015	IP																										
193	-0,5%	LP2015	BP																							1,0			
193	-0,5%	LP2015	ÆP																										
201	3,0%	LP2015	EVT		X																						12		
201	3,0%	LP2015	EVT	67	X																						12		
201	3,0%	LP2015	AP		X																						12		
201	3,0%	LP2015	IP		X																						12		
201	3,0%	LP2015	BP		X																					1,0	12		
202	3,0%	LP2015	EVT		X																						18		
202	3,0%	LP2015	EVT	67	X																						18		
202	3,0%	LP2015	AP		X																						18		
202	3,0%	LP2015	IP		X																						18		
202	3,0%	LP2015	BP		X																					1,0	18		

yp	Rentte	Interstit	Tilstand	Aldersgræns	Garanti	Fælleskøn	Grundform																		Gl. yp	Bemærkninger										
							135	165	210	211	212	215	216	235	265	414	715	716	810	814	813	821	850	945			945S	ann								
203	-0,5%	LP2015/ LP2017	EVT														1,0						0,2	0,2			30									
203	-0,5%	LP2015/ LP2017	EVT	67																					0,2		0,2	30								
203	-0,5%	LP2015/ LP2017	AP																									30								
203	-0,5%	LP2015/ LP2017	IP																									30								
203	-0,5%	LP2015/ LP2017	BP																									1,0	30							
212	3,0%	LP2015	EVT		X	X																							22							
212	3,0%	LP2015	EVT	67	X	X																			0,2		0,2		22							
212	3,0%	LP2015	AP		X	X																							22							
212	3,0%	LP2015	IP		X	X																							22							
212	3,0%	LP2015	BP		X	X																							1,0	22						
213	-0,5%	LP2015/ 2017	EVT			X																							32							
213	-0,5%	LP2015/ 2017	EVT	67		X																				0,2		0,2		32						
213	-0,5%	LP2015/ 2017	AP			X																								32						
213	-0,5%	LP2015/ 2017	IP			X																								32						
213	-0,5%	LP2015/ 2017	BP			X																								1,0	32					
301	3,0%	LP2015	EVT		X																									15						
301	3,0%	LP2015	EVT	67	X																										15					
301	3,0%	LP2015	AP		X																										15					
301	3,0%	LP2015	IP		X																										15					
301	3,0%	LP2015	BP		X																										1,0	15				
301	3,0%	LP2015	ÆEP		X																										1,0	15				
302	3,0%	LP2015	EVT		X																										19					
302	3,0%	LP2015	EVT	67	X																											19				
302	3,0%	LP2015	AP		X																											19				
302	3,0%	LP2015	IP		X																											19				
302	3,0%	LP2015	BP		X																											1,0	19			
302	3,0%	LP2015	ÆEP		X																												1,0	19		
303	-0,5%	LP2015	EVT																													27				
303	-0,5%	LP2015	EVT	67																													27			
303	-0,5%	LP2015	AP																														27			
303	-0,5%	LP2015	IP																														27			
303	-0,5%	LP2015	BP																														1,0	27		
303	-0,5%	LP2015	ÆEP																															1,0	27	

Anmeldt til Finanstilsynet den 21-02-2017

Yp	Rente	Intensitet	Tilstand	Aldersgræn s	Garanti	Fælleskøn	Grundform																	Gl. Yp	Bemærkninger				
							135	165	210	211	212	215	216	235	265	414	715	716	810	814	813	821	850			945	945S	ann	
312	3,0%	LP2015	EVT		X						1,0					1,0			0,6				0,2	0,2				23	
312	3,0%	LP2015	EVT	67	X						1,0								0,6				0,2		0,2			23	
312	3,0%	LP2015	AP		X						1,0								0,6									23	
312	3,0%	LP2015	IP		X						1,0								0,6									23	
312	3,0%	LP2015	BP		X																					1,0		23	
312	3,0%	LP2015	ÆP		X						1,0																	23	
313	-0,5%	LP2015	EVT			X					1,0					1,0			0,6				0,2	0,2				33	
313	-0,5%	LP2015	EVT	67		X					1,0								0,6				0,2		0,2			33	
313	-0,5%	LP2015	AP			X					1,0								0,6									33	
313	-0,5%	LP2015	IP			X					1,0								0,6									33	
313	-0,5%	LP2015	BP			X																				1,0		33	
313	-0,5%	LP2015	ÆP			X					1,0																	33	
401	3,0%	LP2015	EVT		X						1,0					1,0							0,2	0,2				38	Grundform 212 og 414
401	3,0%	LP2015	EVT	62	X																		0,2		0,2			38	anvender risikoophør ved
401	3,0%	LP2015	AP		X						1,0												0,2					38	62.
401	3,0%	LP2015	IP		X						1,0																	38	
401	3,0%	LP2015	BP		X																					1,0		38	
402	3,0%	LP2015	EVT		X						1,0					1,0							0,2	0,2				10	
402	3,0%	LP2015	EVT	62	X																		0,2		0,2			10	
402	3,0%	LP2015	AP		X						1,0																	10	
402	3,0%	LP2015	IP		X						1,0																	10	
402	3,0%	LP2015	BP		X																					1,0		10	
402	3,0%	LP2015	ÆP		X						1,0																	10	
501	3,0%	LP2015	EVT		X						1,0					1,0	2,4		0,6				0,2	0,2				37	
501	3,0%	LP2015	EVT	67	X														0,6				0,2		0,2			37	
501	3,0%	LP2015	AP		X						1,0								0,6				0,2					37	
501	3,0%	LP2015	IP		X						1,0						2,4		0,6									37	
501	3,0%	LP2015	BP		X																					1,0		37	
501	3,0%	LP2015	ÆP		X						1,0																	37	

Yp	Rente	Intensitet	Tilstand	Aldersgræn sc	Garanti	Fælleskøn	Grundform																Gl. yp	Bemærkninger			
							135	165	210	211	212	215	216	235	265	414	715	716	810	814	813	821			850	945	945S
502	3,0%	LP2015	EVT		X						1,0					1,0	2,4	0,6			0,2	0,2			9		
502	3,0%	LP2015	EVT	67	X													0,6			0,2		0,2		9		
502	3,0%	LP2015	AP		X													0,6							9		
502	3,0%	LP2015	IP		X												2,4	0,6							9		
502	3,0%	LP2015	BP		X																			1,0	9		
502	3,0%	LP2015	ÆP		X																				9		
601	3,0%	LP2015	EVT		X						1,0					1,0					0,2	0,2			14		
601	3,0%	LP2015	AP		X																				14	Anvendes ikke mere.	
601	3,0%	LP2015	IP		X																				14		
601	3,0%	LP2015	BP		X																			1,0	14		
701	3,0%	LP2015	EVT		X						1,0					1,0				0,6	0,2	0,2			13		
701	3,0%	LP2015	EVT	67	X																0,6				13		
701	3,0%	LP2015	AP		X																0,6	0,6	0,6		13		
701	3,0%	LP2015	IP		X																0,6	0,6	0,6		13		
701	3,0%	LP2015	BP		X																			1,0	13		
701	3,0%	LP2015	ÆP		X																				13		
801	3,0%	LP2015	AP		X																					36	
903	-0,5%	LP2015	EVT								1,0															35	
903	-0,5%	LP2015	AP																							35	Kan kun ændres til yp 113, 114 og 213
903	-0,5%	LP2015	BP																					1,0	35		
903	-0,5%	LP2015	ÆP																							35	
913	-0,5%	LP2015	EVT			X					1,0															34	
913	-0,5%	LP2015	AP			X																				34	Kan kun ændres til yp 113, 114 og 213
913	-0,5%	LP2015	BP			X																		1,0	34		
913	-0,5%	LP2015	ÆP			X																				34	

8.0.0. MEDLEMSBIDRAG OG AKTIVBEREGNING

8.1.0. PRÆMIEFRITAGELSE (LP)

Pensionsordninger, hvor pensionsdækningen er beregnet under forudsætning om indbetaling af medlemsbidrag fremover, er tegnet med ret til fritagelse for betaling af medlemsbidrag (præmiefritagelse) ved invaliditet, jf. pensionsregulativets § T4A:

"Retten til fritagelse for betaling af medlemsbidrag indtræder den første i måneden, efter at erhvervsudygtighed på grund af sygdom eller ulykkestilfælde er indtruffet, såfremt medlemmet ikke er fyldt 67 år.

2. Erhvervsudygtighed foreligger, når erhvervsevnen som læge er blevet nedsat til 1/3 eller derunder af den pågældendes fulde erhvervsevne. Ved bedømmelsen af erhvervsevnenes nedsættelse foretages en sammenligning mellem den indtægt, som medlemmet skønnes at kunne opnå ved en lægelig beskæftigelse, der svarer til vedkommendes kræfter og færdighed, og normalindtægten for en læge i samme alder. Normalindtægten fastsættes for en læge, der ikke er i slutstilling, til skalalønnen for en underordnet sygehuslæge med samme anciennitet, og for en læge i slutstilling til lønnen for en tjenestemandsansat administrerende overlæge på løntrin 51.

3. Bedømmelse af, om der foreligger en sådan erhvervsudygtighed, at den berettiger til fritagelse for betaling af medlemsbidrag, foretages på grundlag af en ansøgningsblanket, som vedkommende medlem skal udfylde og indsende. En ansøger kan anke pensionskassens afgørelse til bestyrelsen.

4. Hvis medlemmet i henhold til kollektiv aftale har ret til udbetaling af ydelser, der i væsentlig grad kompenserer for indtægtstab under sygdom eller efter ulykkestilfælde, dvs. fra arbejdsgiver, PLO's administrationsudvalg, FAS' Fond eller nogen, der kan si-destilles hermed, træder bidragsfritagelsen først i kraft på tidspunktet for ydelse-nes ophør. Tilsvarende gælder, så længe medlemmet modtager fleksløn eller lignende i forbindelse med lægelig beskæftigelse. Bestemmelsen omfatter ikke ydelser i form af tjenestemandspension."

8.2.0. PRÆMIER

8.2.1. Præmier/Medlemsbidrag (LP)

Medlemsbidraget angiver det pensionsbidrag, som ved beregning af pensionsdækningen forudsættes indbetalt fremover indtil udløbsalderen opnås.

Medlemsbidraget fastsættes i henhold til pensionsregulativets § T2:

"Medlemsbidraget for de af § T1, stk. 1, punkt 1, 3 og 4 omfattede medlemmer fastsættes af generalforsamlingen efter indstilling fra pensionskassens bestyrelse.

For bidragsbetaling for egen regning, der beskattes efter færøsk lovgivning, omfatter bestemmelserne i stk. 4-6, 8 og 10 kun allerede beskattede bidrag, der indbetales til pensionskassen via de færøske skattemyndigheder.

2. Såfremt overenskomsten, i henhold til hvilken der indbetales bidrag, fastsætter højere pensionsbidrag end medlemsbidraget, anvendes det overskydende beløb som indskud til en dertil svarende forøgelse af medlemmets pensionsrettigheder, eller pensionskassens bestyrelse kan tillade, at medlemsbidraget for de af overenskomsten omfattede medlemmer forøges op til pensionsbidragets størrelse, og at der gives en dertil svarende forøgelse af medlemmets pensionsrettigheder.

3. Såfremt overenskomsten, i henhold til hvilken der indbetales bidrag, fastsætter lavere pensionsbidrag end medlemsbidraget, kan pensionskassens bestyrelse tillade, at medlemsbidraget nedsættes mod en tilsvarende nedsættelse af medlemmets pensionsrettigheder.

4. Såfremt overenskomsten, i henhold til hvilken der indbetales bidrag, fastsætter lavere pensionsbidrag end medlemsbidraget, har medlemmet ret til for egen regning at betale supplerende pensionsbidrag svarende til forskellen mellem medlemsbidraget og det pensionsbidrag, der indbetales i henhold til overenskomsten.

5. Såfremt der for et medlem indbetales bidrag såvel fra sygesikring som fra anden side, således at det til pensionskassen indbetalte beløb overstiger medlemsbidraget, kan medlemmet kræve det overskydende beløb tilbagebetalt i det omfang, det skyldes indbetaling fra sygesikringen.

6. Såfremt der på grund af et medlems overgang til deltidsansættelse indbetales reduceret pensionsbidrag, har medlemmet ret til at vælge at supplere pensionsbidraget for egen regning. Bidragets størrelse skal ligge inden for nærmere af bestyrelsen fastsatte grænser.

7. For de af § T1, stk. 1, punkt 4 omfattede medlemmer samt medlemmer, der beskattes efter færøsk lovgivning, kan pensionskassens bestyrelse tillade, at medlemsbidraget nedsættes mod en tilsvarende nedsættelse af medlemmets pensionsrettigheder.

8. Betaling af ekstraordinære pensionsbidrag og engangsindskud til pensionskassen kan ske i overensstemmelse med de i loven eller i henhold til loven herom fastsatte regler og efter nærmere af bestyrelsen fastsatte regler.

9. For de af § T1, stk. 1, punkt 2 omfattede medlemmer fastsættes medlemsbidraget af pensionskassens bestyrelse og kan udgøre samme bidragsbeløb eller fastsættes efter tilsvarende bestemmelser eller procentsats, som angivet i de i § T1, stk. 1 nævnte kollektive overenskomster. Beregningen sker på grundlag af en af pensionskassen fastsat pensionsgivende indtægt, som ikke kan overstige medlemmets faktiske indtægt og højst kan udgøre det dobbelte af den pensionsgivende indtægt i henhold til de nævnte kollektive overenskomster.

10. Pensionsbidrag, som et medlem indbetaler ud over de pensionsbidrag, som medlemmet er forpligtiget til at indbetale i henhold til kollektiv overenskomst eller aftale, giver ikke bedre pensionsmæssige rettigheder, end hvis pengene var indbetalt i henhold til den kollektive overenskomst eller aftale, som medlemmet er optaget i henhold til.

11. Der kan efter nærmere af bestyrelsen fastsatte regler indbetales bidrag og/eller indskud til livrenter i henhold til § T6B."

8.2.1.1. EKSTRAORDINÆRE PENSIONSBI DRAG

Ekstraordinære bidrag kan aftales i forbindelse med medlemmets optagelse i pensionskassen eller ved skift mellem optagelsesberettigede kategorier, jf. pensionsregulativets § T1, stk. 1. Der kræves tilfredsstillende helbredsoplysninger efter samme regler, som gælder for indhentning af helbredsoplysninger i henhold til pensionsregulativets § T1, stk. 14, jf. afsnit 10.

Størrelsen af de ekstraordinære bidrag er fastsat ud fra følgende regler:

- a) Medlemmer under 50 år kan højst indbetale et bidrag, der bringer pensionen op på det niveau, der fås ved indbetaling af det ordinære medlemsbidrag for et normalt medlem i den pågældende medlemskategori i en periode svarende til normalt medlemskab.
- b) Medlemmer på eller over 50 år kan højst indbetale et bidrag, der bringer pensionen op på det niveau, der fås ved indbetaling af det ordinære medlemsbidrag for et normalt medlem i den pågældende medlemskategori i en periode svarende til 10 år før optagelsen eller skiftet mellem optagelsesberettigede kategorier.
- c) Det ekstraordinære bidrag må i alle tilfælde ikke overstige det ordinære medlemsbidrag.

8.2.1.2. ENGANGSINDSKUD

Engangsindskud kan foretages efter følgende regler:

- a) Ved kapitalisering af ekstraordinære bidrag jf. afsnit 8.2.1.1.
- b) Ved overførsel af beløb fra anden obligatorisk pensionsordning, jf. reglerne i jobskifteaftalen.
- c) Ved overførsel af beløb fra anden obligatorisk pensionsordning i tilfælde, hvor betingelserne i jobskifteaftalen ikke er opfyldt, kan bestyrelsen fastsætte grænser for størrelsen af det overførte beløb.
- d) Ved fratrædelse af stilling i forbindelse med pensionering kan der indbetales fratrædelsesgodtgørelse i henhold til kollektive overenskomster og aftaler m.v. Indskuddet må ikke overstige 4 års pensionsbidrag.

- e) I det omfang, der er tale om tilbagebetaling af opsparede efterlønsbidrag i henhold til efterlønsordningen, hvis medlemmet ikke er pensioneret eller ved at ansøge om invalidepension.

Indskud af typen b) behandles jf. afsnit 4 som nettoindskud, alle andre indskud behandles som personlige indskud.

8.2.1.3. MEDLEMSBIDRAG OG DET FAKTISKE PENSIONSBI DRAG

Medlemsbidragets funktion er oprindeligt at afspejle en anciennitetsafhængig stigning i det overenskomstfastsatte eller aftalebestede pensionsbidrag for den pågældende medlemsgruppe.

Medlemsbidraget er fastsat som en bidragsskala med for tiden op til 5 aldersafhængige trin.

Bidraget skifter ved udgangen af det kvartal, hvor den anførte alder opnås.

For overenskomstmæssige eller aftalebestede pensionsbidrag, hvor der ikke er indbygget anciennitetsmæssige stigninger, består medlemsbidragets skala kun af et trin.

Bidragsskalaens trin bruges ved beregning af aktivet.

Medlemsbidraget justeres regelmæssigt i henhold til pensionsregulativets bestemmelser herom.

Såfremt det faktiske pensionsbidrag afviger fra medlemsbidraget, sker der en udligning af forskellen gennem en forøgelse eller nedsættelse af pensionsdækningen, se nærmere herom i afsnit 11.

Ændring af ansættelsesforhold kan for det enkelte medlem medføre ændring i det faktiske pensionsbidrag og i medlemsbidraget med deraf følgende ændring af pensionsdækningen.

Tabel 1. [Medlemsbidragsskala] .

Alder z	Sluttrin	Årligt bidrag fratrukket arbejdsmarkedsbidrag
Til 31 år	1	Medlemsbidrag(z)
32-36 år	2	Medlemsbidrag(z)
37-41 år	3	Medlemsbidrag(z)
42-46 år	4	Medlemsbidrag(z)
Fra 47 år	5	Medlemsbidrag(z)

8.2.2. Præmier (LE)

Præmien er fastsat på tegningstidspunktet ud fra det dagældende tegningsgrundlag. Der kan ikke længere tegnes nye policer eller foretages ændringer udover omskrivning til fripolice.

Præmien opkræves forud og forfalder én gang om året til betaling i januar.

Præmiebetalingen udløber på 1. policedag efter forsørgerens fyldte udløbsalder.

Udløbsalderen er 65 år for policer af type 3 og 67 år for policer af type 4.

8.2.3. Præmier (LL)

8.2.3.1. LØBENDE BIDRAG

Der kan kun foretages engangsindskud.

8.2.3.2. ENGANGSINDSKUD

Engangsindskud kan foretages efter følgende regler:

- a) Indskud kan ske tidligst ved alder 30 og senest ved alder 75

Overførsel af ordning fra anden forsikringsvirksomhed bliver betragtet som indskud, hvorfor punkt a) vil være gældende.

Indskud behandles som beskrevet i afsnit 4.4.0.

8.3.0. AKTIVBEREGNING

8.3.1. Aktivberegning (LP)

Aktivet beregnes som vægtede summer af passivet for grundform 53.

Ændringer i medlemsbidragets størrelse er gældende fra udgangen af det kvartal, hvori de anførte aldre opnås. Derfor defineres en speciel bidragsalder, som den hele alder, medlemmet ville have haft, hvis fødselsdatoen var ultimo det kvartal, hvori den rigtige fødselsdato ligger.

$Aktiv(x) = (1 - TB) \cdot$

$$\sum_{(z_j, x_j) \in \{(z_1, x_1), \dots, (z_i, x_i)\}} \left(\text{Medlemsbidrag}(z_j) - \text{Medlemsbidrag}(z_{j-1}) \right) \cdot K_{53}(x_1, x_j - x_1, p - x_j)$$

hvor

- TB er den tekniske bidragsbelastning, jf. afsnit 4.1.1.,
- $\text{Medlemsbidrag}(z_0) = 0$,

- (z_1, x_1) er medlemmets bidragsalder henholdsvis den normalt beregnede alder på tidspunktet for beregning af aktivet;
- $(z_2, x_2), \dots, (z_i, x_i)$ er medlemmets bidragsaldrer henholdsvis normalt beregnede aldrer ved eventuelle fremtidige skift i medlemsbidrags-skalaens trin.
- Alder p er medlemmets normalt beregnede alder ved bidragsophør:
 $p = 67(62)$

8.3.2. Aktivberegning (LE)

Aktivet på tid t beregnes som en ophørende livrente på kortest liv med fradrag for udgifter til administration:

$$Aktiv_{x,y} = (1 - TB) \cdot \bar{a}_{xy:\overline{m}|} = (1 - TB) \cdot (\bar{a}_{xy} - \bar{a}_{x+m,y+m}) = (1 - TB) \cdot \left(\frac{\bar{N}_{xy}}{D_{xy}} - \frac{\bar{N}_{x+m,y+m}}{D_{xy}} \right)$$

med

- $TB = 8,2$ pct., som den tekniske præmiebelastning, jf. afsnit 4.3.0.,
- x, y er alder på tidspunkt t for henholdsvis forsørger og ægtefælle,
- m er det resterende antal præmiebetalingsår = udløbsalder - $[x_0] - u$, hvor x_0 er forsørgerens alders på tegningstidspunktet t_0 ,
- $u = [t - t_0]$ er løbetiden i hele år siden tegningstidspunktet.

9.0.0. OPTAGELSESBERETTIGEDE OG OPDELING PÅ PENSIONS DÆKNINGER

9.1.0. MEDLEMMER

9.1.1. Optagelsesberettigede (LP)

Af pensionsregulativets § T1, stk. 1 fremgår:

“Som medlemmer af pensionskassen optages læger og lægestuderende, når de kan henføres til en af følgende fire kategorier:

- 1) Ansatte i henhold til en af lægeforeningen eller en af dens fraktioner eller anerkendte organisationer eller Foreningen af Danske Lægestuderende indgået kollektiv overenskomst eller aftale, der foreskriver pligt til medlemskab af pensionskassen.
- 2) Ansatte i stillinger, hvor det af ansættelsesvilkårene fremgår, at lægen er forpligtet til medlemskab af pensionskassen, og at forpligtelsen hertil ikke kan ændres uden godkendelse af pensionskassen.
- 3) Selvstændigt erhvervsdrivende, som omfattes af kollektiv overenskomst, der foreskriver pligt til medlemskab af pensionskassen.
- 4) Selvstændigt erhvervsdrivende, der ikke er omfattet af en kollektiv overenskomst, aftale eller lignende, der foreskriver pligt til medlemskab af pensionskassen for at kunne udøve deres erhverv. Disse medlemmer optages i en særskilt afdeling af pensionskassen.”

Ved indtrædelse i pensionskassen skal medlemmet kunne henføres til en af de 4 nævnte kategorier.

Af § T1, stk. 2, 1. afsnit fremgår endvidere:

“2. Pensionsbidraget indsættes på en opsparingskonto, hvis et medlem ved indtrædelsen i pensionskassen

- a) har tidsbegrænset autorisation,
- b) er ansat i et fleksjob eller
- c) er lægestuderende.”

For at kunne opnå pensionsdækning med forsikringselementer er der ydermere krav om, at medlemmet skal være læge med tidsbegrænset autorisation.

Lægestuderende og udenlandske læger med tidsbegrænset autorisation opnår ingen forsikringsdækning, men får pensionsbidragene indbetalt på en opsparingskonto.

Af pensionsregulativets § T1, stk. 3 fremgår:

“3. Pensionskassens bestyrelse afgør, hvilke grupper af læger og lægestuderende der kan godkendes som indmeldelsesberettigede. Samtlige læger og lægestuderende indenfor en sådan gruppe skal være omfattet af bestemmelse om, at pensionsbidraget indbetales til Lægernes Pensionskasse.”

Ovenstående bestemmelser sikrer for så vidt angår de kollektivt indmeldte kategorier af medlemmer mod selektion mod pensionskassen, idet pensionskassen er tvunget til at optage alle medlemmer i den pågældende kategori, men omvendt er medlemskab af pensionskassen også obligatorisk. Kun i § T1, stk. 4 er der hjemmel til at dispensere for indtrædelse i pensionskassen i særlige tilfælde:

“4. Pensionskassens bestyrelse kan i særlige tilfælde tillade, at en læge fritages for at indtræde i pensionskassen, dersom omstændighederne taler derfor, særlig når den pågældende i forvejen skønnes sikret tilstrækkelig pensionsmæssig dækning enten gennem kollektiv pensionsordning eller som tjenestemand.”

Med henblik på at undgå muligheden for selektion mod pensionskassen, bruges dispensationsmuligheden kun yderst sjældent.

9.1.2. Medlemmer (LPUA)

Udgået.

9.1.3. Tegningsberettigede (LR)

Af pensionsregulativets § T2, stk. 11 fremgår:

“Der kan efter nærmere af bestyrelsen fastsatte regler indbetales bidrag og/eller indskud til livrenter i henhold til § T6B.”

Af pensionsregulativets § T6B fremgår:

“Et medlem, der har indbetalt bidrag og/eller indskud i henhold til § T2, stk. 11, har ret til livrenter efter nærmere af bestyrelsen fastsatte regler. Nærværende pensionsregulativs bestemmelser finder således ikke anvendelse, bortset fra § T2, stk. 11.”

I henhold til de af bestyrelsen fastsatte regler kan alle medlemmer under 75 år, bortset fra opsparingsmedlemmer, tegne livrenteforsikringer.

I henhold til beslutning truffet på bestyrelsesmøde den 31. august 2009 lukkes der for nye indskud/bidrag til afdeling LR, i det er ikke udfærdiges nye tilbud fra og med 1. september 2009. Indskud i henhold til tilbud udfærdiget senest 31. august 2009 kan modtages, indtil den i tilbuddet angivne acceptfrist.

9.1.4. Tegningsberettigede (LL)

Af pensionsregulativets § T2, stk. 11 fremgår:

“Der kan efter nærmere af bestyrelsen fastsatte regler indbetales bidrag og/eller indskud til livrenter i henhold til § T6B.”

Af pensionsregulativets § T6B fremgår:

“Et medlem, der har indbetalt bidrag og/eller indskud i henhold til § T2, stk. 11, har ret til livrenter efter nærmere af bestyrelsen fastsatte regler. Nærværende pensionsregulativs bestemmelser finder således ikke anvendelse, bortset fra § T2, stk. 11.”

I henhold til de af bestyrelsen fastsatte regler kan alle medlemmer over 30 år og under 75 år tegne livrenteforsikringer.

9.2.0. PENSIONSORDNINGER, PENSIONS DÆKNINGER OG YDELSESPROFILER

På grund af ændringer i pensionsregulativet og ændringer i grundlagets elementer er pensionsbidrag indbetalt til forskellige pensionsdækninger i forskellige perioder. Et enkelt medlems samlede pensionsordning i pensionskassen kan således være opdelt på flere pensionsdækninger. Hver pensionsdækning er identificeret ved en ydelsesprofil. Sammenhængen mellem grundformer og ydelsesprofiler fremgår af afsnit 7 om anvendte grundformer.

Som følge af nedsættelse af den maksimale grundlagsrente er hver pensionsdækning, der var i kraft pr. 1. januar 2000 tilknyttet en tilsvarende pensionsdækning med nedsat grundlagsrente, hvor bonusbeløb indskydes.

Pr. 1. november 2009, 1. maj 2012 og 1. januar 2015 har alle medlemmer (ekskl. opsparingsmedlemmer), der er optaget i pensionskassen før 1. juli 1999, inkl. alders- og invalidepensionister, fået mulighed for at overføre værdien af deres pensionsdækninger til de tilsvarende pensionsdækninger (LP) nævnt under punkt 9.2.8. (kønsopdelte dækninger) og 9.2.9. (fælleskønsdækninger) nedenfor. Pr. 1. maj 2012 er værdien af pensionsdækningerne for alle ikke-pensionerede opsparingsmedlemmer, der er optaget i pensionskassen før 1. juli 1999, overført til de tilsvarende pensionsdækninger (LP) nævnt under punkt 9.2.8. (kønsopdelte dækninger) og 9.2.9. (fælleskønsdækninger) nedenfor. Fra 1. januar 2017 overføres opsparingsmedlemmer til 9.2.9. (fælleskønsdækning) ved overførsel til almindeligt medlemskab eller ved pensionering.

Nedenstående opdeling 9.2.1-9.2.7 gælder derfor kun medlemmer og pensionister, der har bibeholdt deres hidtidige pensionsdækninger.

Som følge af EU-regler skal indbetalinger, der ikke er erhvervstilknyttede (medlemmets egne indbetalinger, herunder også fra selvstændige erhvervsdrivende, der ikke er omfattet af obligatorisk overenskomst eller aftale med pligt til indbetaling til pensionskassen), fra og med 21. december 2012 indbetales på en fælleskønsordning med undtagelse af det aftalte medlemsbidrag, hvis aftalen om indbetaling af medlemsbidraget er indgået inden 21. december 2012.

Med virkning fra 1. juli 2012 modtager pensionskassen indbetalinger, der er beskattet af de færøske skattemyndigheder (TAKS), og fra 1. januar 2017 indbetalinger, der er beskattet af de grønlandske skattemyndigheder. Sådanne indbetalinger indgår på separate TAKS-pensionsdækninger, der i øvrigt følger reglerne i afsnit 9.2.8 og 9.2.9.

9.2.1. Pensionsbidrag indbetalt for kvindelige medlemmer i perioden indtil 1. oktober 1970, og for kvindelige medlemmer, der pr 1. februar 1971 var 40 år gamle eller derover, i perioden fra 1. oktober 1970 til 31. marts 1987 (Kønsopdelt) (Ydelsesprofil 401)(Før 1. januar 2017 LPUA, nu en del af LP).

Bonusbeløb fra og med år 2000 indskydes på betinget grundlag.

Pensionsbidrag, der er indbetalt for alle kvindelige medlemmer indtil 1. oktober 1970, og pensionsbidrag, der er indbetalt herefter for kvindelige medlemmer, der pr. 1. februar 1971 var 40 år gamle eller derover, er indbetalt til følgende pensionsdækning:

Pensionsdækning med alders- og invalidepension med udløbsalder 62 år, 20 pct. børnepension, engangsydelse ved alderspensionering.

9.2.2. Pensionsbidrag indbetalt for mandlige medlemmer og for kvindelige medlemmer fra 1. november 1970, såfremt de pr. 1. februar 1971 ikke var fyldt 40 år. (Kønsopdelt) (Ydelsesprofil 501) (Før 1. januar 2017 LPUA, nu en del af LP).

Bonusbeløb fra og med år 2000 indskydes på betinget grundlag.

Pensionsbidrag, der er indbetalt for mandlige medlemmer og for kvindelige medlemmer fra 1. november 1970, såfremt de pr. 1. februar 1971 ikke var fyldt 40 år, er indbetalt til følgende pensionsdækning:

Pensionsdækning med obligatorisk ægtefælle/samleverpension. Består af alders- og invalidepension med udløbsalder 67 år, 20 pct. børnepension og 60 pct. ægtefælle/samleverpension.

9.2.3. Pensionsbidrag indbetalt for medlemmer med tidsbegrænset autorisation. (Kønsopdelt) (Ydelsesprofil 801)(Før 1. januar 2017 LPUA, nu en del af LP).

Bonusbeløb fra og med år 2000 indskydes på betinget grundlag.

Opsparingsdækning jf. pensionsregulativets § T1 stk. 2 Hvis medlemmet senere opnår tidsbegrænset autorisation, ændres dækningen til den under afsnit 9.2.2. angivne.

9.2.4. Pensionsbidrag indbetalt i perioden 1. april 1987 til 31. december 1992. (Kønsopdelt) (Ydelsesprofilerne 402 eller 502) (LP).

Stigning i pensionsdækning som følge af bonus for år 2000 og derefter, indskydes på betinget grundlag.

Pensionsbidrag, der er indbetalt fra pensionskassens stiftelse pr. 1. april 1987 til 31. december 1992, er indbetalt til en af følgende pensionsdækninger:

1. Pensionsdækning med alders- og invalidepension med udløbsalder 67 år, 20 pct. børnepension og 60 pct. ægtefælle/samleverpension, engangsydelse ved alderspensionering, engangsydelse ved død inden det 67. år og inden alderspensionering. Ydelsesprofil 502.
2. Pensionsdækning med alders- og invalidepension med udløbsalder 62 år, 20 pct. børnepension, engangsydelse ved alderspensionering. Kun for kvindelige medlemmer, der er optaget i Lægernes Pensionskasse Under Afvikling senest 1. november 1970 og pr. 1. februar 1971 var mindst 40 år gamle. Med henblik på at overholde bestemmelserne om ligebehandling af kvinder og mænd med hensyn til retten til pensionsydelse, som hidrører fra beskæftigelsesperioder efter 17. maj 1990, kan invalidepension bevilges indtil det fyldte 67. år, ligesom der er ret til ægtefælle/samleverpension på 60 pct. for så vidt angår pensionsbidrag indbetalt for perioder efter 17. maj 1990. Ydelsesprofil 402.
3. Opsparingsdækning jf. pensionsregulativets § T1, stk. 2. Hvis medlemmet senere opnår tidsbegrænset autorisation, ændres dækningen til 113, 114 eller 213. Ydelsesprofil 903

Alle pensionsdækninger blev pr. 1. januar 1993 omregnet til hvilende dækninger.

9.2.5. Pensionsbidrag indbetalt i perioden fra 1. januar 1993 og indtil videre for medlemmer, der uafbrudt siden 31. december 1995 har haft en ikke-hvilende pensionsdækning (Kønsopdelt) (Ydelsesprofilerne 101, 201, 301, 701 og 903)(LP).

Stigning i pensionsdækning som følge af bonus eller bidragsforhøjelser for år 2000 og derefter indskydes på den afledte pensionsdækning på samme ydelsesprofil (betinget garanti).

Pensionsbidrag, der er indbetalt i perioden fra 1. januar 1993 og indtil videre for medlemmer, der uafbrudt siden 31. december 1995 har haft en ikke-hvilende pensionsdækning, er indbetalt til en følgende pensionsdækninger, dog indgår ikke-erhvervstilknyttede pensionsbidrag indbetalt 21. december 2012 og herefter på fælleskønsgrundlag, jf. afsnit 9.2.9., med undtagelse af det aftalte medlemsbidrag, hvis aftalen om indbetaling af medlemsbidraget er indgået inden 21. december 2012:

1. Pensionsdækning med tilvalgt ægtefælle/samleverpension. Består af alders- og invalidepension med udløbsalder 67 år, 20 pct. børnepension og 60 pct.

ægtefælle/samleverpension, engangsydelse ved død inden det 67. år og inden alderspensionering, hvis der ikke skal udbetales ægtefælle/samleverpension. Ydelsesprofil 101.

2. Pensionsdækning med fravalgt ægtefælle/samleverpension. Består af alders- og invalidepension med udløbsalder 67 år, 20 pct. børnepension, engangsydelse ved død inden det 67. år og inden alderspensionering. Ydelsesprofil 201.
3. Pensionsdækning med obligatorisk ægtefælle/samleverpension. Består af alders- og invalidepension med udløbsalder 67 år, 20 pct. børnepension og 60 pct. ægtefælle/samleverpension. Kun for medlemmer, der pr. 1. januar 1993 eller på et senere tidspunkt for indtrædelse var fyldt 54 år og ikke kan henføres under punkt 4 eller 5. Ydelsesprofil 301.
4. Pensionsdækning med alders- og invalidepension med udløbsalder 62 år, 20 pct. børnepension, 60 pct. ægtefælle/samleverpension og engangsydelse ved alderspensionering. Kun for kvindelige medlemmer, der er optaget i Lægernes Pensionskasse Under Afvikling(LPUA) senest 1. november 1970 og pr. 1. februar 1971 var mindst 40 år gamle, og som pr. 1. januar 1993 har valgt denne ordning. Med henblik på at overholde bestemmelserne om ligebehandling af kvinder og mænd med hensyn til retten til pensionsydelse, som hidrører fra beskæftigelsesperioder efter 17. maj 1990, kan invalidepension bevilges indtil det fyldte 67. år for så vidt angår pensionsbidrag indbetalt for perioder efter 17. maj 1990. Ydelsesprofil 701.
5. Opsparingsdækning jf. pensionsregulativets § T1 stk. 2. Hvis medlemmet senere opnår tidsubegrænset autorisation, ændres dækningen til 113, 114 eller 213. Ydelsesprofil 903.

9.2.6. Pensionsbidrag indbetalt for medlemmer, der er indtrådt i pensionskassen i perioden 1. januar 1996 – 30. juni 1999 eller i samme periode har genoptaget bidragsbetalingen efter hvilende medlemskab, dog undtaget bidrag omfattet af afsnit 9.2.7.. Efter overgang til hvilende medlemskab efter 30. juni 1999 gælder dog regler svarende til nye medlemmer for så vidt angår pensionsbidrag indbetalt efter overgangen til hvilende medlemskab. (Kønsopdelt) (Ydelsesprofilerne 102, 202, 302 og 903)(LP)

Stigning i pensionsdækning som følge af bonus og bidragsforhøjelser for år 2000 og derefter indskydes på afledte pensionsdækninger på samme ydelsesprofil (betinget garanti).

Pensionsbidrag af denne type er indbetalt til en af følgende pensionsdækninger, dog indgår ikke-erhvervstilknyttede pensionsbidrag indbetalt 21. december 2012 og herefter på fælleskønsgrundlag, jf. afsnit 9.2.9., med undtagelse af det aftalte medlemsbidrag, hvis aftalen om indbetaling af medlemsbidraget er indgået inden 21. december 2012:

1. Pensionsdækning med tilvalgt ægtefælle/samleverpension. Består af alders- og invalidepension med udløbsalder 67 år, 20 pct. børnepension og 60 pct.

- ægtefælle/samleverpension, engangsydelse ved død inden det 67. år og inden alderspensionering, hvis der ikke skal udbetales ægtefælle/samleverpension. Ydelsesprofil 102.
2. Pensionsdækning med fravalgt ægtefælle/samleverpension. Består af alders- og invalidepension med udløbsalder 67 år, 20 pct. børnepension, engangsydelse ved død inden det 67. år og inden alderspensionering. Ydelsesprofil 202.
  3. Pensionsdækning med obligatorisk ægtefælle/samleverpension. Består af alders- og invalidepension med udløbsalder 67 år, 20 pct. børnepension og 60 pct. ægtefælle/samleverpension. Kun for medlemmer, der ved indtrædelsen i pensionskassen pr. 1. januar 1996 eller derefter var fyldt 54 år, eller for medlemmer, der efter det fyldte 54. år genoptager bidragsbetalingen efter hvilende medlemskab og som ikke har en pensionsdækning, hvor der enten er tilvalgt eller fravalgt ægtefælle/samleverpension. Ydelsesprofil 302.
  4. Opsparingsdækning jf. pensionsregulativets § T1 stk. 2. Hvis medlemmet senere opnår tidsubegrænset autorisation, ændres dækningen til 113, 114 eller 213. Ydelsesprofil 903.

9.2.7.

Obligatoriske pensionsbidrag indbetalt for medlemmer, der er optaget i pensionskassen i perioden 1. januar 1998 til 30. juni 1999 i henhold til overenskomst indgået af Foreningen af Yngre Læger (fælleskønsordninger) samt Ikke-erhvervstilknyttede pensionsbidrag indbetalt 21. december 2012 og herefter med undtagelse af det aftalte medlemsbidrag, hvis aftalen om indbetaling af medlemsbidraget er indgået inden 21. december 2012. Efter overgang til hvilende medlemskab efter 30. juni 1999 gælder dog regler svarende til nye medlemmer for så vidt angår pensionsbidrag indbetalt efter overgangen til hvilende medlemskab. **(Fælleskøn) (Ydelsesprofilerne 112, 212, 312 og 913)(LP)**

Stigning i pensionsdækning som følge af bonus og bidragsforhøjelser for år 2000 og derefter indskydes på afledte pensionsdækninger på samme ydelsesprofil (betinget garanti).

Af pensionsregulativets § T1 stk. 5 og 6 fremgår:

"5. Pensionsbidraget indbetales til en ordning med kønsopdelt beregningsgrundlag, medmindre det af pensionsregulativet eller den kollektive overenskomst eller aftale, jf. § T1, stk. 1, punkt 1 og 3, i henhold til hvilken, der indbetales pensionsbidrag, fremgår, at pensionsbidrag skal indbetales til en ordning med fælleskønsgrundlag.

6. Pensionsbidrag, der indbetales i henhold til kollektiv overenskomst eller kollektiv aftale indgået af YL, jf. §T1, stk. 1 punkt 1, skal for nye medlemmer, der optages 1. januar 1998 eller herefter, indbetales til en ordning med fælleskønsgrundlag, jf. §T1, stk. 5."

Pensionsbidrag, der er indbetalt i henhold til § T1 stk. 6 for medlemmer, der er optaget inden 1. juli 1999, er indbetalt til en af følgende pensionsdækninger, der er beregnet på fælleskønsgrundlag. Tilsvarende gælder ved uafbrudt indbetaling også ikke-erhvervstilknyttede pensionsbidrag indbetalt 21. december 2012 og herefter, med undtagelse af det aftalte medlemsbidrag, hvis aftalen om indbetaling af medlemsbidraget er indgået inden 21. december 2012:

1. Pensionsdækning med tilvalgt ægtefælle/samleverpension. Består af alders- og invalidepension med udløbsalder 67 år, 20 pct. børnepension og 60 pct. ægtefælle/samleverpension, engangsydelse ved død inden det 67. år og inden alderspensionering, hvis der ikke skal udbetales ægtefælle/samleverpension. Ydelsesprofil 112.
2. Pensionsdækning med fravalgt ægtefælle/samleverpension. Består af alders- og invalidepension med udløbsalder 67 år, 20 pct. børnepension, engangsydelse ved død inden det 67. år og inden alderspensionering. Ydelsesprofil 212.
3. Pensionsdækning med obligatorisk ægtefælle/samleverpension. Består af alders- og invalidepension med udløbsalder 67 år, 20 pct. børnepension og 60 pct. ægtefælle/samleverpension. Kun for medlemmer, der ved indtrædelsen i pensionskassen pr. 1. januar 1998 eller derefter var fyldt 54 år. Ydelsesprofil 312.
4. Opsparingsdækning jf. pensionsregulativets § T1 stk. 2. Hvis medlemmet senere opnår tidsubegrænset autorisation, ændres dækningen til 113, 114 eller 213. Ydelsesprofil 913.

9.2.8. Pensionsbidrag, der ikke indbetales som led i ansættelsesforhold og som heller ikke indbetales i henhold til kollektivt overenskomst eller aftale for selvstændige erhvervsdrivende, og som er indbetalt for medlemmer, der er indtrådt i pensionskassen i perioden 1. juli 1999 eller derefter samt pensionsbidrag, der indbetales for medlemmer, der har genoptaget bidragsbetalingen 1. juli 1999 eller derefter efter en periode med hvilende medlemskab samt overført reserve og fremtidige pensionsbidrag fra kønsopdelte ordninger for medlemmer, der er indtrådt i pensionskassen før 1. juli 1999, og som pr. 1. november 2009, 1. maj 2012 eller 1. januar 2015 har valgt at overføre pensionen til ny ordning. (Kønsopdelt) (Ydelsesprofilerne 103, 104, 203, 303, 193 og 903)(LP)

Pensionsbidrag af denne type er indbetalt til en af følgende pensionsdækninger, dog indgår ikke-erhvervstilknyttede pensionsbidrag indbetalt 21. december 2012 og herefter på fælleskønsgrundlag, jf. afsnit 9.2.9., med undtagelse af det aftalte medlemsbidrag, hvis aftalen om indbetaling af medlemsbidraget er indgået inden 21. december 2012:

1. Pensionsdækning med tilvalgt livsvarig ægtefælle/samleverpension. Består af alders- og invalidepension med udløbsalder 67 år, 20 pct. børnepension og 60 pct. livsvarig ægtefælle/samleverpension, engangsydelse ved død inden det

67. år og inden alderspensionering, hvis der ikke skal udbetales ægtefælle/samleverpension. Ydelsesprofil 103.
2. Pensionsdækning med tilvalgt 10-årig ægtefælle/samleverpension. Består af alders- og invalidepension med udløbsalder 67 år, 20 pct. børnepension og 60 pct. 10-årig ægtefælle/samleverpension, engangsydelse ved død inden det 67. år og inden alderspensionering, hvis der ikke skal udbetales ægtefælle/samleverpension. Ydelsesprofil 104.
  3. Pensionsdækning med fravalgt ægtefælle/samleverpension. Består af alders- og invalidepension med udløbsalder 67 år, 20 pct. børnepension, engangsydelse ved død inden det 67. år og inden alderspensionering. Ydelsesprofil 203.
For medlemmer, der i 2009 eller 2012 har valgt at overføre pensionen fra gammel ordning, kan der i perioden 1. januar – 30. april 2015 overføres pension fra ydelsesprofil 203 til ydelsesprofil 193 med ydelsessammensætning som i ydelsesprofil 103, således at der igen tilknyttes livsvarig ægtefællepension i samme forhold som før omtegningen. Der sker herved en genetablering af ægtefællepension svarende til indbetalinger fra før 1993.
For medlemmer, der 1. januar 2015 har valgt at overføre pensionen fra gammel ordning, overføres en del af pensionen til ydelsesprofil 193, således at der efter omtegningen er tilknyttet livsvarig ægtefællepension i samme forhold som før omtegningen.
  4. Pensionsdækning med obligatorisk ægtefælle/samleverpension. Består af alders- og invalidepension med udløbsalder 67 år, 20 pct. børnepension og 60 pct. ægtefælle/samleverpension. Kun for medlemmer, der ved indtrædelsen var fyldt 54 år, eller for medlemmer, der efter det fyldte 54 år genoptager bidragsbetalingen efter hvilende medlemskab og som ikke har en pensionsdækning, hvor der enten er tilvalgt eller fravalgt ægtefælle/samleverpension. Ydelsesprofil 303.
  5. Opsparingsdækning jf. pensionsregulativets § T1 stk. 2. Hvis medlemmet senere opnår tidsubegrænset autorisation, ændres dækningen til 113, 114 eller 213. Ydelsesprofil 903.

- 9.2.9. Pensionsbidrag, der indbetales som led i ansættelsesforhold eller i henhold til kollektiv overenskomst eller aftale for selvstændige erhvervsdrivende, og som er indbetalt for medlemmer, der er indtrådt i pensionskassen i perioden 1. juli 1999 eller derefter samt overført reserve og fremtidige pensionsbidrag fra fælleskønsordninger for medlemmer, der er indtrådt i pensionskassen før 1. juli 1999, og som pr. 1. november 2009, 1. maj 2012 eller 1. januar 2015 har valgt at overføre pensionen til ny ordning. Endvidere ikke-erhvervstilknyttede pensionsbidrag indbetalt 21. december 2012 og herefter med undtagelse af det aftalte medlemsbidrag, hvis aftalen om indbetaling af medlemsbidraget er indgået inden 21. december 2012.
- (fælleskønsordninger)(Ydelsesprofilerne 113, 114, 213, 313 og 913)(LP)**

Af pensionsregulativets § T1 stk. 5, 6, 7 og 8 fremgår:

"5. Pensionsbidraget indbetales til en ordning med kønsopdelt beregningsgrundlag, medmindre det af pensionsregulativet eller den kollektive overenskomst eller aftale, jf. § T1, stk. 1, punkt 1 og 3, i henhold til hvilken, der indbetales pensionsbidrag, fremgår, at pensionsbidrag skal indbetales til en ordning med fælleskønsgrundlag.

6. Pensionsbidrag, der indbetales i henhold til kollektiv overenskomst eller kollektiv aftale indgået af YL, jf. §T1, stk. 1 punkt 1, skal for nye medlemmer, der optages 1. januar 1998 eller herefter, indbetales til en ordning med fælleskønsgrundlag, jf. §T1, stk. 5.

7. Pensionsbidrag, der indbetales i henhold til stk. 1, punkt 1-3, skal for medlemmer, der optages 1. juli 1999 eller herefter, indbetales til en ordning med fælleskønsgrundlag, jf. stk. 5.

8. For medlemmer, der i henhold til stk. 6 indbetaler eller har indbetalt pensionsbidrag til en ordning med fælleskønsgrundlag, og som får ansættelse eller bliver selvstændig erhvervsdrivende, hvor de er omfattet af kollektiv overenskomst eller aftale af de af de i stk. 1, punkt 1-3 nævnte kategorier, indbetales de i henhold til disse overenskomster eller aftaler indbetalte pensionsbidrag til en ordning med fælleskønsgrundlag, jf. stk. 5."

Pensionsbidrag, der er indbetalt i henhold til § T1 stk. 8, er indbetalt til en af følgende pensionsdækninger, der er beregnet på fælleskønsgrundlag. Tilsvarende gælder som følge af EU-dom også Ikke-erhvervstilknyttede pensionsbidrag indbetalt 21. december 2012 og herefter, med undtagelse af det aftalte medlemsbidrag, hvis aftalen om indbetaling af medlemsbidraget er indgået inden 21. december 2012:

1. Pensionsdækning med tilvalgt ægtefælle/samleverpension. Består af alders- og invalidepension med udløbsalder 67 år, 20 pct. børnepension og 60 pct. ægtefælle/samleverpension, engangsydelse ved død inden det 67. år og inden alderspensionering, hvis der ikke skal udbetales ægtefælle/samleverpension. Ydelsesprofil 113.

2. Pensionsdækning med tilvalgt 10-årig ægtefælle/samleverpension. Består af alders- og invalidepension med udløbsalder 67 år, 20 pct. børnepension og 60 pct. 10-årig ægtefælle/samleverpension, engangsydelse ved død inden det 67. år og inden alderspensionering, hvis der ikke skal udbetales ægtefælle/samleverpension. Ydelsesprofil 114.
3. Pensionsdækning med fravalgt ægtefælle/samleverpension. Består af alders- og invalidepension med udløbsalder 67 år, 20 pct. børnepension, engangsydelse ved død inden det 67. år og inden alderspensionering. Ydelsesprofil 213.
4. Pensionsdækning med obligatorisk ægtefælle/samleverpension. Består af alders- og invalidepension med udløbsalder 67 år, 20 pct. børnepension og 60 pct. ægtefælle/samleverpension. Kun for medlemmer, der ved indtrædelsen i pensionskassen pr. 1. januar 1998 eller derefter var fyldt 54 år. Ydelsesprofil 313.
5. Opsparingsdækning jf. pensionsregulativets § T1 stk. 2. Hvis medlemmet senere opnår tidsbegrænset autorisation, ændres dækningen til 113, 114 eller 213. Ydelsesprofil 913.

10.0.0. HELBREDSBEDØMMELSE OG BEGRÆNSNINGSBESTEMMELSER

10.1.0. HELBREDSBEDØMMELSE (LP)

Pensionsregulativets bestemmelser om helbredsbedømmelse fremgår af § T1, stk. 13:

“13. Ethvert medlem, der optages i henhold til stk. 1, punkt 1 og 3, er forpligtet til efter pensionskassens nærmere bestemmelse at fremskaffe helbredsoplysninger til brug ved bedømmelse af, hvilke lidelser der medfører begrænsninger i pensionsretten i henhold til § T12.

Bestemmelserne i 1. afsnit gælder tilsvarende for medlemmer, der efter at være overgået til hvilende medlemskab, genoptager bidragsbetalingen i henhold til stk. 1, punkt 1 og 3, hvis der er forløbet mere end 1 år fra ophør af den pligtmæssige bidragsbetaling.

Bestemmelsen i 1. afsnit gælder tilsvarende for medlemmer, der i henhold til § T1, stk. 2 overgår til normalt medlemskab.”

samt i § T1, stk. 15:

“15. Optagelse af et medlem, der i henhold til § 3, stk. 2, punkt 2 og 4, er berettiget til medlemskab, er betinget af, at der afgives tilfredsstillende helbredsoplysninger.”

Spørgeskemaer, som anvendes ved indhentning af helbredsoplysninger i henhold til § T1, stk. 13, er nævnt i afsnit 10.2.0.

På baggrund af bedømmelsen af de modtagne helbredsoplysninger, kan der ske begrænsning af retten til pensionsydelse, se afsnit 10.4.0.

Pensionsdækninger for medlemmer, der tilhører kategori 1 og 3 i vedtægtens § 3, stk. 2, reguleres og ændres uden afgivelse af helbredsoplysninger.

Ved indhentning af helbredsoplysninger i henhold til § T1, stk. 15, bruges skemaer som nævnt i afsnit 10.3.0.

På baggrund af de modtagne helbredsoplysninger afgøres det, om pensionsdækningen kan oprettes. Hvis ikke helbredsoplysningerne er tilfredsstillende kan der ikke oprettes en pensionsdækning.

Pensionsdækninger for medlemmer, der tilhører kategori 2 og 4 i vedtægtens § 3, stk. 2, kan reguleres i takt med den sædvanlige stigning i medlemsbidrag og pensionsbidrag uden afgivelse af helbredsoplysninger. Såfremt stigningen i det årlige pensionsbidrag eller stigningen i risikobeløbet inden for 1 år overstiger 25 pct., skal der afgives helbredsoplysninger. Såfremt der har været afgivet lægeattest inden for de sidste 2 år, kan dette dog fraviges.

10.2.0. HELBREDSBEDØMMELSE JF. § T1, STK.13 (LP)

Der bruges en generel HELBREDSEKKLÆRING.

Til indhentning af eventuelle yderligere oplysninger anvendes følgende skemaer:

FORSIKRINGSEKKLÆRING – ANMODNING og

FORSIKRINGSEKKLÆRING – LÆGENS SVAR

samt de gældende spørgeskemaer og attester fra Videncenter for Helbred & Forsikring. Erklæringerne er ligeledes de gældende fra Videncenter for Helbred & Forsikring.

10.3.0. HELBREDSBEDØMMELSE JF. § T1, STK. 15 (LP)

Der bruges HELBREDSATTEST fra Videncenter for Helbred & Forsikring samt HELBREDSEKKLÆRING som anført i afsnit 10.2.0.

Til indhentning af eventuelle yderligere oplysninger anvendes rekvisitioner, spørgeskemaer og attester som anført i afsnit 10.2.0.

Såfremt risikosummen ved tegningen overstiger 2.000.000 kr., skal der afgives attest for HIV-antistof. Der anvendes attest fra Videncenter for Helbred & Forsikring:

RESULTAT AF HIV-ANTISTOF.

Pensionsdækning tilbydes kun, hvis det skønnes forsvarligt at tegne pensionsdækningen på normale vilkår for dødelighed og invaliditet.

10.3.1. Reguleringer

Ved regulering af pensionsbidraget for ansatte uden kollektiv overenskomst, som er optaget i henhold til pensionsregulativets § T1, stk. 15, afgives nye helbredsoplysninger, hvis stigningen i det årlige pensionsbidrag inden for 1 år overstiger 15 pct.

Ved regulering af pensionsbidraget for selvstændige erhvervsdrivende, som er optaget i henhold til pensionsregulativets § T1, stk. 15, afgives nye helbredsoplysninger, hvis stigningen i det årlige pensionsbidrag inden for 1 år overstiger den generelle stigning i det almindelige medlemsbidrag.

10.4.0. BEGRÆNSNINGSBESTEMMELSER

Hvis det ved helbredsbedømmelsen fremgår, at medlemmet har erkendte lidelser, kan der ske begrænsning af pensionsydelse ved invaliditet eller død.

10.4.1. Gruppe LP

Efter reglerne i § T12:

“Hvis retten til pension for medlemmer optaget 1. januar 1995 eller derefter i henhold til § 3, stk. 2, punkt 1 og 3 er udløst af medlemmets erhvervsudygtighed eller død, der er forårsaget (også indirekte) af lidelser, som var erkendt ved indtrædelsen i pensionskassen, reduceres alle pensionsydelse til 1/6, hvis der på pensioneringstidspunktet er indbetalt mindre end 1 års fuldt pensionsbidrag i henhold til kollektiv overenskomst for læger, og til 2/6, 3/6, 4/6 eller 5/6, hvis der på pensioneringstidspunktet er indbetalt mellem 1 og 2 års, 2 og 3 års, 3 og 4 års henholdsvis 4 og 5 års fuldt pensionsbidrag i henhold til kollektiv overenskomst for læger.

Såfremt medlemmet umiddelbart før optagelsen har haft ansættelse, som har givet pensionsalder efter reglerne i tjenestemandspensionsloven, medregnes denne ansættelsestid ved beregningen af den periodelængde, hvori der er indbetalt bidrag i henhold til kollektiv overenskomst.

2. Bestemmelserne i stk. 1 gælder tilsvarende for medlemmer, der efter at være overgået til hvilende medlemskab, genoptager bidragsbetalingen 1. januar 1995 eller derefter i henhold til § 3, stk. 2, punkt 1 og 3, hvis der er forløbet mere end 1 år fra ophør af den pligtmæssige bidragsbetaling. Tidspunktet for genoptagelsen af bidragsbetalingen erstatter her optagelsestidspunktet, og der sker ikke begrænsning af den del af pensionen, der hidrører fra det hvilende medlemskab. Bestemmelsen i stk. 1 gælder tilsvarende for medlemmer, der i henhold til § T1, stk. 2 overgår til normalt medlemskab. Tidspunktet for overgangen til normalt medlemskab erstatter her optagelsestidspunktet.

3. Hvis retten til pension for medlemmer, der er optaget før 1. januar 1995 i henhold til § 3, stk. 2, punkt 1 og 3, og som ikke er omfattet af § T12, stk. 2, er udløst af medlemmets erhvervsudygtighed eller død, der er forårsaget (også indirekte) af lidelser, som var erkendt ved indtrædelsen i pensionskassen, reduceres alle pensionsydelse til 1/3, hvis der er indbetalt mindre end 1 års fuldt pensionsbidrag i henhold til kollektiv overenskomst, og til 2/3 hvis der er indbetalt mellem 1 og 2 års fuldt pensionsbidrag i henhold til kollektiv overenskomst.

Såfremt medlemmet har haft ansættelse, som efter reglerne i tjenestemandspensionsloven vil kunne medregnes i pensionsalderen ved en eventuel senere tjenstemandsansættelse, medregnes denne ansættelsestid ved beregningen af reduktionen efter ovenstående regler, selvom medlemmet ikke har indbetalt bidrag ifølge kollektiv overenskomst i hele ansættelsesperioden.”

11.0.0. BEREGNING AF RESERVE/PENSIONSHENSÆTTELSE OG OPGØRELSE AF BIDRAGSKONTO

11.1.0. GRUPPE LP

Da pensionsdækningen er beregnet ud fra medlemsbidraget og ikke ud fra det faktiske pensionsbidrag, omfatter en reserveberegning for eventuelle pensionsdækninger en opgørelse af bidragskontoen med henblik på at få indregnet en eventuel forskel mellem medlemsbidrag og faktiske pensionsbidrag i pensionsdækningen.

11.1.1. Opgørelse af bidragskonto

Indbetalinger (med fradrag af arbejdsmarkedsbidrag og lignende skatter og afgifter) og medlemsbidrag siden sidste opgørelse af bidragskontoen betragtes.

Hvis indbetalingerne overstiger medlemsbidraget, anvendes overskuddet som bruttoindskud på pensionsdækningen pr. beregningsdatoen.

Hvis indbetalingerne udgør mindre end medlemsbidraget, anvendes forskelsbeløbet som et negativt nettoindskud pr. beregningsdatoen.

For pensionsdækninger, der ikke er hvilende, sættes medlemsbidraget til 0, når udløbsalderen opnås. Pensionsbidrag, der indbetales efter udløbsalderen, indregnes således som et bruttoindskud.

For hvilende pensionsdækninger er medlemsbidraget 0.

11.1.2. Beregning af reserve/pensionshensættelse på eventuelle pensionsdækninger, hvor medlemmet er under udløbsalderen

Reserven (pensionshensættelsen) beregnes prospektivt som passivet (efter opgørelse af bidragskontoen) med fradrag af medlemsbidraget med fradrag af omkostninger multipliceret med præmiebetalingsrenten (som beskrevet under afsnit 8.3.0.).

11.1.3. Beregning af reserve/pensionshensættelse på eventuelle pensionsdækninger, hvor medlemmet er over udløbsalderen

Reserven (pensionshensættelsen) beregnes prospektivt og svarer til passivet (efter opgørelse af bidragskontoen), idet der ikke regnes med værdien af eventuelle fremtidige pensionsbidrag.

Reserve og bidragskonto opgøres hver måned for disse pensionsdækninger, idet udsættelse regnes for en måned ad gangen, jf. afsnit 14.1.5.

Passivet pr. krone er passivet for en straks begyndende pension, hvor passivet for alderspensionen svarer til grundform 210, passivet for eventuel kollektiv ægtefælle/samleverpension svarer til grundform 810 henholdsvis 812 eller 810, passivet for den kollektiv børnepension er:

$${}_rS_x = \int_0^r c_{\tau-r+x} \cdot \bar{a}_{\tau|} d\tau$$

og passivet for den kollektive waisenrente svarer til grundform 850.

11.1.4. Beregning af reserve/pensionshensættelse på aktuelle pensionsdækninger

Reserven (pensionshensættelsen) beregnes prospektivt efter fradrag for udgifter til aldersafhængigt pensionisttillæg jf. afsnit 21.1.13. og svarer til passivet.

11.1.5. Eventuelle pensionsdækninger, opgørelse af bidragskonto

Ved beregning af passivet som nævnt under afsnit 11.1.1. foretages en opgørelse af bidragskontoen for den pågældende pensionsdækning.

11.2.0. GRUPPE LR

11.2.1. Beregning af reserve/pensionshensættelse for livrenteforsikringer

Livrenteforsikringerne tegnes indtil videre kun mod indskud. Reserven (pensionshensættelsen) beregnes prospektivt og svarer til passivet.

11.3.0. GRUPPE LE

11.3.1. Beregning af reserve/pensionshensættelse på eventuelle policer

Reserven (pensionshensættelsen) beregnes prospektivt som passivet (som beskrevet under afsnit 5.3.0.) multipliceret med den årlige pension med fradrag af aktivet (som beskrevet under afsnit 8.3.2.) multipliceret med den årlige præmie.

11.3.2. Beregning af reserve/pensionshensættelse på aktuelle policer

Reserven (pensionshensættelsen) beregnes prospektivt og svarer til passivet (som beskrevet under afsnit 5.3.0.) multipliceret med den årlige pension.

11.4.0. ORDNINGER I GRUPPE LL

11.4.1. Beregning af reserve/pensionshensættelse for livrenteforsikringer

Livrenteforsikringerne tegnes indtil videre kun mod indskud. Reserven (pensionshensættelsen) beregnes prospektivt og svarer til passivet.

12.0.0. BIDRAGSFRI DÆKNING MOD NEDSKRIVNING AF PENSIONEN

12.1.0. GRUPPE LP

I perioder, hvor der ikke indbetales pensionsbidrag, kan medlemmet være omfattet af bidragsfri dækning mod nedskrivning af pensionen.

Herved opretholdes stort set den pensionsdækning, der forudsætter indbetaling af medlemsbidraget. Den manglende bidragsindbetaling modregnes i reserven, som beskrevet under afsnit 11.1.1.

Bestemmelserne om bidragsfrit dækning mod nedskrivning af pensionen fremgår af pensionsregulativets § T4B:

“Efter ophør af enten pligtmæssig bidragsbetaling, bidragsfritagelse på grund af sygdom eller berettigelse til invalidepension er medlemmet, medmindre andet er aftalt, umiddelbart omfattet af bidragsfri dækning, således at medlemmet bevarer sine hidtidige rettigheder. Til dækning af risiko, administration mv. i perioden sker fradrag i medlemmets egne pensionsansættelser. Hvis medlemmet ved overgang til invalidepensionering var hvilende, vil medlemmet ved ophør af berettigelse til invalidepension ikke kunne opnå bidragsfri dækning.

2. Den bidragsfri dækning ophører efter 12 måneder. Medlemmet kan herefter efter anmodning få forlænget den bidragsfri dækning for højst et år ad gangen, hvorefter der må fremsendes ny anmodning.

3. Den bidragsfri dækning kan ikke ydes for et samlet tidsrum, der overstiger det tidsrum, i hvilket der er indbetalt bidrag. Dog kan der dispenseres fra denne tidsfrist under arbejdsløshed, barsel, forældreorlov, Ph.D.-studium og aftjening af værnepligt.

4. Efter ophør med betaling af pensionsbidrag for egen regning, jf. § T5B, kan medlemmet med pensionskassens godkendelse i en periode være omfattet af bidragsfri dækning.”

13.0.0. HVILENDE MEDLEMSKAB

13.1.0. GRUPPE LP

Hvis bidragsbetalingen og den bidragsfri dækning er ophørt, overgår medlemmet til hvilende medlemskab jf. pensionsregulativets § T5A:

“Dersom et medlem udtræder af en af de kollektivt indmeldte grupper uden at indtræde i en anden, har vedkommende ret til at ophøre med bidragsbetalingen.

2. Når betalingen af medlemsbidrag og den bidragsfri dækning efter § T4B er ophørt, overgår medlemmet til hvilende medlemskab med ret til nedsat pension af samme art som tidligere. Størrelsen af den nedsatte pension beregnes således, at den svarer til de foretagne bidragsbetalinger.

3. Efter overgang til hvilende medlemskab kan bidragsbetalingen genoptages, hvis medlemmet atter opfylder betingelserne for optagelse i pensionskassen, jf. § T1, eller hvis der højst er forløbet 12 måneder efter ophør af pligtmæssig bidragsbetaling i henhold til § T3.”

13.1.1. Beregning af hvilende medlemskab

Pensionsdækningen på det hvilende medlemskab beregnes ved ækvivalensprincippet. Først opgøres reserven og i forbindelse hermed bidragskontoen. Den pensionsdækning, der herefter beregnes med uændret reserve og med 0 som værdien af fremtidige medlemsbidrag, er den hvilende pensionsdækning.

Pensionsprofilen er uændret ved hvilende medlemskab.

14.0.0. ALDERSPENSIONERING OG ENGANGSYDELSE

14.1.0. ALDERSPENSION (LP)

Pensionsregulativets bestemmelser om retten til alderspension fremgår af § T6, stk. 1:

“Hævning af alderspension kan påbegyndes på ethvert tidspunkt efter det fyldte 60. år til den første i en måned. For medlemmer indtrådt i pensionskassen den 1. maj 2007 eller senere kan hævning af alderspension påbegyndes på ethvert tidspunkt til den første i en måned efter opnåelse af pensionsudbetalingsalderen, som er 5 år før folkepensionsalderen, jf. lov om beskattningen af pensionsordninger mv. Der er fastsat særlige pensionsudbetalingsaldrer for personer, der er født fra 1. januar 1954 til 30. juni 1960. Hævningen skal dog senest påbegyndes den første i måneden efter det fyldte 75. år.”

14.1.1. Beregning af alderspensionen

Pensionsregulativets bestemmelser om alderspensionens størrelse fremgår af § T6, stk. 2:

“Ved alderspensionering, før medlemmets folkepensionsalder, kan medlemmet, i stedet for en pension beregnet som i § T11, stk. 1, uigenkaldeligt vælge en pension, der er forhøjet, indtil medlemmets folkepensionsalder opnås, og som samtidig med, at folkepensionsalderen opnås, falder med et årligt beløb af samme størrelse som folkepensionens grundbeløb på det tidspunkt, hvor alderspensioneringen sker. Dette valg kan dog kun foretages, hvis alderspensionen på alderspensioneringstidspunktet er mindst af samme størrelse som folkepensionens grundbeløb. Ægtefælle-/samlever- og børnepension og engangsydelse ved alderspensionering beregnes dog altid på basis af alderspensionen beregnet i henhold til § T11, stk. 1.”

og af § T11, stk. 1:

“Alderspensionens størrelse fastsættes ud fra beregningsgrundlaget, jf. § 14 og § T11, stk. 5, størrelsen af de indbetalte pensionsbidrag til og med opgørelsestidspunktet samt eventuelle indskud, pligtmæssige præmier i henhold til kollektive særskilte risikodækninger samt ud fra, om bidragene er indbetalt til en ordning med kønsopdelt grundlag eller fælleskønsgrundlag. Alderspension beregnet ud fra fælleskønsgrundlaget kan ændres i det omfang, kønsfordelingen af de omfattede medlemmer ændres væsentligt i forhold til den forudsatte kønsfordeling i fælleskønsgrundlaget. Nærmere regler herom fastsættes i det tekniske grundlag, jf. vedtægtens § 14. Alderspensionen er desto højere, jo senere medlemmet påbegynder hævningen af pensionen.”

Medlemmet kan således ved alderspensionering inden folkepensionsalderen vælge mellem en normal alderspension og en udjævnet alderspension. Den udjævnede alderspension er forhøjet indtil retten til folkepension indtræder. På dette tidspunkt

nedsættes den udjævnede alderspension med et beløb, der svarer til folkepensionens grundbeløb på det tidspunkt, hvor alderspensioneringen skete.

14.1.2. Beregning af alderspension på udløbsalderen

Størrelsen af alderspensionen på udløbsalderen fremkommer som pensionsdækningen efter opgørelse af bidragskontoen.

14.1.3. Beregning af normal alderspension før udløbsalderen

Størrelsen af den normale alderspension ved pensionering i alder x før udløbsalderen fremkommer efter opgørelse af bidragskontoen som følger:

- $\text{ÅrligPension}_{\text{udløb}}$ er den årlige pension på udløbsalderen efter opgørelse af bidragskontoen,
- ÅrligPension_x er den årlige pension ved pensionering i alder $x < \text{udløbsalder}$,
- PassivPrKrone_x er det sædvanlige passiv for pensionsdækningen,
- $\text{PassivPrKrone}_{\text{straks},x}$ er passivet for pensionsdækningen med straks begyndende udbetalinger i alder $x < \text{udløbsalder}$.

Der gælder:

$$\text{ÅrligPension}_x = \frac{\text{PassivPrKrone}_x}{\text{PassivPrKrone}_{\text{straks},x}} \cdot \text{ÅrligPension}_{\text{udløb}}$$

14.1.4. Beregning af udjævnet alderspension før folkepensionsalderen

Størrelsen af den udjævnede alderspension $\text{ÅrligUdjPension}_{x,t}$ ved pensionering på tidspunktet t i alder x før folkepensionsalderen fås ud fra størrelsen af den normale alderspension ÅrligPension_x .

ÅrligPension_x fremkommer som nævnt i afsnit 14.1.3.

$$\text{ÅrligUdjPension}_{x,t} = \text{ÅrligPension}_x + \Delta_t,$$

$$\text{hvor } \Delta_t = FP(t) \cdot \frac{\bar{N}_{x_{FP}}}{\bar{N}_x},$$

og $FP(t)$ er folkepensionens grundbeløb på tidspunkt t

og x_{FP} er alderen på det tidspunkt, hvor retten til folkepension indtræder.

Den 1. i måneden efter medlemmets fyldte x_{FP} -alder nedsættes pensionen med $FP(t)$.

14.1.5. Beregning af alderspension efter udløbsalderen

Størrelsen af alderspensionen ved pensionering efter udløbsalderen findes ved en månedlig fremregning af pensionen, hvor bidragskontoen opgøres hver måned, jf. afsnit 11.1.1.:

$$\text{ÅrligPension}_{x+1/12} = \frac{\text{PassivPrKrone}_{\text{straks},x}}{\text{PassivPrKrone}_{x,1/12}} \cdot \text{ÅrligPension}_x$$

hvor

- ÅrligPension_x er den årlige pension ved pensionering i alder $x \geq$ udløbsalder,
- $\text{PassivPrKrone}_{\text{straks},x}$ er passivet pr. krone for en straks begyndende pensionsdækning,
- $\text{PassivPrKrone}_{x,1/12}$ er passivet pr. krone for pensionsdækningen opsat en måned fra alder x .

$\text{PassivPrKrone}_{\text{straks},x}$ fremkommer således:

- passivet for alderspensionen svarer til grundform 210,
- passivet for eventuel kollektiv ægtefælle/samleverpension svarer til grundform 810 henholdsvis 812, 814 eller 821,
- passivet for den kollektiv børnepension er: ${}_rS_x = \int_0^r c_{\tau-r+x} \cdot \bar{a}_{\tau|} d\tau$, og
- passivet for den kollektive waisenrente svarer til grundform 850.

$\text{PassivPrKrone}_{x,1/12}$ fremkommer således:

- passivet for alderspension opsat en måned er

$$\frac{\bar{N}_{x+1/12}}{D_x} = \frac{D_{x+1/12}}{D_x} \cdot \frac{\bar{N}_{x+1/12}}{D_{x+1/12}} = \frac{D_{x+1/12}}{D_x} K_{x+1/12}^{210},$$

- passivet for kollektiv ægtefælle/samleverpension opsat en måned er lig med det straks begyndende passiv pr. krone,
- passiv pr. krone for kollektiv børnerente opsat en måned uden udbetaling ved forsøgers invaliditet er

$$\int_0^{1/12} \frac{D_{x+\theta}}{D_x} \cdot \mu_{x+\theta} \cdot {}_rS_{x+\theta} d\theta + \frac{D_{x+1/12}}{D_x} {}_rS_{x+1/12}$$

- Passiv pr. krone for kollektiv waisenrente opsat en måned er lig med det straks begyndende passiv pr. krone.

14.2.0. BØRNEPENSION I FORBINDELSE MED ALDERSPENSIONERING (LP)

I forbindelse med alderspension udbetales også børnepension efter pensionsregulativets bestemmelser i § T8:

“Når et medlem afgår ved døden eller pensioneres på grund af erhvervsudygtighed eller alder, får hvert af medlemmets børn ret til pension indtil deres 21. år, såfremt medlemmet har forsørgelsespligt for barnet eller har haft forsørgelsespligt indtil barnets 18. år. Medlemmets børn, der er undfanget efter pensioneringstidspunktet eller ved kunstig insemination efter tidspunktet for dødsfaldet, har ikke ret til

børnepension. For medlemmer med opsparingsregulativ er der kun ret til børnepension, hvis der ikke udbetales alders-, invalide- eller ægtefællepension.

2. Retten til børnepension tilkommer også adoptiv- og stedbørn, som faktisk er blevet forsuret af medlemmet, idet dog følgende betingelser i så fald skal være opfyldt:

a. Forsørgelsen skal have været i kraft i mindst 3 måneder før medlemmets død, medmindre døden skyldes et ulykkestilfælde eller et akut sygdomstilfælde, som ikke er led i en bestående sygdom.

b. Forsørgelsen skal være påbegyndt før medlemmets 65. år.

c. Forsørgelsen skal være påbegyndt før seneste sammenhængende periode for udbetaling af medlemmets invalidepension er påbegyndt.

3. Anmeldes retten til en børnepension efter ikrafttrædelsen af den tilknyttede alders-, invalide- eller ægtefælle-/samleverpension, har det pågældende barn først ret til børnepension fra den første i måneden efter anmeldelsestidspunktet."

14.2.1. Børnepensionens størrelse

Jf. pensionsregulativets § T11, stk. 4 udgør børnepensionen 20 pct. af alderspensionen:

"4. Den første udbetaling af børnepensionen udgør:

a. Ved medlemmets pensionering eller såfremt medlemmet ved sin død var pensioneret, 20 pct. af den pension medlemmet ville oppebære eller oppebar.

b. Såfremt medlemmet ved sin død ikke var pensioneret og endnu ikke var fyldt 67 år, 20 pct. af alderspensionen ved det 67. år.

c. Såfremt medlemmet ved sin død ikke var pensioneret og var fyldt 67 år, 20 pct. af den pension medlemmet ville have haft ret til ved pensionering på dødsfaldstidspunktet.

Til hvert barn, som i henhold til ovenstående måtte blive berettiget til pension efter begge forældre, skal den samlede pension udgøre det dobbelte af den børnepension, der er størst. Til et barn, der oppebærer børnepension efter én af forældrene alene, ydes dobbelt børnepension, såfremt barnet er forældreløst."

Hvis medlemmet får udbetalt udjævnet alderspension, beregnes børnepensionen ud fra den normale alderspension jf. pensionsregulativets § T6, stk. 2, sidste punktum, som er gengivet under afsnit 14.1.1.

14.3.0. ENGANGSYDELSE VED ALDERSPENSIONERING (LP)

I tilknytning til pensionsdækninger med ydelsesprofil 402 og 502 er der ret til at få udbetalt en engangsydelse i forbindelse med alderspensioneringen. Engangsydelsen kan udbetales også selvom alderspensioneringen udsættes.

Pensionsregulativets bestemmelser herom fremgår af § T6A:

“Ved alderspensionering i henhold til § T6 kan medlemmet for pension, der stammer fra bidrag indbetalt før 1. januar 1993, vælge at få udbetalt en engangsydelse mod en tilsvarende aktuariemæssig nedsættelse af alders-, ægtefælle-/samlever- og børnepensionen.

2. Engangsydelsen i henhold til stk. 1 kan begæres udbetalt, selvom alderspensionshævnningen udsættes. Ved den efterfølgende alderspensionering har medlemmet ikke ret til engangsydelse.

3. Ved delpensionering i henhold til § T6 stk. 3 beregnes engangsydelsen ud fra den samlede alderspension, der stammer fra bidrag indbetalt før 1. januar 1993, selvom en del af alderspensionshævnningen udsættes. Ved den efterfølgende alderspensionering har medlemmet ikke ret til engangsydelse.

4. Engangsydelsen udgør et beløb, som svarer til 24 måneders alderspension, der stammer fra bidrag indbetalt før 1. januar 1993, beregnet uden pensionisttillæg og forlods bonus og efter den i stk. 1 nævnte nedsættelse af pensionen.”

14.3.1. Engangsydelsens størrelse

Engangsydelsen skal svare til 24 måneders alderspension efter nedsættelse på grund af engangsydelse. Engangsydelsen beregnes som

Alderssum = $2 \cdot \frac{\text{PassivPrKrone}}{\text{PassivPrKrone}+2} \cdot \text{ÅrligPension}$, hvor

- PassivPrKrone er passivet for den straks begyndende pensionsdækning på beregningsdatoen,
- ÅrligPension er størrelsen af den straks begyndende alderspension på beregningsdatoen eksklusiv aldersafhængigt tillæg og pensionisttillæg.

14.4.0. IGANGSÆTTELSE OG OPHØR AF LIVRENTER (LR)

14.4.1. Udbetaling når forsikrede er i live på det aftalte udbetalingstidspunkt

Er forsikrede i live på den dato, der ved tegningen er aftalt som den første udbetalingsdato, påbegyndes udbetalingen med 1/12 af den årlige ydelse for livrenteforsikringen.

Ved den årlige ydelse forstås den årlige ydelse, der er aftalt ved tegningen med ændringer som følge af årlige reguleringer eller forbehold, jf. afsnit 2, der er blevet virksomme. De årlige reguleringer kan være såvel positive som negative, jf. afsnit 21.

14.4.2. Ophør af udbetalinger ved udløb af livrenteforsikringen

Såfremt forsikrede er live hver den 1. i udbetalingsperioden, fortsætter udbetalingerne indtil den aftalte dato for sidste udbetaling. Livrenteforsikringen er en ophørende livrente, som længst kan udbetales til forsikredes 85. år. Efter sidste udbetaling er livrenteforsikringen ophørt.

14.5.0. IGANGSÆTTELSE AF LIVRENTER (LL)

14.5.1. Udbetaling når forsikrede er i live på senest mulige udbetalingsalder

Er forsikrede i live den første i måneden efter det fyldte 75. år, og er ordningen endnu ikke under udbetaling, påbegyndes udbetalingen med 1/12 af den årlige ydelse for livrenteforsikringen.

Ved den årlige ydelse forstås den årlige ydelse, der er aftalt ved tegningen med ændringer som følge af årlige reguleringer eller forbehold, jf. afsnit 2, der er blevet virksomme. De årlige reguleringer kan være såvel positive som negative, jf. afsnit 21.

14.5.2. Valgfri udbetaling når forsikrede er i live efter tidligst mulige dato for påbegyndelse af udbetaling

Livrenten kan tidligst udbetales fra den gældende pensionsudbetalingsalder

14.5.3. Beregning af normal alderspension før senest mulige udbetalingsalder

Størrelsen af den normale alderspension ved pensionering i alder x før senest mulige udbetalingsalder fremkommer efter opgørelse af bidragskontoen som følger:

- $\text{ÅrligPension}_{\max}$ er den årlige pension på senest mulige udbetalingsalder,
- ÅrligPension_x er den årlige pension ved pensionering i alder $x < \max$,
- PassivPrKrone_x er det sædvanlige passiv for pensionsdækningen,
- $\text{PassivPrKrone}_{\text{straks},x}$ er passivet for pensionsdækningen med straks begyndende udbetalinger i alder $x < \max$.

Der gælder:

$$\text{ÅrligPension}_x = \frac{\text{PassivPrKrone}_x}{\text{PassivPrKrone}_{\text{straks},x}} \cdot \text{ÅrligPension}_{\max}$$

15.0.0. DELPENSIONERING OG ENGANGSYDELSE

15.1.0. DELPENSION

Pensionsregulativets bestemmelser om retten til delpension fremgår af § T6, stk. 3:

"Et medlem, som nedsætter arbejdstiden eller ophører med at arbejde, kan efter det fyldte 60. år begære udbetaling af delalderspension efter nærmere af pensionskassen fastsatte regler. For medlemmer indtrådt i pensionskassen den 1. maj 2007 eller senere kan delalderspension dog først begæres efter opnåelse af pensionsudbetalingsalderen, jf. stk. 1."

Delpensionen kan enten udbetales som en procentsats af den samlede alderspension eller den kan udbetales ud fra en opdeling af pensionen, hvis medlemmet overgår til efterløn eller lignende. I dette tilfælde kan der foretages en opdeling af pensionsdækningen i en del, der hidrører fra pensionsbidrag indbetalt udenfor ansættelsesforhold, og en del, der hidrører fra pensionsbidrag indbetalt som led i et ansættelsesforhold. De to dele af pensionen kan påbegyndes udbetalt på forskellige tidspunkter.

15.1.1. Beregning af delpensionen

Delpensionen beregnes i overensstemmelse med regler for alderspension, jf. afsnit 14.1.1.

15.2.0. BØRNEPENSION I FORBINDELSE MED DELPENSIONERING

Der gælder regler svarende til reglerne for børnepension i forbindelse med alderspensionering, jf. afsnit 14.2.0.

15.2.1. Børnepensionens størrelse

Der gælder regler svarende til reglerne for børnepension i forbindelse med alderspensionering, jf. afsnit 14.2.1.

15.3.0. ENGANGSYDELSE VED DELPENSIONERING

I tilknytning til pensionsdækninger, der i henhold til afsnit 9.2.0 har ret til at få udbetalt en engangsydelse i forbindelse med delpensioneringen, kan der ved delpensionering udbetales engangsydelse beregnet ud fra den samlede alderspension, jf. pensionsregulativets bestemmelser herom i § T6A:

"Ved alderspensionering i henhold til § T6 kan medlemmet for pension, der stammer fra bidrag indbetalt før 1. januar 1993, vælge at få udbetalt en engangsydelse mod en tilsvarende aktuariemæssig nedsættelse af alders-, ægtefælle-/samlever- og børnepensionen.

2. Engangsydelsen i henhold til stk. 1 kan begæres udbetalt, selvom alderspensionshævningen udsættes. Ved den efterfølgende alderspensionering har medlemmet ikke ret til engangsydelse.

3. Ved delpensionering i henhold til § T6 stk. 3 beregnes engangsydelsen ud fra den samlede alderspension, der stammer fra bidrag indbetalt før 1. januar 1993, selvom en del af alderspensionshævningen udsættes. Ved den efterfølgende alderspensionering har medlemmet ikke ret til engangsydelse.

4. Engangsydelsen udgør et beløb, som svarer til 24 måneders alderspension, der stammer fra bidrag indbetalt før 1. januar 1993, beregnet uden pensionisttillæg og forlods bonus og efter den i stk. 1 nævnte nedsættelse af pensionen.”

15.3.1.

Engangsydelsens størrelse

Der gælder regler svarende til reglerne for engangsydelse ved alderspensionering, jf. afsnit 14.3.1.

16.0.0. INVALIDEPENSIONERING OG BIDRAGSFRITAGELSE

16.1.0. INVALIDEPENSION (LP)

Pensionsregulativets bestemmelser om retten til invalidepension fremgår af § T7:

"Retten til invalidepension indtræder den første i måneden, efter at erhvervsudygtighed på grund af sygdom eller ulykkestilfælde er indtruffet, såfremt medlemmet ikke allerede oppebærer alderspension, og såfremt medlemmet ikke er fyldt 67 år. Retten til invalidepension indtræder ikke, så længe medlemmet oppebærer indtægter fra lægelig beskæftigelse, herunder honorarer og indtægter fra fleksjob eller lignende, hvis indtægten derved overstiger 1/3 af normalindtægten for en læge i samme alder. Retten til invalidepension er betinget af, at erhvervsudygtigheden har varet eller skønnes at ville vare mindst 6 måneder. Erhvervsudygtighed foreligger, når erhvervsevnen som læge er blevet nedsat til 1/3 eller derunder af den pågældendes fulde erhvervsevne. Ved bedømmelsen af erhvervsevnenes nedsættelse foretages en sammenligning mellem den indtægt, som medlemmet skønnes at kunne opnå ved en lægelig beskæftigelse, der svarer til vedkommendes kræfter og færdighed, og normalindtægten for en læge i samme alder. Normalindtægten fastsættes for en læge, der ikke er i slutstilling, til lønnen for en underordnet sygehuslæge med samme anciennitet og for en læge i slutstilling til lønnen for en overlæge. For et medlem med opsparingskonto foreligger erhvervsudygtigheden, når den generelle erhvervsevne er nedsat til 1/3 eller derunder af den pågældendes fulde erhvervsevne.

2. Bedømmelse af, om der foreligger en sådan erhvervsudygtighed, at den berettiger til invalidepension, foretages på grundlag af en ansøgningsblanket, som vedkommende medlem skal udfylde og indsende, samt på grundlag af en attest, som skal indsendes af den læge, der har behandlet medlemmet i sygdomstilfælde, særlig de tilfælde der står i forbindelse med den indtrådte svagelighed. Attesten skal opfylde nærmere af bestyrelsen fastsatte krav. En ansøger kan anke pensionskassens afgørelse til bestyrelsen.

3. Hvis medlemmet i henhold til kollektiv aftale har ret til udbetaling af ydelser, der i væsentlig grad kompenserer for indtægtstab under sygdom eller efter ulykkestilfælde, dvs. fra arbejdsgiver, PLO's administrationsudvalg, FAS' Fond eller nogen, der kan sidestilles hermed, træder invalidepensionen først i kraft på tidspunktet for ydelsernes ophør. Bestemmelsen omfatter ikke:

- a. udbetaling af ydelser fra PLO's administrationsudvalg eller FAS' Fond, hvis denne udbetaling i henhold til PLO's administrationsudvalgs eller FAS' Fonds vedtægt forudsætter, at medlemmet søger invalidepension i Lægernes Pensionskasse
- b. ydelser i form af tjenestemandspension.

4. Medlemmet er forpligtet til at lade sig undersøge af en af pensionskassen valgt læge, såfremt pensionskassen måtte ønske det.

5. Genvindes erhvervsevnen inden det fyldte 67. år, og invalidepensionen derfor ophører, genindtræder medlemmet i de pensionsrettigheder, der ville have været gældende, såfremt invalidepensionering ikke var sket. Medlemmer med opsparingskonto genindtræder dog med en saldo på opsparingskontoen svarende til den retrospektive pensionshensættelse for invalidepensionen på tidspunktet for ophør af denne."

Den erhvervsevne, der er forsikringsdækket, er således erhvervsevnen som læge. For medlemmer med opsparingskonto er der dog tale om den generelle erhvervsevne.

Der er ingen karenstid, men krav om, at erhvervsevnenedsættelsen skal være eller skønnes at ville være af mindst 6 måneders varighed.

Som det fremgår, træder invalidepensionen først i kraft ved ophør af eventuelle ydelser, der udbetales i henhold til kollektiv aftale, og som i væsentlig grad kompenserer for indtægtstab som følge af invaliditeten.

16.1.1. Beregning af invalidepensionen

Jf. pensionsregulativets § T11, stk. 2:

"2. Invalidepensionen er af samme størrelse som alderspensionen ved det 67. år."

og § T19, stk. 3:

"3. For de i stk. 1 nævnte pensionsdele, der stammer fra bidrag indbetalt før 1. januar 1993, og for fremtidige bidrag indbetalt uden tilvalg af ægtefælle- eller samleverpensionsret og for de i stk. 2 nævnte pensionsdele er bestemmelserne om pensionens sammensætning fortsat i overensstemmelse med vedtægten af 31. august 1969. Der er således ikke til de i stk. 1 og stk. 2 nævnte pensionsdele knyttet nogen ægtefælle- eller samleverpensionsret eller ret til engangsydelse til efterladte efter de her omhandlede kvindelige medlemmer, og invalidepensionen er fastsat til at være af samme størrelse som alderspensionen ved det 62. år."

er invalidepensionen af samme størrelse som alderspensionen ved udløbsalderen, se dog afsnit 16.3.0 om begrænsning af pensionen.

16.2.0. BØRNEPENSION I FORBINDELSE MED INVALIDEPENSIONERING (LP)

Der gælder regler svarende til reglerne for børnepension i forbindelse med alderspensionering, jf. afsnit 14.2.0.

16.2.1. Børnepensionens størrelse

Der gælder regler svarende til reglerne for børnepension i forbindelse med alderspensionering, jf. afsnit 14.2.1.

16.3.0. BEGRÆNSNING AF PENSIONEN (LP)

Bestemmelserne om begrænsning af pensionen fremgår af pensionsregulativets § T12:

”Hvis retten til pension for medlemmer optaget 1. januar 1995 eller derefter i henhold til § 3, stk. 2, punkt 1 og 3 er udløst af medlemmets erhvervsudygtighed eller død, der er forårsaget (også indirekte) af lidelser, som var erkendt ved indtrædelsen i pensionskassen, reduceres alle pensionsydelse til 1/6, hvis der på pensioneringstidspunktet er indbetalt mindre end 1 års fuldt pensionsbidrag i henhold til kollektiv overenskomst for læger, og til 2/6, 3/6, 4/6 eller 5/6, hvis der på pensioneringstidspunktet er indbetalt mellem 1 og 2 års, 2 og 3 års, 3 og 4 års henholdsvis 4 og 5 års fuldt pensionsbidrag i henhold til kollektiv overenskomst for læger.

Såfremt medlemmet umiddelbart før optagelsen har haft ansættelse, som har givet pensionsalder efter reglerne i tjenestemandspensionsloven, medregnes denne ansættelsestid ved beregningen af den periodelængde, hvori der er indbetalt bidrag i henhold til kollektiv overenskomst.

2. Bestemmelserne i stk. 1 gælder tilsvarende for medlemmer, der efter at være overgået til hvilende medlemskab, genoptager bidragsbetalingen 1. januar 1995 eller derefter i henhold til § 3, stk. 2, punkt 1 og 3, hvis der er forløbet mere end 1 år fra ophør af den pligtmæssige bidragsbetaling. Tidspunktet for genoptagelsen af bidragsbetalingen erstatter her optagelsestidspunktet, og der sker ikke begrænsning af den del af pensionen, der hidrører fra det hvilende medlemskab. Bestemmelsen i stk. 1 gælder tilsvarende for medlemmer, der i henhold til § T1, stk. 2 overgår til normalt medlemskab. Tidspunktet for overgangen til normalt medlemskab erstatter her optagelsestidspunktet.

3. Hvis retten til pension for medlemmer, der er optaget før 1. januar 1995 i henhold til § 3, stk. 2, punkt 1 og 3, og som ikke er omfattet af § T12, stk. 2, er udløst af medlemmets erhvervsudygtighed eller død, der er forårsaget (også indirekte) af lidelser, som var erkendt ved indtrædelsen i pensionskassen, reduceres alle pensionsydelse til 1/3, hvis der er indbetalt mindre end 1 års fuldt pensionsbidrag i henhold til kollektiv overenskomst, og til 2/3 hvis der er indbetalt mellem 1 og 2 års fuldt pensionsbidrag i henhold til kollektiv overenskomst.

Såfremt medlemmet har haft ansættelse, som efter reglerne i tjenestemandspensionsloven vil kunne medregnes i pensionsalderen ved en eventuel senere tjenestemandsansættelse, medregnes denne ansættelsestid ved beregningen af reduktionen efter ovenstående regler, selvom medlemmet ikke har indbetalt bidrag ifølge kollektiv overenskomst i hele ansættelsesperioden.”

Ved reduktion efter ovennævnte bestemmelser, reduceres invalidepension og tilknyttede børnepensioner med samme sats.

16.4.0. FRITAGELSE FOR BETALING AF MEDLEMSBIDRAG (LP)

Pensionsregulativets bestemmelser om fritagelse for betaling af medlemsbidrag fremgår af § T4A:

"Retten til fritagelse for betaling af medlemsbidrag indtræder den første i måneden, efter at erhvervsudygtighed på grund af sygdom eller ulykkestilfælde er indtruffet, såfremt medlemmet ikke er fyldt 67 år.

2. Erhvervsudygtighed foreligger, når erhvervsevnen som læge er blevet nedsat til 1/3 eller derunder af den pågældendes fulde erhvervsevne. Ved bedømmelsen af erhvervsevnenes nedsættelse foretages en sammenligning mellem den indtægt, som medlemmet skønnes at kunne opnå ved en lægelig beskæftigelse, der svarer til vedkommendes kræfter og færdighed, og normalindtægten for en læge i samme alder. Normalindtægten fastsættes for en læge, der ikke er i slutstilling, til skalalønnen for en underordnet sygehuslæge med samme anciennitet, og for en læge i slutstilling til lønnen for en tjenestemandsansat administrerende overlæge på løntrin 51.

3. Bedømmelse af, om der foreligger en sådan erhvervsudygtighed, at den berettiger til fritagelse for betaling af medlemsbidrag, foretages på grundlag af en ansøgningsblanket, som vedkommende medlem skal udfylde og indsende. En ansøger kan anke pensionskassens afgørelse til bestyrelsen.

4. Hvis medlemmet i henhold til kollektiv aftale har ret til udbetaling af ydelser, der i væsentlig grad kompenserer for indtægtstab under sygdom eller efter ulykkestilfælde, dvs. fra arbejdsgiver, PLO's administrationsudvalg, FAS' Fond eller nogen, der kan si-destilles hermed, træder bidragsfritagelsen først i kraft på tidspunktet for ydelse-nes ophør. Tilsvarende gælder, så længe medlemmet modtager fleksløn eller lignende i forbindelse med lægelig beskæftigelse. Bestemmelsen omfatter ikke ydelser i form af tjenestemandspension."

Når bidragsfritagelse er bevilget, betales medlemsbidraget af pensionskassen.

17.0.0. REAKTIVERING

17.1.0. REAKTIVERING (LP)

Pensionsregulativets bestemmelser om reaktivering fremgår af § T7, stk. 5:

"5. Genvindes erhvervsevnen inden det fyldte 67. år, og invalidepensionen derfor ophører, genindtræder medlemmet i de pensionsrettigheder, der ville have været gældende, såfremt invalidepensionering ikke var sket. Medlemmer med opsparingskonto genindtræder dog med en saldo på opsparingskontoen svarende til den retrospektive pensionshensættelse for invalidepensionen på tidspunktet for ophør af denne."

Ved reaktivering ophører invalidepension og tilknyttede børnepensioner, og medlemmets pensionsdækninger bliver eventuelle.

17.1.1. Beregning af pensionsdækning ved reaktivering

Pensionsdækningerne fremregnes som eventuelle dækninger fra tidspunktet umiddelbart før invalidepensioneringen og frem til tidspunktet umiddelbart efter reaktiveringen.

Ved fremregningen regnes med indbetaling af det medlemsbidrag, der var forudsat ved beregning af invalidepensionen. Medlemsbidraget reguleres som for ikke-pensionerede. Bonus fordeles som for ikke-pensionerede.

18.0.0. DØDSFALD

Afhængig af, dels hvilke pensionsdækninger, medlemmet er omfattet af, og dels om medlemmet efterlader sig pensionsberettiget ægtefælle/samlever og børn, kan der ved et medlems død komme udbetaling af ægtefælle/samleverpension, børnepension, engangsydelse ved ugifte medlemmers død og engangsydelse ved død.

18.1.0. ÆGTEFÆLLEPENSION (LP)

Pensionsregulativets bestemmelser om ægtefælle/samleverpension fremgår af § T9, som vedrører bidrag indbetalt før 1. januar 1993:

"Når et gift medlem med ret til pension, der stammer fra bidrag indbetalt før 1. januar 1993, afgår ved døden, har den efterladte ægtefælle ret til pension fra disse bidrag fra den første i den følgende måned.

Medmindre den efterladte ægtefælle på tidspunktet for ægteskabets indgåelse havde opnået ret til samleverpension, jf. stk. 4, skal følgende betingelser dog være opfyldt:

- a. Ægteskabet skal have været i kraft i mindst 3 måneder, medmindre medlemmets død skyldes et ulykkestilfælde eller et akut sygdomstilfælde, som ikke er led i en bestående sygdom.
- b. Ægteskabet skal være indgået før medlemmets 65. år.
- c. Ægteskabet skal være indgået før medlemmets invalidepensionering.

Er betingelserne a-c ikke opfyldt, opnår den efterladte ægtefælle, der ved ægteskabets indgåelse havde opnået ret til samleverpension, ikke ret til pension i videre omfang, end hvis ægteskabet ikke var indgået.

2. I tilfælde af separation eller skilsmisse forholdes i overensstemmelse med bestemmelserne i lovgivningen om bevarelse af ægtefællepensionsret ved separation og skilsmisse.

For separationer og skilsmisser, der er meddelt inden 1. januar 2007, anvendes reglerne i den tidligere lov nr. 102 af 14. marts 1941 om bevarelse af enkepensionsret ved separation og skilsmisse. For bevarelse af enkemandspensionsret anvendes denne lovs regler analogt.

3. Registreret partnerskab, jf. lov om registreret partnerskab, ligestilles fra lovens ikrafttrædelse den 1. oktober 1989 i pensionsmæssig henseende med ægteskab.

4. Når et ugift medlem med ret til pension, der stammer fra bidrag indbetalt før 1. januar 1993, afgår ved døden, har medlemmets samlever ret til samleverpension svarende til ægtefællepension, jf. stk. 1, fra den første i den følgende måned.

Følgende betingelser skal dog være opfyldt:

- a. Medlemmet skal kunne have indgået ægteskab eller registreret partnerskab med samleveren.

b. Medlemmet skal i et testamente, der er oprettet senest 3 måneder før dødsfaldet, og som ikke senere er tilbagekaldt, have tillagt samleveren en arvelod af mindst samme størrelse som den tvangsarv, der ifølge arveloven ville være tilfaldet en ægtefælle. Den testamentariske disposition skal være truffet eller bekræftet i testamentsform den 13. maj 2000 eller derefter.

c. Samleveren skal

1. have haft fælles bopæl med medlemmet i de sidste 2 år før dødsfaldet, eller

2. tidligere have haft fælles bopæl med medlemmet i en sammenhængende periode på mindst 2 år og den fælles bopæl alene være ophørt på grund af institutionsanbringelse, herunder i en ældrebolig, eller

3. på tidspunktet for dødsfaldet leve sammen på fælles bopæl med medlemmet og vente, have eller have haft et barn sammen med medlemmet, eller

4. tidligere have haft fælles bopæl med medlemmet og den fælles bopæl alene være ophørt på grund af institutionsanbringelse, herunder i en ældrebolig, og vente, have eller have haft et barn sammen med medlemmet.

d. Samlivet skal være indledt før medlemmets 65. år.

e. Samlivet skal være indledt før medlemmets invalidepensionering.

Medlemmets samlever har ikke ret til samleverpension, hvis en fraskilt ægtefælle eller en registreret partner har ret til ægtefællepension.

5. For medlemmer, der er indtrådt i pensionskassen før den 1. oktober 1973, og som pr. denne dato var fyldt 60 år og var fraskilte, gælder særlige regler, jf. § T18.

6. For de kvindelige medlemmer, som er indtrådt i pensionskassen den 1. november 1970 eller tidligere, gælder særlige regler, jf. § T19."

Vedrørende bidrag indbetalt 1. januar 1993 og derefter fremgår bestemmelserne af § T9C for pensionsordning 1:

"Når et gift medlem, der for bidrag indbetalt efter 1. januar 1993 eller for bidrag omfattet af § T11A, har pensionsordning 1, afgår ved døden, har den efterladte ægtefælle ret til pension fra den første i den følgende måned.

Medmindre den efterladte ægtefælle på tidspunktet for ægteskabets indgåelse havde opnået ret til samleverpension, jf. stk. 4, skal følgende betingelser dog være opfyldt:

a. Ægteskabet skal have været i kraft i mindst 3 måneder, medmindre medlemmets død skyldes et ulykkestilfælde eller et akut sygdomstilfælde, som ikke er led i en bestående sygdom.

b. Ægteskabet skal være indgået før medlemmets 65. år.

c. Ægteskabet skal være indgået før medlemmets invalidepensionering.

Er betingelserne a-c ikke opfyldt, opnår den efterladte ægtefælle, der ved ægteskabets indgåelse havde opnået ret til samleverpension, ikke ret til pension i videre omfang, end hvis ægteskabet ikke var indgået.

2. I tilfælde af separation eller skilsmisse forholdes i overensstemmelse med bestemmelserne i lovgivningen om bevarelse af ægtefællepensionsret ved separation og skilsmisse.

For separationer og skilsmisser, der er meddelt inden 1. januar 2007, anvendes reglerne i den tidligere lov nr. 102 af 14. marts 1941 om bevarelse af enkepensionsret ved separation og skilsmisse. For bevarelse af enkemandspensionsret anvendes denne lovs regler analogt.

3. Registreret partnerskab, jf. lov om registreret partnerskab, ligestilles fra lovens ikrafttrædelse den 1. oktober 1989 i pensionsmæssig henseende med ægteskab.

4. Når et ugift medlem med ret til pension, der stammer fra bidrag indbetalt efter 1. januar 1993, afgår ved døden, har medlemmets samlever ret til samleverpension svarende til ægtefællepension, jf. stk. 1, fra disse bidrag fra den første i den følgende måned.

Følgende betingelser skal dog være opfyldt:

a. Medlemmet skal kunne have indgået ægteskab eller registreret partnerskab med samleveren.

b. Medlemmet skal i et testamente, der er oprettet senest 3 måneder før dødsfaldet, og som ikke senere er tilbagekaldt, have tillagt samleveren en arvelod af mindst samme størrelse som den tvangsarv, der ifølge arveloven ville være tilfaldet en ægtefælle. Den testamentariske disposition skal være truffet eller bekræftet i testamentsform den 13. maj 2000 eller derefter.

c. Samleveren skal

1. have haft fælles bopæl med medlemmet i de sidste 2 år før dødsfaldet, eller

2. tidligere have haft fælles bopæl med medlemmet i en sammenhængende periode på mindst 2 år og den fælles bopæl alene være ophørt på grund af institutionsanbringelse, herunder i en ældrebolig, eller

3. på tidspunktet for dødsfaldet leve sammen på fælles bopæl med medlemmet og vente, have eller have haft et barn sammen med medlemmet, eller

4. tidligere have haft fælles bopæl med medlemmet og den fælles bopæl alene være ophørt på grund af institutionsanbringelse, herunder i en ældrebolig, og vente, have eller have haft et barn sammen med medlemmet.

d. Samlivet skal være indledt før medlemmets 65. år.

e. Samlivet skal være indledt før medlemmets invalidepensionering.

Medlemmets samlever har ikke ret til samleverpension, hvis en fraskilt ægtefælle eller en registreret partner har ret til ægtefællepension.

5. For de kvindelige medlemmer, som er indtrådt i Lægernes Pensionskasse den 1. november 1970 eller tidligere, gælder særlige regler, jf. § T19.

6. Såfremt et medlem, der i henhold til § T9B har valgt pensionsordning 1, afgår ved døden før det fyldte 67. år og før alderspensionering uden at efterlade sig ægtefælle, samlever eller tidligere ægtefælle berettiget til pension i henhold til § T9C, stk. 1-4, udbetales der til medlemmets nærmeste pårørende eller til medlemmets bo en engangsydelse på 4 gange den årlige ægtefællepension uden pensionisttillæg og forlods bonus. Såfremt medlemmet ved sin død oppebærer delpension i henhold til § T6, stk. 4, beregnes engangsydelsen af den del af pensionen, der ikke er kommet til udbetaling. Engangsydelsen udbetales til medlemmets nærmeste pårørende, medmindre medlemmet har truffet bestemmelse om, at engangsydelsen skal tilfalde medlemmets bo.

7. For at engangsydelsen skal kunne udbetales til medlemmets samlever, skal betingelserne i stk. 4 litra a og c være opfyldt."

Vedrørende bidrag indbetalt 1. januar 1993 og derefter fremgår bestemmelserne af § T9E for pensionsordning 3:

"Når et gift medlem med pensionsordning 3 afgår ved døden, har den efterladte ægtefælle ret til pension i 10 år fra den første i den følgende måned.

Medmindre den efterladte ægtefælle på tidspunktet for ægteskabets indgåelse havde opnået ret til samleverpension, jf. stk. 4, skal følgende betingelser dog være opfyldt:

- a. Ægteskabet skal have været i kraft i mindst 3 måneder, medmindre medlemmets død skyldes et ulykkestilfælde eller et akut sygdomstilfælde, som ikke er led i en bestående sygdom.
- b. Ægteskabet skal være indgået før medlemmets 65. år.
- c. Ægteskabet skal være indgået før medlemmets invalidepensionering.

Er betingelserne a-c ikke opfyldt, opnår den efterladte ægtefælle, der ved ægteskabets indgåelse havde opnået ret til samleverpension, ikke ret til pension i videre omfang, end hvis ægteskabet ikke var indgået.

2. I tilfælde af separation eller skilsmisse forholdes i overensstemmelse med bestemmelserne i lovgivningen om bevarelse af ægtefællepensionsret ved separation og skilsmisse.

For separationer og skilsmisser, der er meddelt inden 1. januar 2007, anvendes reglerne i den tidligere lov nr. 102 af 14. marts 1941 om bevarelse af enkepensionsret ved separation og skilsmisse. For bevarelse af enkemandspensionsret anvendes denne lovs regler analogt.

3. Registreret partnerskab, jf. lov om registreret partnerskab, ligestilles fra lovens ikrafttrædelse den 1. oktober 1989 i pensionsmæssig henseende med ægteskab.

4. Når et ugift medlem med ret til pension efter stk. 1, afgår ved døden, har medlemmets samlever ret til en 10-årig samleverpension svarende til ægtefællepensionen, jf. stk. 1, fra den første i den følgende måned.

Følgende betingelser skal dog være opfyldt:

a. Medlemmet skal kunne have indgået ægteskab eller registreret partnerskab med samleveren.

b. Medlemmet skal i et testamente, der er oprettet senest 3 måneder før dødsfaldet, og som ikke senere er tilbagekaldt, have tillagt samleveren en arvelod af mindst samme størrelse som den tvangsarv, der ifølge arveloven ville være tilfaldet en ægtefælle. Den testamentariske disposition skal være truffet eller bekræftet i testamentsform den 13. maj 2000 eller derefter.

c. Samleveren skal

1. have haft fælles bopæl med medlemmet i de sidste 2 år før dødsfaldet, eller

2. tidligere have haft fælles bopæl med medlemmet i en sammenhængende periode på mindst 2 år og den fælles bopæl alene være ophørt på grund af institutionsanbringelse, herunder i en ældrebolig, eller

3. på tidspunktet for dødsfaldet leve sammen på fælles bopæl med medlemmet og vente, have eller have haft et barn sammen med medlemmet, eller

4. tidligere have haft fælles bopæl med medlemmet og den fælles bopæl alene være ophørt på grund af institutionsanbringelse, herunder i en ældrebolig, og vente, have eller have haft et barn sammen med medlemmet.

d. Samlivet skal være indledt før medlemmets 65. år.

e. Samlivet skal være indledt før medlemmets invalidepensionering.

Medlemmets samlever har ikke ret til samleverpension, hvis en fraskilt ægtefælle eller en registreret partner har ret til ægtefællepension.

5. Såfremt et medlem, der i henhold til § T9B har valgt pensionsordning 3, afgår ved døden før det fyldte 67. år og før alderspensionering uden at efterlade sig ægtefælle, samlever eller tidligere ægtefælle berettiget til pension i henhold til stk. 1-4, udbetales der til medlemmets nærmeste pårørende eller til medlemmets bo en engangsydelse på 4 gange den årlige ægtefællepension uden pensionisttillæg og forlods bonus. Såfremt medlemmet ved sin død oppebærer delpension i henhold til § T6, stk. 3, beregnes engangsydelsen af den del af pensionen, der ikke er kommet til udbetaling. Engangsydelsen udbetales til medlemmets nærmeste pårørende, medmindre

medlemmet har truffet bestemmelse om, at engangsydelsen skal tilfalde medlemmets bo.

6. For at engangsydelsen skal kunne udbetales til medlemmets samlever, skal betingelserne i stk. 4 litra a og c eller § T9E litra a og c være opfyldt."

Vedrørende genetableret ret til ægtefællepension efter omtegning i 2009, 2012 eller 2015 fremgår bestemmelserne af § T9F for pensionsordning 93:

"Når et gift medlem, som ved overgang til ny ordning i § T11A har genetableret og videreført ægtefælle- eller samleverpension, beregnet ud fra bidrag, indbetalt før 1. januar 1993, afgår ved døden, har den efterladte ægtefælle ret til pension fra den første i den følgende måned.

Medmindre den efterladte ægtefælle på tidspunktet for ægteskabets indgåelse havde opnået ret til samleverpension, jf. stk. 4, skal følgende betingelser dog være opfyldt:

a. Ægteskabet skal have været i kraft i mindst 3 måneder, medmindre medlemmets død skyldes et ulykkestilfælde eller et akut sygdomstilfælde, som ikke er led i en bestående sygdom.

b. Ægteskabet skal være indgået før medlemmets 65. år.

c. Ægteskabet skal være indgået før medlemmets invalidepensionering.

Er betingelserne a-c ikke opfyldt, opnår den efterladte ægtefælle, der ved ægteskabets indgåelse havde opnået ret til samleverpension, ikke ret til pension i videre omfang, end hvis ægteskabet ikke var indgået.

2. I tilfælde af separation eller skilsmisse forholdes i overensstemmelse med bestemmelserne i lovgivningen om bevarelse af ægtefællepensionsret ved separation og skilsmisse.

For separationer og skilsmisser, der er meddelt inden 1. januar 2007, anvendes reglerne i den tidligere lov nr. 102 af 14. marts 1941 om bevarelse af enkepensionsret ved separation og skilsmisse. For bevarelse af enkemandspensionsret anvendes denne lovs regler analogt.

3. Registreret partnerskab, jf. lov om registreret partnerskab, ligestilles fra lovens ikrafttrædelse den 1. oktober 1989 i pensionsmæssig henseende med ægteskab.

4. Når et ugift medlem med ret til pension, beregnet for fra bidrag, indbetalt før 1. januar 1993, afgår ved døden, har medlemmets samlever ret til samleverpension svarende til ægtefællepensionen, jf. stk. 1, fra disse bidrag fra den første i den følgende måned.

Følgende betingelser skal dog være opfyldt:

a. Medlemmet skal kunne have indgået ægteskab eller registreret partnerskab med samleveren.

b. Medlemmet skal i et testamente, der er oprettet senest 3 måneder før dødsfaldet, og som ikke senere er tilbagekaldt, have tillagt samleveren en arvelod af mindst samme størrelse som den tvangsarv, der ifølge arveloven ville være tilfaldet en ægtefælle. Den testamentariske disposition skal være truffet eller bekræftet i testamentsform den 13. maj 2000 eller derefter.

c. Samleveren skal

1. have haft fælles bopæl med medlemmet i de sidste 2 år før dødsfaldet, eller
2. tidligere have haft fælles bopæl med medlemmet i en sammenhængende periode på mindst 2 år og den fælles bopæl alene være ophørt på grund af institutionsanbringelse, herunder i en ældrebolig, eller
3. på tidspunktet for dødsfaldet leve sammen på fælles bopæl med medlemmet og vente, have eller have haft et barn sammen med medlemmet, eller
4. tidligere have haft fælles bopæl med medlemmet og den fælles bopæl alene være ophørt på grund af institutionsanbringelse, herunder i en ældrebolig, og vente, have eller have haft et barn sammen med medlemmet.

d. Samlivet skal være indledt før medlemmets 65. år.

e. Samlivet skal være indledt før medlemmets invalidepensionering.

Medlemmets samlever har ikke ret til samleverpension, hvis en fraskilt ægtefælle eller en registreret partner har ret til ægtefællepension.

5. Såfremt et medlem, der har ægtefælle- eller samleverpension i henhold til stk. 1, afgang ved døden før det fyldte 67. år og før alderspensionering uden at efterlade sig ægtefælle, samlever eller tidligere ægtefælle berettiget til pension i henhold til stk. 1-4, udbetales der til medlemmets nærmeste pårørende eller til medlemmets bo en engangsydelse på 4 gange den årlige ægtefællepension uden pensionisttillæg og forlods bonus. Såfremt medlemmet ved sin død oppebærer delpension i henhold til § T6, stk. 3, beregnes engangsydelsen af den del af pensionen, der ikke er kommet til udbetaling. Engangsydelsen udbetales til medlemmets nærmeste pårørende, medmindre medlemmet har truffet bestemmelse om, at engangsydelsen skal tilfalde medlemmets bo.

- 18.1.1. 6. For at engangsydelsen skal kunne udbetales til medlemmets samlever, skal betingelserne i stk. 4 litra a og c være opfyldt."Beregning af ægtefælle/samleveragepension

Ægtefælle/samleveragepensionen beregnes i henhold til reglerne i pensionsregulativets § T11, stk. 5.

"5. Den første udbetaling af ægtefælle- eller samleverpensionen efter medlemmer med pensionsordning 1, pensionsordning 3 eller med pensionsordning 93, og efter medlemmer med pension, der stammer fra bidrag indbetalt før 1. januar 1993, udgør:

a. Såfremt medlemmet ved sin død var pensioneret, 60 pct. af den pension medlemmet oppebar fra pensionsordning 1 eller pensionsordning 3 eller fra pensionsordning 93.

b. Såfremt medlemmet ved sin død ikke var pensioneret og endnu ikke var fyldt 67 år, 60 pct. af alderspensionen ved det 67. år fra pensionsordning 1 eller pensionsordning 3 eller fra pensionsordning 93..

c. Såfremt medlemmet ved sin død ikke var pensioneret og var fyldt 67 år, 60 pct. af den pension medlemmet ville have haft ret til ved pensionering på dødsfaldstidspunktet fra pensionsordning 1 eller pensionsordning 3 eller fra pensionsordning 93..

Dersom den pensionsberettigede er mere end 20 år yngre end ægtefællen eller samleveren, nedsættes pensionen med 2 pct. for hvert år, hvormed aldersforskellen overstiger 20 år."

Hvis medlemmet ved sin død fik udbetalt udjævnet alderspension, jf. afsnit 14.1.4. beregnes ægtefælle/samleverpensionen ud fra den normale alderspension, jf. pensionsregulativets § T6, stk. 2, sidste punktum.

18.2.0. BØRNEPENSION OG WAISENRENTE (LP)

Reglerne for børnepension i forbindelse med dødsfald svarer til reglerne for børnepension i forbindelse med alderspensionering, jf. afsnit 14.2.0.

Om retten til waisenrente fremgår det af bestemmelserne i pensionsregulativet om pensionens størrelse, som er gengivet i afsnit 14.2.1., at der ydes dobbelt børnepension, såfremt barnet er forældreløst. Såfremt et barn er berettiget til børnepension efter begge forældre, skal den samlede børnepension dog udgøre det dobbelte af den børnepension, der er størst.

18.2.1. Beregning af børnepension

Børnepensionen beregnes i henhold til reglerne i pensionsregulativets § T11, stk. 4:

"4. Den første udbetaling af børnepensionen udgør:

a. Ved medlemmets pensionering eller såfremt medlemmet ved sin død var pensioneret, 20 pct. af den pension medlemmet ville oppebære eller oppebar.

b. Såfremt medlemmet ved sin død ikke var pensioneret og endnu ikke var fyldt 67 år, 20 pct. af alderspensionen ved det 67. år.

c. Såfremt medlemmet ved sin død ikke var pensioneret og var fyldt 67 år, 20 pct. af den pension, medlemmet ville have haft ret til ved pensionering på dødsfaldstidspunktet.

Til hvert barn, som i henhold til ovenstående måtte blive berettiget til pension efter begge forældre, skal den samlede pension udgøre det dobbelte af den børnepension, der er størst. Til et barn, der oppebærer børnepension efter én af forældrene alene, ydes dobbelt børnepension, såfremt barnet er forældreløst."

Hvis medlemmet ved sin død fik udbetalt udjævnet alderspension, jf. afsnit 14.1.4. beregnes børnepensionen ud fra den normale alderspension, jf. pensionsregulativets § T6, stk. 2, sidste punktum.

18.3.0. ENGANGSYDELSE VED UGIFTE MEDLEMMERS DØD (LP)

Bestemmelserne om retten til og størrelsen af engangsydelse ved ugifte medlemmers død, fremgår af pensionsregulativets § T9A, for så vidt angår bidrag indbetalt før 1. januar 1993:

"Såfremt et medlem med ret til pension, der stammer fra bidrag indbetalt før 1. januar 1993, afgår ved døden før det fyldte 67. år og før alderspensionering uden at efterlade sig ægtefælle, samlever eller tidligere ægtefælle berettiget til pension i henhold til § T9, udbetales der til medlemmets nærmeste pårørende eller til medlemmets bo en engangsydelse på 4 gange den på dødstidspunktet beregnede årlige ægtefællepension uden pensionisttillæg og forlods bonus. Såfremt medlemmet ved sin død oppebærer delpension i henhold til § T6 stk. 4, beregnes engangsydelsen af den del af pensionen, der ikke er kommet til udbetaling. Engangsydelsen udbetales til medlemmets nærmeste pårørende, medmindre medlemmet har truffet bestemmelse om, at engangsydelsen skal tilfalde medlemmets bo.

2. For at engangsydelsen skal kunne udbetales til medlemmets samlever, skal betingelserne i § T9, stk. 4 litra a og c være opfyldt."

og af § T9C, stk. 6-7, for så vidt angår bidrag indbetalt 1. januar 1993 og derefter:

"6. Såfremt et medlem, der i henhold til § T9B har valgt pensionsordning 1, afgår ved døden før det fyldte 67. år og før alderspensionering uden at efterlade sig ægtefælle, samlever eller tidligere ægtefælle berettiget til pension i henhold til § T9C, stk. 1-4, udbetales der til medlemmets nærmeste pårørende eller til medlemmets bo en engangsydelse på 4 gange den årlige ægtefællepension uden pensionisttillæg og forlods bonus. Såfremt medlemmet ved sin død oppebærer delpension i henhold til § T6, stk. 4, beregnes engangsydelsen af den del af pensionen, der ikke er kommet til udbetaling. Engangsydelsen udbetales til medlemmets nærmeste pårørende, medmindre medlemmet har truffet bestemmelse om, at engangsydelsen skal tilfalde medlemmets bo.

7. For at engangsydelsen skal kunne udbetales til medlemmets samlever, skal betingelserne i stk. 4 litra a og c være opfyldt."

Det fremgår af afsnit 7 hvilke pensionsdækninger, der kan medføre udbetaling af engangsydelse ved ugifte medlemmers død.

18.4.0. ENGANGSYDELSE VED DØD (LP)

Bestemmelserne om retten til og størrelsen af engangsydelse ved død, fremgår af pensionsregulativets § T9D:

"Når et medlem, der for bidrag indbetalt efter 1. januar 1993 eller for bidrag omfattet af § T11A, har pensionsordning 2, afdør ved døden før det fyldte 67. år og før alderspensionering, udbetales der til medlemmets nærmeste pårørende eller til medlemmets bo en engangsydelse på 2,4 gange den på dødstidspunktet beregnede årlige invalidepension uden pensionisttillæg og forlods bonus. Såfremt medlemmet ved sin død oppebærer delpension i henhold til § T6, stk. 4, beregnes engangsydelsen af den del af pensionen, der ikke er kommet til udbetaling. Engangsydelsen udbetales til medlemmets nærmeste pårørende medmindre, medlemmet har truffet bestemmelse om, at engangsydelsen skal tilfalde medlemmets bo.

2. For at engangsydelsen skal kunne udbetales til medlemmets samlever, skal betingelserne i § T9C, stk. 4 litra a og c være opfyldt."

Det fremgår af afsnit 7 hvilke pensionsdækninger, der kan medføre udbetaling af engangsydelse ved død.

18.5.0. DØDSFALD BLANDT MEDLEMMER OG DISSES ÆGTEFÆLLER (LE)

Afgår et medlem ved døden, udbetales der efter indsendelse af

- police,

- dødsattest og

- oplysninger vedrørende pensionens udbetaling

en livsvarig månedlig pension til den ægtefælle, som policen er tegnet på. Pensionen udbetales første gang den første i måneden efter medlemmets død. Pensionen udbetales sidste gang for den måned, hvor enken afdør ved døden.

Den månedlige pension beregnes som den eventuelle polices årlige pension (inkl. bonusforhøjelser) divideret med 12.

Efterlader medlemmet sig ingen pensionsberettiget ægtefælle, men pensionsberettigede børn under 20 år, deles pensionsbeløbet mellem disse, indtil de efterhånden når overnævnte alder, således at det yngste barn til sidst modtager hele beløbet.

18.6.0. DØDSFALD BLANDT ENKER (LE)

Pensionen udbetales sidste gang for den måned, hvor enken afdør ved døden.

18.7.0. OPHØRENDE LIVRENTER (LR)

Ved ydelsesprofil 20 (uden garanterede ydelser) ophører livrenteforsikringen ved medlemmets død.

Ved ydelsesprofil 10 (med garanterede ydelser) udbetales garanterede ydelser, hvis der er udbetalt mindre end 10 års livrenteydelser. Størrelsen af de årlige garanterede ydelser er den ved tegningen garanterede udbetaling med ændringer som følge af årlige reguleringer eller forbehold, jf. afsnit 2, der er blevet virksomme. De årlige reguleringer kan være såvel positive som negative, jf. afsnit 21. De garanterede ydelser udbetales i henhold til den aftalte begunstiggelse og det aftalte begyndelsestidspunkt for udbetaling. De garanterede ydelser ophører, når der i alt fra livrenteforsikringen er udbetalt livrenteydelser, herunder garanterede ydelser, i 10 år.

Udbetaling af garanterede ydelser til andre end ægtefælle, registreret partner eller samlever, som nærmere defineret, skal ske som et engangsbeløb. Engangsbeløbet fastsættes som værdien af de garanterede ydelser den første i måneden efter medlemmets død jf. afsnit 7.2.0. med tillæg af andel af særlige bonusansættelser type A jf. afsnit 21.

Efter sidste udbetaling er livrenteforsikringen ophørt.

18.8.0. LIVSVARIGE LIVRENTER (LL)

Livrenten med reservesikring er oprettet med obligatorisk ægtefælle/samleverpension og begunstiggelsen "nærmeste pårørende". Det kan ikke ændres. Ved "nærmeste pårørende" forstås i følgende rækkefølge:

1. Ægtefælle/registreret partner,
2. Samlever (som man bor sammen med og har, venter eller har haft barn sammen med, eller har boet sammen med i ægteskabslignende forhold i de sidste to år før dødsfaldet)
3. Livsarvinger, arvinger i henhold til testamente
4. Arvinger i henhold til loven. Efterlades ingen nærmeste pårørende udbetales de garanterede udbetalinger ikke.

Det er et krav for, at der kan udbetales samleverpension, at punkt 5 og 6 nedenfor samt samt et af punkterne 7-10 er opfyldt:

5. Medlemmet skal kunne have indgået ægteskab eller registreret partnerskab med samleveren, og
6. Medlemmet skal i et testamente, der er oprettet senest 3 måneder før dødsfaldet, og som ikke senere er tilbagekaldt, have tillagt samleveren en arvelod af mindst samme størrelse som den tvangsarv, der ifølge arveloven ville være tilfaldet en ægtefælle
7. Samleveren skal have haft fælles bopæl med medlemmet i de sidste to år før dødsfaldet, eller
8. tidligere have haft fælles bopæl med medlemmet i en sammenhængende periode på mindst to år, og den fælles bopæl alene være ophørt på grund af institutionsanbringelse, herunder i en ældrebolig, eller
9. på tidspunktet for dødsfaldet leve sammen på fælles bopæl med medlemmet og vente, have eller have haft et barn sammen med medlemmet, eller

10. tidligere have haft fælles bopæl med medlemmet og den fælles bopæl alene være ophørt på grund af institutionsanbringelse, herunder i en ældrebolig, og vente, have eller have haft et barn sammen med medlemmet.

18.8.1. Ved dødsfald inden pensioneringstidspunktet

Ved medlemmets død i perioden fra tegningstidspunktet til pensionerings-tidspunktet udbetales hele opsparingen (såkaldt reservesikring)

1. Udbetalingen sker som en 2-årig livrente til medlemmets ægtefælle, registrerede partner eller samlever i henhold til afsnit 18.8.0.

Hvis ægtefælle/samleveren dør, efter udbetalingen af ægtefælle-/samleverpension er påbegyndt, men inden de 2 års livrente er udbetalt, udbetales den resterende periodes livrente som ugiftesum til medlemmets nærmeste pårørende.

2. Hvis der ikke findes en person, der er berettiget til ægtefællepensionen, udbetales en sum til 'nærmeste pårørende' som defineret i henhold til afsnit 18.0.0.

18.8.2. Ved dødsfald efter pensioneringstidspunktet

Fra pensioneringstidspunktet udbetales en livrente. Såfremt medlemmet dør, inden der er udbetalt 20 års pension, udbetales så meget, at den totale udbetaling til medlemmet og dennes efterlevende udgør 20 gange den årlige pension.

1. Udbetalingen sker som en 2-årig livrente til medlemmets ægtefælle, registrerede partner eller samlever i henhold til afsnit 18.8.0. Hvis ægtefælle/samleveren dør, efter udbetalingen af ægtefælle-/samleverpension er påbegyndt, men inden de 2 års livrente er udbetalt, udbetales den resterende periodes livrente som ugiftesum til medlemmets nærmeste pårørende.

2. Hvis der ikke findes en person, der er berettiget til ægtefælle-/samleverpension, udbetales en sum til 'nærmeste pårørende' som defineret i afsnit 18.8.0.

19.0.0. KONVERTERING AF SMÅ PENSIONER (LP OG LL)

19.1.0. GRUPPE LP

Når et medlem alderspensioneres, invalidepensioneres eller dør, konverteres den løbende pension til en engangsudbetaling efter regler i de følgende afsnit, hvis pensionsordningen er oprettet som led i et ansættelsesforhold.

Pensionsregulativets bestemmelser om konvertering af små pensioner fremgår af § T15, stk. 3:

"3. Pensionskassens bestyrelse kan bestemme, at udtrædelsesgodtgørelsen skal udbetales, når bidragsbetalingen er ophørt, og den pension, det hvilende medlemskab herefter giver ret til, er af en meget ringe størrelse."

19.1.1. Konvertering ved alderspensionering

Såfremt den årlige alderspension er mindre end 6.900 kr. (i 1997 - beløbsgrænsen for konvertering af pensionsydelse jf. pensionsbeskatningslovens § 29, reguleres i henhold til personskattelovens § 20), konverteres alderspension og tilknyttede børnepensioner til engangsudbetaling.

Engangsudbetalingen udgør reserven for pensionsordningen med tillæg af det generelle pensionisttillæg.

19.1.2. Konvertering ved invalidepensionering

Såfremt et medlem har fået tilkendt varig invalidepension, og den årlige invalidepension er mindre end 6.900 kr. (i 1997 - beløbsgrænsen for konvertering af pensionsydelse jf. pensionsbeskatningslovens § 29, reguleres i henhold til personskattelovens § 20), konverteres invalidepension og tilknyttede børnepensioner til engangsudbetaling.

Engangsudbetalingen udgør reserven for pensionsordningen med tillæg af pensionisttillæg.

19.1.3. Konvertering ved dødsfald

Såfremt der i tilknytning til et medlems død skal udbetales ægtefælle/samleverpension, og den årlige invalidepension er mindre end 6.900 kr. (i 1997 - beløbsgrænsen for konvertering af pensionsydelse jf. pensionsbeskatningslovens § 29, reguleres i henhold til personskattelovens § 20), konverteres ægtefælle/samleverpensionen til en engangsudbetaling. Tilknyttede børnepensioner konverteres ligeledes til en engangsudbetaling, hvis den årlige børnepension er mindre end 6.900 kr.

Engangsudbetalingen udgør reserven for pensionsordningen med tillæg af pensionisttillæg.

19.2.0. ORDNINGER I GRUPPE LL

19.2.1. Konvertering ved alderspensionering

Såfremt den årlige alderspension med tillæg er mindre end 6.900 kr. (i 1997 - beløbsgrænsen for konvertering af pensionsydelse jf. pensionsbeskatningslovens § 29, reguleres i henhold til personskattelovens § 20), konverteres alderspension til engangsudbetaling.

Engangsudbetalingen udgør reserven for pensionsordningen med bonustillæg fra de særlige bonushensættelser, jf. afsnit 21.4.11.

19.2.2. Konvertering ved dødsfald

Såfremt der i tilknytning til et medlems død skal udbetales ægtefælle/samleverpension, og den årlige pension med tillæg er mindre end 6.900 kr. (i 1997 - beløbsgrænsen for konvertering af pensionsydelse jf. pensionsbeskatningslovens § 29, reguleres i henhold til personskattelovens § 20), konverteres ægtefælle/samleverpensionen til en engangsudbetaling. Der udbetales bonustillæg fra de særlige bonushensættelser, jf. afsnit 21.4.11.

20.0.0. REGLER OM UDTRÆDELSER OG OVERFØRSLER

20.1.0. GRUPPE LP

Regler om udtrædelser og overførsler fremgår af pensionsregulativets § T15, stk. 1-5:

"Dersom et medlem opnår ansættelse i en anden med pensionsret forbunden stilling, eller dersom medlemmet som følge af en virksomhedsomdannelse eller virksomhedsoverdragelse forpligtes til at indtræde i en obligatorisk pensionsordning, der ikke administreres af pensionskassen, kan udtrædelsesgodtgørelsen overføres helt eller delvis til forhøjelse af medlemmets pensionsrettigheder efter nærmere af bestyrelsen fastsatte regler i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed og pensionskassens beregningsgrundlag.

Overførsel kan kun finde sted med medlemmets godkendelse. Såfremt der kun finder delvis overførsel sted, bevarer medlemmet pensionsret svarende til den del af udtrædelsesgodtgørelsen, der ikke er overført.

2. Når et medlem er udtrådt af en kollektivt indmeldt gruppe og ikke er berettiget til at hæve pension, kan udtrædelsesgodtgørelsen efter ansøgning udbetales kontant i følgende tilfælde, medmindre yderligere begrænsninger følger af de for indbetaling af pensionsbidrag for vedkommende medlem gældende vilkår:

a. Til et dansk medlem, som har været fast bosiddende i udlandet i en sammenhængende periode på 2 år umiddelbart før ansøgningen.

b. Til et ikke-dansk medlem, som varigt forlader landet.

c. Til et medlem, som er ansat i en med tjenestemandspensionsret forbunden stilling med mulighed for opnåelse af højeste pensionsalder.

d. Til en tidligere lægestuderende, som ikke er blevet færdiguddannet som læge, og varigt er ophørt med at være lægestuderende.

3. Pensionskassens bestyrelse kan bestemme, at udtrædelsesgodtgørelsen skal udbetales, når bidragsbetalingen er ophørt, og den pension, det hvilende medlemskab giver ret til, er af en meget ringe størrelse.

4. Udtrædelsesgodtgørelsen fastsættes ud fra beregningsgrundlaget, jf. vedtægtens § 14 og § T1, stk. 5.

5. Når hel eller delvis udbetaling af udtrædelsesgodtgørelsen har fundet sted, kan bidragsbetalingen ikke fortsættes, medmindre medlemmet på ny opfylder betingelserne for optagelse i pensionskassen, jf. § T1."

20.1.1. Udtrædelser

Udtrædelsesgodtgørelsen udgør for hver enkelt pensionsdækning reserven af pensionsdækningen opgjort pr. udtrædelsesdatoen i henhold til afsnit 11 med fradrag

for transaktionsomkostninger, svarende til summen af de enkelte pensionsdæknings akkumulerede tilførte beløb som følge af administrationsgebyrer, jf. afsnit 21, dog højst i alt 625 kr. (sats pr. 22. september 2006) for samtlige pensionsdækninger i gruppe LP.

Der foretages indtil videre ikke fradrag for risikoværn. Der foretages fradrag for kursværn efter reglerne i afsnit 20.1.4.

20.1.2. Overførsler ved jobskifte

Lægernes Pension – pensionskassen for læger er tilsluttet "Aftale om overførsel af pensionsordninger mellem selskaber i forbindelse med en forsikrets overgang til anden ansættelse (obligatoriske og frivillige ordninger)".

Ved overførsel i forbindelse hermed til anden pensionsordning overføres udtrædelsesgodtgørelsen som beregnet under afsnit 20.1.1. Dog er der følgende særregel for overførsler, der sker i henhold til ovennævnte aftale, såfremt medlemmet er fyldt 54 år på beregningstidspunktet:

Ved overførsel fra et kollektivt grundlag til et individuelt grundlag tages der ved beregning af udtrædelsesgodtgørelsen hensyn til medlemmets ægteskabelige stilling på tidspunktet for beregningen.

Udtrædelsesgodtgørelsen af pensionsdækningens kollektive ægtefællepension og kollektive engangsydelse ved død beregnes individuelt, idet det ved beregningen forudsættes, at medlemmet hverken kan blive skilt eller gift efter overførselstidspunktet.

20.1.3. Overførsler ved virksomhedsomdannelser m.v.

Lægernes Pension – pensionskassen for læger er tilsluttet "Aftale om pensionsoverførsel ved virksomhedsomdannelser m.v.".

Ved overførsel i forbindelse hermed til anden pensionsordning overføres udtrædelsesgodtgørelsen som beregnet under afsnit 20.1.1. Dog er der følgende særregel for overførsler, der sker i henhold til ovennævnte aftale, såfremt medlemmet er fyldt 54 år på beregningstidspunktet:

Ved overførsel fra et kollektivt grundlag til et individuelt grundlag tages der ved beregning af udtrædelsesgodtgørelsen hensyn til medlemmets ægteskabelige stilling på tidspunktet for beregningen.

Udtrædelsesgodtgørelsen af pensionsdækningens kollektive ægtefællepension og kollektive engangsydelse ved død beregnes individuelt, idet det ved beregningen forudsættes, at medlemmet hverken kan blive skilt eller gift efter overførselstidspunktet.

20.1.4. Kursværn

I gruppe LP for nye ordninger med betinget garanti foretages hver måned efter fordeling af månedens resultat beregninger til fastsættelse af kursværnnet. Kursværnnet fastsættes som (1-Markedsværdien af hensættelserne/Den retrospektive hensættelse), når størrelsen er større end 0,1 promille. Markedsværdien af hensættelserne beregnes uden andele af de kollektive bonuspotentialer hørende til risiko- og omkostningselementet, men med det kollektive rentebonuspotential.

Ovennævnte regler kan til enhver tid ændres af bestyrelsen.

Når kursværnnet er aktivt, offentliggøres det på pensionskassens hjemmeside hurtigst muligt efter beregning og anmeldelse og tages i brug samtidigt og gælder til næste måneds beregning foreligger.

20.2.0. GRUPPE LR

20.2.1. Tilbagekøb eller overførsel kan ikke finde sted

Livrenteforsikringer kan ikke tilbagekøbes eller overføres til andre pensionskasser eller forsikringselskaber.

20.3.0. GRUPPE LE

Der er ikke tilknyttet nogen form for udtrædelsesgodtgørelse eller overførselsværdi til policerne i Lægernes Enkekasse.

20.4.0. ORDNINGER I GRUPPE LL

20.4.1. Tilbagekøb/overførsel mod gebyr

Tilbagekøb eller overførsel kan ske for eventuelle ordninger. Hvis en del af en ordning er under udbetaling, kan der ikke ske tilbagekøb eller overførsel for den resterende eventuelle del af ordningen. Tilbagekøb eller overførsel kan være betinget af afgivelse af tilfredsstillende helbredsoplysninger. Omkostninger forbundet med indhentning af helbredsoplysninger vil blive fratrukket genkøbs-/overførselsværdien.

Bestyrelsen fastsætter regler for afgivelse af helbredsoplysninger og kan til enhver tid ændre disse.

Genkøbs-/overførselsværdien udgør for hver enkelt pensionsdækning reserven af pensionsdækningen opgjort i henhold til afsnit 11 med fradrag for eventuelle beløb, der ville blive modregnet i fremtidig bonus, eventuelle omkostninger ved helbredsbedømmelse samt administrationsgebyr (1.000 kr. pr. 1. oktober 2015).

Der foretages fradrag for kursværn efter reglerne i afsnit 20.4.2.

20.4.2. Kursværn

I afdeling LL er der mulighed for at fastsætte kursværn relateret til de retrospektive hensættelser.

Kursværn fastsættes som $(1 - \text{Markedsværdien af hensættelserne} / \text{Den retrospektive hensættelse})$, når størrelsen er større end 0,1 promille. Markedsværdien af hensættelserne beregnes uden andele af de kollektive bonuspotentialer hørende til risiko- og omkostningselementet, men med det kollektive rentebonuspotentiale.

Der foretages indtil videre ikke fradrag for kursværn.

Ovennævnte regler kan til enhver tid ændres af bestyrelsen.

21.0.0. FORDELING AF RESULTAT OG BONUSREGLER

21.1.0. FORDELING AF RESULTAT

Regler for fordeling af resultat gælder fra og med regnskabsåret 2016.

21.1.1. REALISERET RESULTAT

Årets samlede realiserede resultat er summen af risiko-, omkostnings- og rentegruppernes realiserede resultater.

Realiseret Resultat

- + Realiseret resultat for risikogrupper (se afsnit 21.1.1.1)
- + Realiseret resultat for omkostningsgrupper (se afsnit 21.1.1.2)
- + Realiseret resultat for rentegrupper (se afsnit 21.1.1.3)

21.1.1.1. REALISERET RISIKORESULTAT

Risikogrupperne fremgår af afsnit 21.4.4. Det realiserede resultat for hver risikogruppe, der opgøres som resultatet før risikobonus og før betaling af risikoforrentning til kernekapitalen, som består af egenkapitalen (EK) og særlige bonushensættelser type B (SBB), beregnes ved:

Realiseret Risikoresultat

- + de i perioden bogførte betalte 1. ordens risikopræmier
- + resultatet af genforsikring for risikogruppen
- de i perioden bogførte skader hørende til pensionsordninger i gruppen inklusiv ændringer i tekniske reserver såsom erstatningshensættelser

Grupperne LP og LE har jf. afsnit 4 administrationshensættelser.

Gruppens realiserede resultat efter risikobonus fremkommer ved at fratække den i perioden udloddede risikobonus.

21.1.1.2. REALISERET OMKOSTNINGSRESULTAT

Det realiserede omkostningsresultat opgøres for hver omkostningsgruppe, jf. afsnit 21.4.3. Det realiserede resultat for omkostningsgruppen, der opgøres som resultatet før omkostningsbonus og før betaling af kernekapitalens risikoforrentning, beregnes for pensionsordningerne hørende til gruppen som:

Realiseret Omkostningsresultat

- + 1. ordens omkostningsdækkende fradrag, herunder gebyrer (ikke LE, idet der ikke er fastsat gebyrer for denne gruppe)
- de i perioden bogførte forsikringsmæssige administrationsomkostninger
- ændringen i administrationshensættelsen (1 pct. i gruppe LP og 3 pct. i gruppe LE - administrationshensættelsen er indeholdt i den retrospektive hensættelse), der ikke skyldes den tilskrevne forrentning eller risikoresultatet.

Der er ikke omkostningsbonus i gruppen LE.

Gruppens realiserede resultat efter omkostningsbonus fremkommer ved at fratække den i perioden udloddede omkostningsbonus. Pensionsbonus betragtes i denne forbindelse som udbetaling af en andel af administrationshensættelsen til fx dækning af gebyrer. Se afsnit 21.10.1.

21.1.1.3. REALISERET RENTERESULTAT

Rentegrupperne fremgår af afsnit 21.4.1. Renteresultatet for hver rentegruppe består af summen af renteresultaterne for de underliggende kontorentegrupper. Kontorentegrupperne fremgår af afsnit 21.4.2. Renteresultatet for hver af kontorentegrupperne opgøres som:

Realiseret Renteresultat

- + Pensionsteknisk resultat
- + overført investeringsafkast (se afsnit 21.1.2)
- + Pensionsafkastskat
- + tilskrivning af rentebonus
- + Ændring i kollektivt rentebonuspotentialer (KB_{rente})
- + ændring i fortjenstmargen som ikke er indeholdt i individuelle bonuspotentialer (FFO_{IB})
- + ændring i individuelt bonuspotentialer (IB), som er foretaget jf. afsnit 21.1.3.
- + ændring i fortjenstmargen indeholdt i kollektivt bonuspotentialer (FFO_{KB})
- realiseret risikoresultatet (efter bonus) (se afsnit 21.1.1.1)
- realiseret omkostningsresultatet (efter bonus) (se afsnit 21.1.1.2)

Realiseret Renteresultat (alternativ opstilling)

- + Investeringsafkast før PAL
- 1. ordens rentetilskrivning
- + Ændring i akkumuleret værdiregulering
- realiseret risikoresultatet (efter bonus) (se afsnit 21.1.1.1)
- realiseret omkostningsresultatet (efter bonus) (se afsnit 21.1.1.2)

Det realiserede renteresultat for kontorentegrupperne opgøres hver måned åtd og fordeles inden for hver kontorentegruppe.

Det samlede realiserede resultat fremgår af en note til regnskabet.

21.1.2. FORDELING AF INVESTERINGSAFKAST MELLEML GRUPPER OG KERNEKAPITAL**21.1.2.1. INVESTERINGSAFKAST TIL KERNEKAPITALEN (OVERFØRT INVESTERINGSAFKAST)**

Kernekapitalen forrentes med afkastet af de aktiver, den er investeret i, og modtager en betaling for risiko hhv. en betaling for fortjeneste (se afsnit 21.1.2.6). Afkastet af de aktiver, den er investeret i, bliver tildelt direkte, mens betalingerne for risiko og fortjeneste sker i forbindelse med kontributionen. Kernekapitalens samlede forrentning beskattes med satsen for pensionsafkastskat, PAL.

21.1.2.2. INVESTERINGSAFKAST TIL MEDLEMMERNE

Det samlede afkast består af afkastet for:

- Renteafdækningsaktiverne (Renteafd(.)), hvis formål er at afdække renterisikoen. Kontorentegrupper med samme grundlagsrente deler renteafdækningsaktiver
- Afdækningsaktiverne (Afd(.)), hvis formål er mere generelt at nedbringe investeringsrisikoen, og som deles enten på gruppeniveau (dvs. fx. alle kontorentegrupper i LP), på grundlagsrenteniveau (dvs. alle kontorentegrupper med samme grundlagsrente) eller er tilknyttet en enkelt kontorentegruppe. Betegnelsen afdækningsaktiver er her en bred betegnelse, og kan omfatte ikke alene egentlige aktieafdækninger, men også investeringer i fx obligationer
- Investeringsaktiverne, som ejes af kontributionsgrupperne.

I det følgende bruges betegnelsen $MV(i)$ for pensionshensættelsen primo inklusive kollektivt bonuspotentiale pr. rentegruppe og med andel af kollektive bonuspotentialer fra de relevante omkostnings- og risikogrupper.

En kontorentegrupes andel af kollektive bonuspotentialer fra en omkostnings-gruppe henholdsvis risikogruppe beregnes forholdsmæssigt ud fra de retrospektive hensættelser fra kontorentegrupperne for de ordninger, der indgår i risiko- og omkostningsgrupperne.

21.1.2.3. FORDELING AF AFKASTET MELLEM UDJÆVNINGSGRUPPERNE

Kontorentegrupper med samme grundlagsrente kan indgå i et afdækningsfællesskab, en såkaldt udjævningsgruppe. Gruppe LP har 2 udjævningsgrupper, jf. afsnit 21.4.5.

Udjævningsgruppe U_j fra gruppe $A = LP, LL, LR$ og LE tildeles følgende andel af afkastet af investeringsaktiverne (Afkast(InvAkt)). Kernekapitalen udgør sin egen gruppe:

$$\text{Afkast}(U_j, \text{InvAkt}) = \frac{\sum_{i \in U_j} \text{MV}(i) - \text{Afd}(i) - \text{RenteAfd}(i)}{\sum_{i \in A} \text{MV}(i) - \text{Afd}(i) - \text{RenteAfd}(i)} \text{Afkast}(\text{InvAkt})$$

Der gælder, at foreningsmængden af alle udjævningsgrupper dækker hele afdelingen,

$$\bigcup_{U_j \in A} U_j = A,$$

samt at fællesmængden mellem to vilkårlige udjævningsgrupper U_j og $U_{j'}$, hvor $j \neq j'$, er tom.

Renteafdækningsaktiverne: Afkastet fordeles til udjævningsgrupperne ud fra grundlagsrenten. Afkastet for renteafdækningsaktiverne hørende til en given grundlagsrente tilfalder derfor udjævningsgruppen med samme grundlagsrente.

Øvrige afdækningsaktiver: Hvis hele pensionskassen er fælles om de øvrige afdækningsaktiver, indgår afkastet i den samlede fordeling af investeringsaktiverne. Hvis en afdækning hører til én bestemt udjævningsgruppe, går hele afkastet af denne afdækning til udjævningsgruppen. Hvis en kontorentegruppe er alene om en afdækning, går afkastet til kontorentegruppen.

I det følgende ses bort fra fordelingen af eventuelle øvrige afdækningsaktiver.

21.1.2.4. FORDELING AF AFKASTET INDEN FOR UDJÆVNINGSGRUPPERNE

Hvis der ikke er tilknyttet renteafdækningsaktiver til en udjævningsgruppe, bliver afkastet for udjævningsgruppen fordelt mellem kontorentegrupperne ud fra deres markedsværdier primo inklusive kollektivt bonuspotentiale (med andel af kollektive bonuspotentialer fra de relevante omkostnings- og risikogrupper). For kontorentegruppe i i udjævningsgruppe U_j er afkastet derved:

$$\text{Afkast}(i) = \frac{\text{MV}(i)}{\sum_{i \in U_j} \text{MV}(i)} \text{Afkast}(U_j)$$

hvor $\text{Afkast}(U_j)$ angiver det samlede afkast fordelt til udjævningsgruppen.

Hvis der er tilknyttet renteafdækningsaktiver til udjævningsgruppen U_j , opdeles afkastet mellem investeringsaktiverne $Afkast(U_j, InvAkt)$ og afdækningsaktiverne $Afkast(U_j, RenteAfd)$.

Afkastet af investeringsaktiverne fordeles indenfor udjævningsgruppen efter ovenstående nøgle, mens afkastet af renteafdækningsaktiverne fordeles efter følgende principper:

21.1.2.5. FORDELING AF AFKASTET FRA RENTEAFDÆKNINGSSAKTIVER

Hver kontorentegruppe, i , indenfor udjævningsgruppen, U_j , tildeles afkast svarende til ændringen i de garanterede ydelser, der udelukkende skyldes ændringer i diskonteringsrenten fra primo til ultimo korrigeret for PAL, tillagt kontorenten. Dvs. kontorentegruppe i får følgende afkast:

$$\Delta_{\text{Disk}}(\text{GY})_i = \frac{\Delta(\text{GY})_i + \Delta\text{Retro}_i + \Delta\text{KR}_i - \Delta\text{Risiko}_i - \Delta\text{Omkostning}_i}{(1 - \text{PAL})}$$

Hvor KR er kontorenten, som anvendes, og hvor ΔRisiko_i betegner ændringer som følge af ændrede forudsætninger om levetid, invaliditet mm. og $\Delta\text{Omkostning}_i$ betegner ændringer som følge af ændrede forudsætninger om omkostningsfaktorer som administrationsfradrag, gebyrer mm. Størrelserne ΔRisiko_i og $\Delta\text{Omkostning}_i$ beregnes typisk én gang årligt.

Den resterende del, $\text{Rest}(U_j)$, af afkastet for udjævningsgruppe U_j (bemærk dette kan være negativt):

$$\text{Rest}(U_j) = \text{Afkast}(U_j, \text{RenteAfd}) - \sum_{i \in U_j} \Delta_{\text{Disk}}(\text{GY})_i$$

fordeles mellem kontorentegrupperne i udjævningsgruppen ud fra primoværdierne af GY. Det vil sige, at kontorentegruppe i får følgende afkast fra afdækningsaktiverne:

$$\text{Afkast}(i, \text{RenteAfd}) = \Delta_{\text{Disk}}(\text{GY})_i + \frac{(\text{GY})_i^{\text{primo}}}{\sum_{i \in U_j} (\text{GY})_i^{\text{primo}}} \text{Rest}(U_j)$$

Afkastet for kontorentegrupperne i udjævningsgruppe U_j er dermed givet ved:

$$\begin{aligned} \text{Afkast}(i) &= \text{Afkast}(i, \text{RenteAfk}) + \text{Afkast}(i, \text{InvAkt}) \\ &= \Delta_{\text{Disk}}(\text{GY})_i + \frac{(\text{GY})_i^{\text{primo}}}{\sum_{i \in U_j} (\text{GY})_i^{\text{primo}}} \text{Rest}(U_j) \\ &\quad + \frac{\text{MV}(i)}{\sum_{i \in U_j} \text{MV}(i)} \text{Afkast}(U_j, \text{InvAkt}) \end{aligned}$$

21.1.2.6. BETALING FOR RISIKO OG FORTJENESTE

Kernekapitalens betaling udover afkast på investeringsaktiver opdeles i en andel, som afspejler den risiko, der påhviler kernekapitalen (FRP) samt en indtjening (FM). Satser for indtjening FM og risiko FRP , fastsættes af bestyrelsen efter indstilling fra direktion

og aktuar og anmeldes til Finanstilsynet. Satserne for et kalenderår fastsættes som hovedregel inden udgangen af det foregående kalenderår. Satserne kan til enhver tid ændres fremadrettet ved ny anmeldelse.

FRP og *FM* finansieres af de enkelte kontorentegrupper. Begge satser har til formål at sikre, at pensionskassen har tilstrækkelig kapital til at fastholde den ønskede risikoprofil i investeringerne på både kort og lang sigt.

Mens *FRP* ikke forventes at medføre en nettoopbygning af kernekapital, forventes *FM* at styrke kernekapitalen i medlemsperioden. Det tilstræbes, at den indbetalte *FM*, inkl. forrentning, tilbagebetales til medlemmerne i form af pensionisttillæg.

FM vedrører de kontorentegrupper, hvor medlemmerne kan modtage pensionisttillæg.

21.1.3. FORDELING REALISERET RENTERESULTAT MELLEML GRUPPER OG KERNEKAPITAL

21.1.3.1. GRUPPERNE LP OG LL

Er periodens realiserede renteresultat for en kontorentegruppe større end *FRP* hhv. *FM* og rentebonus sker der tilbagebetaling af udlæg fra kernekapitalen og dernæst forbrugt individuelt bonuspotentiale. Resten allokeres som kollektivt bonuspotentiale for den pågældende rentegruppe.

Hvis periodens realiserede renteresultat er utilstrækkeligt til at dække *FRP*, *FM* og rentebonus (i nævnte rækkefølge), kan *FRP* dækkes fra rentegruppens kollektive bonuspotentiale og bonus dækkes fra rentegruppens kollektive bonuspotentiale, individuelle bonuspotentiale, fortjenstmargen og sidst kernekapitalen. Det beløb, som kernekapitalen reduceres med, tilskrives skyggekontoen for den pågældende rentegruppe.

I praksis kan allokeringen af overskud og dækning af underskud ske pr. kontorentegruppe.

21.1.3.2. GRUPPE LR

- 1) Periodens realiserede renteresultat disponeres således, at der først tilbagebetales et eventuelt forbrug af individuelt bonuspotentiale. Dernæst henlægges til særlige bonushensættelser type A, så de udgør 4 pct. af de retrospektive hensættelser. De særlige bonushensættelser type A, forrentes med kontorenten af størrelsen (særlig bonushensættelser type $A_{\text{primo}} - 0,5 \times$ periodens udbetalte pensionisttillæg).
- 2) Periodens realiserede renteresultat herudover, henlægges til kollektivt bonuspotentiale.

Hvis periodens realiserede renteresultat er negativt for livrenteforsikringerne, foretages først en nedskrivning af det kollektive bonuspotentiale, dernæst dækkes det negative resultat så vidt muligt gennem en forholdsmæssig reduktion af individuelt bonuspotentiale. Er individuelt bonuspotentiale utilstrækkeligt dækkes det resterende beløb af kernekapitalen. Beløbet føres til en skyggekonto for kernekapitalen.

21.1.3.3. GRUPPE LE

Udgået.

21.1.4. FORDELING AF REALISERET RISIKORESULTAT MELLEML GRUPPER OG KERNEKAPITAL

Hvis periodens risikoresultat for en risikogruppe er positivt, henlægges resultatet til kollektivt bonuspotentiale for den pågældende risikogruppe, dog dækkes først eventuel skyggekonto hørende til risikogruppen. Er periodens risikoresultat negativt, dækkes det først ved nedskrivning af det kollektive bonuspotentiale. Såfremt det kollektive bonuspotentiale for en risikogruppe ikke fuldt ud kan dække risikogruppens negative risikoresultat, dækkes det resterende beløb af kernekapitalen. Det beløb, som kernekapitalen reduceres med, tilskrives skyggekontoen for den pågældende risikogruppe.

21.1.5. FORDELING AF REALISERET OMKOSTNINGSRESULTAT MELLEML GRUPPER OG KERNEKAPITAL

Hvis periodens omkostningsresultat for grupperne LP og LR er positivt, henlægges resultatet til kollektivt bonuspotentiale for omkostningsgruppen, dog dækkes først eventuel skyggekonto hørende til omkostningsgruppen.

Hvis periodens omkostningsresultat for gruppen LL er positivt, henlægges til individuelle særlige bonushensættelser (type B) således at ændringen af de særlige bonushensættelser udgør 6 pct. af månedens indskud. Er periodens omkostningsresultat positivt ud over overførsel til særlige bonushensættelser, henlægges resultatet til kollektivt bonuspotentiale for omkostningsgruppen, dog dækkes først eventuel skyggekonto hørende til omkostningsgruppen.

Er periodens omkostningsresultat negativt, dækkes det først ved nedskrivning af det kollektive bonuspotentiale. Såfremt det kollektive bonuspotentiale for en omkostningsgruppe ikke fuldt ud kan dække gruppens negative omkostningsresultat, dækkes det resterende beløb af kernekapitalen. Det beløb, som kernekapitalen reduceres med, tilskrives skyggekontoen for omkostningsgruppen.

21.2.0. SKYGGEKONTI

Skyggekonti fremføres uden forrentning.

Andelen af skyggekonto, der i et regnskabsår overføres til kernekapitalen fra det realiserede resultat, bonuspotentialer eller fortjenstmargen anmeldes senest 8 dage efter, at bestyrelsen har godkendt årsregnskabet for det år, hvor overførslen sker.

21.3.0. BONUSREGULATIV

Dette bonusregulativ gælder for alle medlemmer og pensionister.

Reglerne for bonusfordeling kan ændres også for allerede tegnede pensionsordninger.

Allerede fordelt bonus i gruppe LP kan ikke berøres, se dog de nævnte forbehold i afsnit 2.

Allerede fordelt bonus i gruppe LL og LR kan ikke berøres, dog kan administrationsgebyrerne bevirke, at ydelserne, herunder de garanterede ydelser, nedsættes.

For alle grupper kan de nævnte forbehold i afsnit 2 medføre nedsættelse af livrenteydelserne, herunder også de garanterede ydelser.

21.4.0. BONUSGRUPPER: RENTEGRUPPER, KONTORENTEGRUPPER, RISIKOGRUPPER, OMKOSTNINGSGRUPPER OG UDJÆVNINGSGRUPPER

Med henblik på at fordele resultatet rimeligt er de enkelte pensionsdækninger, aktuelle såvel som eventuelle, indplaceret i grupper for hvert af elementerne rente, risiko og omkostninger.

Bonussatser fastsættes for hver gruppe af pensionskassens bestyrelse efter indstilling fra direktion og aktuar og anmeldes til Finanstilsynet. Bonussatserne for et kalenderår fastsættes inden udgangen af det foregående kalenderår. Ændringer i årets satser skal anmeldes til Finanstilsynet senest på den dato, hvorfra de ønskes anvendt.

21.4.1. RENTEGRUPPER

21.4.1.1. GRUPPE LP

For renteelementet er pensionsdækningerne opdelt i rentegrupper, som er underopdelt i kontorentegrupper, hvis en pensionsordning består af 2 pensionsdækninger, kilde- og afledt dækning, hvor den afledte dækning er oprettet til pensionsstigninger fra kildedækningen fra og med 2000. Rentegrupperne er opdelt i rentebånd (M, A, B, C eller D) ud fra den vægtede grundlagsrente primo året. Primo 2017 er der følgende rentegrupper:

- 1) LP 3 med afledt – M
Hvor -1 pct. $\leq$ den vægtede grundlagsrente < 0 pct.
Består af pensionsdækninger fra kontorentegruppe LP 3,0 pct. – M og LP 0,0 pct. fra 3,0 pct. – M
- 2) LP 3 med afledt – A
Hvor 0 pct. $\leq$ den vægtede grundlagsrente < 1 pct.
Består af pensionsdækninger fra kontorentegruppe LP 3,0 pct. – A og LP 0,0 pct. fra 3,0 pct. – A
- 3) LP 3 med afledt – B
Hvor 1 pct. $\leq$ den vægtede grundlagsrente < 2 pct.
Består af pensionsdækninger fra kontorentegruppe LP 3,0 pct. – B og LP 0,0 pct. fra 3,0 pct. – B
- 4) LP 3 med afledt-C inkl. LE
Hvor 2 pct. $\leq$ den vægtede grundlagsrente ≤ 3 pct.
Består af pensionsdækninger fra kontorentegruppe LP 3,0 pct. – C og LP 0,0 pct. fra 3,0 pct. – C
- 5) LP -0,5 – M
Hvor grundlagsrenten er -0,5 pct.
Består af pensionsdækninger fra kontorentegruppe LP -0,5 pct.

21.4.1.2. GRUPPE LL

- 6) LL
Alle pensionsdækninger er indplaceret i kontorentegruppe LL.
Grundlagsrenten i gruppen er 0,0 pct.

21.4.1.3. GRUPPE LR

- 7) LR
Alle pensionsdækninger er indplaceret i kontorentegruppe LR.
Grundlagsrenten i gruppen er 0,0 pct.

21.4.2. KONTORENTEGRUPPER

Rentegrupperne i LP er underopdelt i kontorentegrupper. Betegnelsen M, A, B, C eller D (rentebåndet) angiver, hvilken vægtet grundlagsrente den pågældende pensionsdækning og dens afledte pensionsdækning har primo året. Primo 2017 er der følgende kontorentegrupper:

- 1) LP 3,0 pct. – M, LP 3,0 pct. – A, LP 3,0 pct. – B, LP 3,0 pct. – C
I alt 4 kontorentegrupper.

Eventuelle og aktuelle pensionsdækninger tegnet på kønsopdelt beregningsgrundlag med grundlagsrente 3 pct. for indbetalinger foretaget indtil 31. marts 1987 og bonus fordelt til og med 1999. Det vil sige pensionsdækninger med ydelsesprofil 401, 501 og 801 og aktuelle pensionsdækninger, der hidrører herfra.

Eventuelle og aktuelle pensionsdækninger tegnet på kønsopdelt beregningsgrundlag med grundlagsrente 3 pct. og bonus herfra fordelt til og med 1999 (for ydelsesprofil 402 og 601 fordeles bonus for år 2000 og frem dog fortsat på ydelsesprofil 402 OG 601). Det vil sige pensionsdækninger med ydelsesprofil 101, 201, 301, 402, 502, 601, 802 og 901 og aktuelle pensionsdækninger, der hidrører herfra.

Eventuelle og aktuelle pensionsdækninger tegnet på kønsopdelt beregningsgrundlag eller fælleskønsberegninggrundlag med grundlagsrente 3 pct. og bonus herfra fordelt til og med 1999. Det vil sige pensionsdækninger med ydelsesprofil 102, 112, 202, 212, 302, 312, 902 og 912 og aktuelle pensionsdækninger, der hidrører herfra.

Pensionsdækninger fra det tidligere LE.

Pensionsdækningerne er kildedækninger.

- 2) LP -0,5 pct. fra 3,0 pct. – M, LP -0,5 pct. fra 3,0 pct. – A, LP -0,5 pct. fra 3,0 pct. – B, LP -0,5 pct. fra 3,0 pct. – C

I alt 4 kontorentegrupper.

Eventuelle og aktuelle pensionsdækninger tegnet på kønsopdelt beregningsgrundlag med grundlagsrente -0,5 pct. (nedsat fra 2 pct. til 1 pct. ultimo 2010, til 0,5 pct. ultimo 2012, til 0,0 pct. ultimo 2014 og til -0,5 pct. primo 2017) hidrørende fra bonus- og bidragsstigninger fra den tidligere gruppe LPUA 4,0 pct. Det vil sige afledte pensionsdækninger med ydelsesprofil 401, 501 og 801 og aktuelle pensionsdækninger, der hidrører herfra.

Eventuelle og aktuelle pensionsdækninger tegnet på kønsopdelt beregningsgrundlag med grundlagsrente -0,5 pct. (nedsat fra 2 pct. til 1 pct. ultimo 2010, til 0,5 pct. ultimo 2012, til 0,0 pct. ultimo 2014 og til -0,5 pct. primo 2017) hidrørende fra bonus- og bidragsstigninger fra den tidligere gruppe LP 3,5 pct. Det vil sige afledte pensionsdækninger med ydelsesprofil 101, 201, 301, 402, 502, 601, 802 og 901 og aktuelle pensionsdækninger, der hidrører herfra.

Eventuelle og aktuelle pensionsdækninger tegnet på kønsopdelt beregningsgrundlag eller fælleskønsberegninggrundlag med grundlagsrente -0,5 pct. (nedsat fra 2 pct. til 1 pct. ultimo 2010, til 0,5 pct. ultimo 2012, til 0,0 pct. ultimo 2014 og til -0,5 pct. primo 2017) hidrørende fra bonus- og bidragsstigninger fra gruppe LP 3,0 pct. Det vil sige afledte pensionsdækninger med ydelsesprofil 102, 112, 202, 212, 302, 312, 902 og

912 og aktuelle pensionsdækninger, der hidrører herfra.
Pensionsdækningerne er afledte dækninger.

3) LP -0,5 pct.

Eventuelle og aktuelle pensionsdækninger tegnet på kønsopdelt beregningsgrundlag eller fælleskønsberegninggrundlag med grundlagsrente - 0,5 pct. (nedsat fra 2 pct. til 1 pct. ultimo 2010, til 0,5 pct. ultimo 2012, til 0,0 pct. ultimo 2014 og til -0,5 pct. primo 2017) og bonus herfra. Det vil sige pensionsdækninger med ydelsesprofil 103, 113, 203, 213, 303, 313, 903 og 913 og aktuelle pensionsdækninger, der hidrører herfra. Omfatter også ordninger omtegnet i 2009, 2012 eller 2015.

21.4.3. OMKOSTNINGSGRUPPER

Pensionsdækningerne er opdelt i følgende omkostningsgrupper:

1) LP

Alle pensionsdækninger i gruppen LP (herunder LE-ordningerne)

2) LL

Alle pensionsdækninger i gruppen LL

3) LR

Alle pensionsdækninger i gruppen LR

21.4.4. RISIKOGRUPPER

Risikogrupperne svarer til risikobonusgrupperne:

1) LP2015, LP 2017 og LE

Ordningerne med kønsopdelt og unisex beregningsgrundlag i kontorentegrupperne

2) LP2015 Unisex (LL)

Ordningerne med fælleskønsberegninggrundlag i rentegruppe LL

3) LP2015 (LR)

Ordningerne med kønsopdelt beregningsgrundlag i rentegruppe LR

21.4.5. UDJÆVNINGSGRUPPER

Udjævningsgrupperne er med virkning fra primo 2017:

- 1) Kontorentegrupperne
LP 3,0 pct. – M, LP 3,0 pct. – A, LP 3,0 pct. – B, LP 3,0 pct. – C (inkl. LE)
- 2) Kontorentegrupperne
LP -0,5 pct. fra 3,0 pct. – M, LP -0,5 pct. fra 3,0 pct. – A, LP -0,5 pct. fra 3,0 pct.
– B, LP -0,5 pct. fra 3,0 pct. – C, LP -0,5 pct.

21.4.6. RENTEBÅNDSSKIFTE

Primo åååå flyttes de pensionsdækninger, der som følge af ændret vægtet grundlagsrente, skal skifte rentebåndsgruppe, eller som følge af sammenlægning skal skifte gruppe.

Markedsværdien for ordningerne trækkes ud af de rentebåndgrupper, som pensionsdækningen har tilhørt i åååå-1, og lægges ind i de rentebåndsgrupper, som pensionsdækningen skal tilhøre i åååå.

Samtidigt kan der ske tilretning af de kollektive bonuspotentialer jf. afsnit 21.9.1.

Tilretningerne sker, hvis det vurderes, at et skift af rentegruppe medfører omfordeling af betydelig økonomisk størrelse.

21.4.7. TILRETNING AF SKYGGEKONTI

Ved skift mellem grupper, kan der ske tilretning af skyggekonti, for såvel modtagne som afgivne gruppe med henblik på at undgå omfordeling af betydelig økonomisk størrelse

Ved sammenlægninger af grupper anvendes tilsvarende principper.

21.4.8. BONUSFORMER

Inden for hver bonusgruppe fastsættes følgende bonussatser:

- Rentebonus (kontorente)
- Administrationsbonus og gebyrer (ikke LE-ordninger)
- Pensionsbonus (kun gruppe LP og ikke LE-ordninger)
- Dødsrisikobonus (ikke LE-ordninger)
- Invaliditetsrisikobonus (kun gruppe LP og ikke LE-ordninger)

21.4.9. PRINCIPPER FOR FASTSÆTTELSE AF BONUSSATSER

Bonussatser for det kommende kalenderår fastlægges af bestyrelsen i november/december. Satserne kan ændres i løbet af året med virkning for fremtidig bonustildeling.

Som udgangspunkt fordeles i grupperne LP, LR og LL kun bonus for det følgende år, hvis bonus kan indeholdes i årets forventede realiserede resultat og størrelsen af det

kollektive bonuspotentiale for den pågældende gruppe. Hvis der er anvendt af individuelt bonuspotentiale for den pågældende gruppe, skal pensionskassen tillige have en solvensdækning på minimum 150 %.

Herudover anvendes følgende principper:

21.4.9.1. KONTORENTE

Kontorenten for gruppe LP for det kommende år fastlægges endvidere med henblik på at opnå en stabil kontorente, der så vidt mulig er i overensstemmelse med den kontorente, der anvendes ved beregning af pensionsmeddelelser. Kontorenten skal dog altid mindst udgøre grundlagsrenten/(1-PALskattesats).

Kontorenten for det kommende år i gruppen LR og LL fastlægges med udgangspunkt i størrelsen af det kollektive bonuspotentiale og med henblik på at opnå stabil kontorente.

21.4.9.2. ADMINISTRATIONSBONUS

Administrationsbonus for gruppe LP for det kommende år fastlægges endvidere ud fra en sammenligning af det faktiske og forventede omkostningsniveau under hensyn til, at der løbende skal være afsat en administrationshensættelse som fastsat i det tekniske grundlag.

For grupperne LL og LR fastsættes administrationsbonus for det kommende år med udgangspunkt i størrelsen af det kollektive bonuspotentiale og ud fra en sammenligning af det faktiske og forventede omkostningsniveau.

21.4.9.3. RISIKOBONUS - DØDSRISIKOBONUS OG INVALIDITETSRISIKOBONUS

2. ordens intensiteter til risikobonus fastlægges endvidere på baggrund af en udjævning af den observerede dødelighed og invaliditetshyppighed, ud fra det forventede risikoforløb set over et medlemsforløb og med udgangspunkt i størrelsen af det kollektive bonuspotentiale.

For gruppe LR kan bonussatser fastsættes forskelligt for undergrupperne:

- 1) Eventuelle og aktuelle livrenteforsikringer med garanterede ydelser
- 2) Eventuelle og aktuelle livrenteforsikringer uden garanterede ydelser

For policer i gruppe LE kan bonussatser fastsættes forskelligt for eventuelle og aktuelle policer.

21.5.0. BONUSBEREGNING OG TILDELING

Bonusbeløb regnes månedligt, men selve beregningen og tildelingen sker ultimo hvert år eller ved ændring af dækningen i årets løb, hvor den månedlige bonus siden sidste bonustildeling beregnes og tildeles.

Bonustildeling finder sted i forbindelse med en beregning af pensionsordningens kontoreserve.

For gruppe LR gælder endvidere:

Har et medlem flere livrenteforsikringer behandles disse som separate forsikringer.

For livrenteforsikringer med garanterede ydelser opretholdes ved bonusberegningen det forhold, som livrenten og den garanterede ydelse har indbyrdes før bonusberegningen.

For gruppe LL gælder endvidere:

Har et medlem flere livrenteforsikringer behandles disse som separate forsikringer.

21.6.0. KONTORESERVE

Kontoreserven beregnes på 1. ordensgrundlaget (med beregningsgrundlagets intensiteter og satser) og på 2. ordensgrundlaget (med intensiteter og satser fra bonusreglerne).

I beregningen af den månedlige kontoreserve indgår medlemsbidrag (LP), indskud (LL og LP), forfaldne udbetalinger (inkl. aldersafhængigt pensionisttillæg i LP), risikopræmie, omkostninger (ikke LE), forrentning og PAL-skat.

I gruppe LR har der aldrig været aftalte medlemsbidrag, og gruppen er lukket for indskud.

Pr. den dato, hvor selve tildelingen sker (typisk ultimo året eller ved ændringer i løbet af året), opgøres tillige forskellen mellem de indbetalte pensionsbidrag og forfaldne medlemsbidrag siden datoen for sidste tildeling:

Ultimo hver måned er dækningens kontoreserve bestemt som:

$$\begin{aligned} \text{Kontoreserve}(u) = & \text{kontoreserve}(p) \\ & + \text{medlemsbidrag (kun LP)} \\ & + \text{indskud (kun LP og LL)} \\ & - \text{forfaldne løbende pensionsydelser} \\ & - \text{forfaldne engangsydelser (ikke LE)} \\ & - \text{omkostninger (ikke LE)} \\ & - \text{risikopræmier} \\ & + \text{rente} \\ & - \text{PAL skat} \end{aligned}$$

hvor u = ultimo måneden og p = primo måneden.

I gruppe LP gælder at pr. tildelingsdatoen, hvor bidragskontoen opgøres, fås kontoreserven ud fra ovenstående formel ved at tillægge følgende led:

- + Bidragskontosaldo=(forfaldne og indbetalte pensionsbidrag siden sidste tildeling-medlemsbidrag siden sidste tildeling)
- administrationsomkostninger heraf (hvis bidragskontosaldo>0, 0 ellers)

- + rente heraf (forrentes med grundlagsrente henholdsvis bonusrente svarende til, at beløbet er indbetalt midt i perioden siden sidste tildeling).

Det er i alle tilfælde tilstræbt ved beregningen af kontoreserven med 1. ordens intensiteter at få en så stor overensstemmelse med den prospektivt beregnede reserve som muligt. De mindre differencer, der fremkommer, og som skyldes forskellige tekniske forhold som fx de anvendte interpolationsmetoder, henføres forholdsmæssigt til risikopræmierne.

21.7.0. BONUSDEFINITION

Bonusbeløbet udgør forskellen mellem kontoreserven beregnet på 2. ordens intensiteter og satser og kontoreserven beregnet på 1. ordens intensiteter og satser (= den prospektive reserve):

$$\text{Bonusbeløb} = \text{Kontoreserve}''(u) - [V(u) + \text{bonuskonto}(p)]$$

Hvor

- $V(u)$ er den prospektive reserve ultimo måneden ifølge beregningsgrundlaget,
- Bonuskonto(p) er den opsamlede bonus fra sidste bonustildeling til primo beregningsmåneden,

Den samlede bonus for hele året/perioden er summen af de månedlige bonusbeløb for året/perioden=bonuskonto(ultimo tildelingsperioden).

21.8.0. ANVENDELSE AF BONUSBELØBET

I gruppe LP anvendes Bonuskonto(ultimo tildelingsperioden) for kildedækninger (garanterede ydelser) fra og med år 2000 til en proportional opskrivning af ydelserne på de afledte pensionsdækninger (ordninger, der er omfattet af forbeholdene i afsnit 2). Dog betales først pensionsdækningens egne negative bonuselementer jf. afsnit 21.11.1 om anvendelse af bonus til dækning af negativ risikobonus, dernæst gæld til kernekapitalen i form af akkumulerede midler fra tidligere negativ risikobonus og dernæst udgifter til udbetalt aldersafhængigt tillæg.

For pensionsdækninger med betinget garanti (ordninger omfattet af forbeholdene i afsnit 2) i gruppe LP anvendes Bonuskonto(ultimo tildelingsperioden) til en proportional opskrivning af pensionsdækningens ydelser, således at det indbyrdes forhold mellem ydelserne bevares. Dog betales først negative bonuselementer, jf. afsnit 21.10.0 om anvendelse af bonus til dækning af administrationsgebyrer, afsnit 26 om anvendelse af bonus til dækning af præmie for Dækning ved udvalgte kritiske sygdomme (LP) og afsnit 21.11.0 om anvendelse af bonus til dækning af negativ risikobonus.

For pensionsdækninger i gruppe LR anvendes Bonuskonto(ultimo tildelingsperioden) til en proportional opskrivning af ydelserne. Dog betales først dækningens negative bonuselementer jf. afsnit 21.11.0 om anvendelse af bonus til dækning af negativ risikobonus, dernæst gæld til kernekapitalen i form af akkumulerede midler fra tidligere negativ risikobonus og dernæst så vidt muligt gebyret jf. afsnit 21.10.0. Herefter nulstilles bonuskontoen.

For pensionsdækninger i gruppe LL anvendes Bonuskonto(ultimo tildelingsperioden) til en proportional opskrivning af ydelserne. Dog betales først dækningens negative bonuselementer jf. afsnit 21.4.10. om anvendelse af bonus til dækning af negativ risikobonus, dernæst negativ rentebonus, dernæst gæld til kernekapitalen i form af akkumulerede midler fra tidligere negativ risikobonus, dernæst tidligere negativ rentebonus og dernæst så vidt muligt gebyret jf. afsnit 21.4.9. Herefter nulstilles bonuskontoen.

For pensionsdækninger i gruppe LE anvendes som indskud til forhøjelse af policens pension med brug af passiv jf. afsnit 5.

21.8.1.1. GRUPPE LP

For de tre typer af negative bonuselementer gælder, at periodens positive bonus først går til dækning af periodens negative bonuselementer i følgende rækkefølge:

- 1) administrationsgebyrer,
- 2) præmie for Dækning ved udvalgte kritiske sygdomme
- 3) og risikobonus.

Dernæst dækkes udgifter til udbetalt aldersafhængigt pensionisttillæg.

Såfremt der ikke er bonus nok til at dække udgifter til aldersafhængigt pensionisttillæg, nedsættes pensionen.

Såfremt der ikke er positiv bonus nok til at dække de negative bonuselementer, bortset fra udgifter til aldersafhængigt pensionisttillæg, tilføres midler som lån fra kernekapitalen til opretholdelse af pensionen.

Der holdes på de enkelte pensionsdækninger regnskab over de akkumulerede tilførte midler, men de forrentes ikke. Er der efter dækning af periodens negative bonuselementer fortsat positiv bonus for perioden, går den positive bonus til tilbagebetaling af de akkumulerede tilførte midler i samme rækkefølge, som gælder for dækning af periodens negative bonuselementer.

De akkumulerede beløb nedskrives med tilbagebetalingen. Er der herefter fortsat positiv bonus for perioden, går den positive bonus til at dække ubetalt negativ administrationsbonus, præmie for Dækning ved udvalgte kritiske sygdomme, akkumulerede beløb for tilførte midler vedrørende ikke-dækket negativ administrationsbonus og akkumulerede beløb for tilførte midler vedrørende ikke-

dækket præmie for Dækning ved udvalgte kritiske sygdomme på øvrige eventuelle henholdsvis aktuelle dækninger for det pågældende medlem.

Når bonusbeløbet er anvendt nulstilles bonuskontoen.

21.8.1.2. AKKUMULEREDE TILFØRTE MIDLER VED ÆNDRINGER OG OPHØR (GRUPPE LP)

Akkumulerede tilførte beløb som følge af administrationsgebyrer justeres ved ændring fra opsparingsdækning til almindelig dækning jf. afsnit 9.2.0., således at det akkumulerede tilførte beløb højst udgør værdien af opsparingsdækningen på tidspunktet for ændringen.

Akkumulerede tilførte beløb som følge af administrationsgebyrer, præmie for Dækning ved udvalgte kritiske sygdomme og negativ risikobonus videreføres ved pensionering, herunder også på tilknyttede børnepensioner og ægtefælle/samleverpensioner.

Akkumulerede tilførte beløb som følge af administrationsgebyrer modregnes ved udtrædelser eller overførsler, dog højst svarende til det gældende fradrag for transaktionsomkostninger set under ét for alle dækninger i gruppe LP, jf. afsnit 20.1.1.

21.9.0. RENTEBONUS

Den månedlige forrentning af dækningens kontoreserve og bonuskonto efter fradrag for udgifter til administration og risiko sker med den månedlige rentesats i_R , som er bestemt ud fra den årlige rentesats R ved

$$i_R = (1 + R)^{1/12} - 1$$

Forrentning på 1. ordens grundlaget sker ud fra grundlagsrenten OR .

Forrentning på 2. ordens grundlaget sker ud fra den af bestyrelsen fastsatte årlige kontorente BR af pensionsafkastskattepligtig reserve for den pågældende gruppe. BR fastsættes altid til mindst $OR/(1 - \text{PALskattesats})$.

Rentebonus af kontoreserven KR for en periode på m måneder er:

$$KR((1 + i_{BR})^m - (1 + i_{OR})^m)$$

Hvorefter der trækkes PAL-skat med

$$\text{PALskattesats} \cdot (KR - \min(KR; R_{fri})) \cdot ((1 + i_{BR})^m - 1)$$

Hvor R_{fri} er pensionsafkastskattefritaget reserve.

For gruppe LL kan rentebonus godt være negativ og modregnes i givet fald så vidt muligt i positiv rente- og risikobonus på den pågældende dækning. Se afsnit 21.8.0 med generelle regler for negative bonuselementer.

21.9.1. DELTABONUS TIL UDJÆVNING AF KOLLEKTIVT RENTEONUSPOTENTIALE (GRUPPE LP)

Kontorentegrupper, som pensionsdækninger kan skifte mellem, når den vægtede grundlagsrente ændres, kan have forskelligt kollektivt rentebonuspotentiale.

Med henblik på at undgå omfordeling af betydelig økonomisk størrelse, kan bestyrelsen fastsætte satser for deltabonus, som fordeler rentebonus således, at kontorentegrupperne efterfølgende har samme bonusgrad. Bonusgraden er størrelsen af det kollektive rentebonuspotentiale i procent af de retrospektive hensættelser.

21.9.2. BEREGNING OG ANVENDELSE AF DELTABONUS (GRUPPE LP)

Satsen for deltabonus bestemmes ud fra den kontorentegruppe, pensionsdækningen tilhører ultimo åååå. Der kan være satser for deltabonus knyttet til både kildedækninger og afledte dækninger.

Deltabonus fås ved at gange satsen for deltabonus (før pensionsafkastskat PAL) på kontoreserven ultimo åååå efter postering af kontorente, risikopræmier og bonus mm. for åååå.

Af den herved beregnede deltabonus afregnes PAL i den udstrækning, pensionsdækningen er PALbeskattet.

Den resterende deltabonus for et medlems pensionsdækning anvendes på følgende måde:

- 1) Deltabonus tilskrevet en kildedækning bruges først til nedskrivning af eventuel gæld til kernekapitalen som følge af negativ dødsbonus. Overskydende deltabonus overføres til kildedækningens afledte dækning, hvor deltabonus (både deltabonus overført fra kildedækningen og deltabonus fra den afledte dækning) anvendes på følgende måde
- 2) Deltabonus bruges først til at nedskrive eventuel gæld til kernekapitalen som følge af gebyrer.
- 3) Overskydende deltabonus bruges herefter til at nedskrive eventuel gæld til kernekapitalen som følge af præmie for dækning ved udvalgte kritiske sygdomme.
- 4) Overskydende deltabonus bruges herefter til at nedskrive eventuel gæld til kernekapitalen som følge af negativ dødsbonus. Hvis der herefter er overskydende deltabonus, bruges det på kildedækningen til at nedskrive eventuel gæld til kernekapitalen som følge af negativ dødsbonus.
- 5) Overskydende deltabonus bruges herefter til at forhøje den afledte dæknings kontoreserve.

21.9.3. DELTARISIKOBONUS TIL UDJÆVNING AF KOLLEKTIVT RISIKOBONUSPOTENTIALE (KUN LP)

Ved sammenlægning af risikogrupper vil der som regel være behov for at udligne forskelle i kollektivt risikobonuspotentiale, før sammenlægningen kan foretages. Det er risikobonusgraden, forstået som størrelsen af det kollektive risikobonuspotentiale i procent af de retrospektive hensættelser, der ensartes. Med henblik på i størst muligt omfang at henføre det kollektive risikobonuspotentiale til de pensionsdækninger, der har optjent det, kan bestyrelsen fastsætte satser for deltarisikobonus, som fordeler risikobonus således, at risikogrupperne efterfølgende har ens risikobonusgrad. Da der er behov for en nærmere fastsat tilretning, der skal ske på et givet tidspunkt, er det ikke muligt at fordele risikobonus som normalt i form af en rabat på risikopræmierne. I stedet fordeles risikobonus forholdsmæssigt ud fra den retrospektive hensættelse.

21.9.4. BEREGNING OG ANVENDELSE AF DELTARISIKOBONUS (KUN LP)

Satsen for deltarisikobonus bestemmes ud fra den risikogruppe, pensionsdækningen tilhører ultimo åååå. Der kan være satser for deltarisikobonus knyttet til både kildedækninger og afledte dækninger.

Deltarisikobonus fås ved at gange satsen for deltarisikobonus på kontoreserven ultimo åååå efter postering af kontorente, risikopræmier og bonus mm. for åååå.

Da der er tale om risikobonus betales der ikke PAL af deltarisikobonus.

Deltarisikobonus for et medlems pensionsdækning anvendes på følgende måde:

- 1) Deltarisikobonus tilskrevet en kildedækning bruges først til nedskrivning af eventuel gæld til kernekapitalen som følge af negativ dødsbonus. Overskydende deltarisikobonus overføres til kildedækningens afledte dækning, hvor deltarisikobonus (både deltarisikobonus overført fra kildedækningen og deltarisikobonus fra den afledte dækning) anvendes på følgende måde:
- 2) Deltarisikobonus bruges først til at nedskrive eventuel gæld til kernekapitalen som følge af gebyrer.
- 3) Overskydende deltarisikobonus bruges herefter til at nedskrive eventuel gæld til kernekapitalen som følge af præmie for dækning ved udvalgte kritiske sygdomme.
- 4) Overskydende deltarisikobonus bruges herefter til at nedskrive eventuel gæld til kernekapitalen som følge af negativ dødsbonus. Hvis der herefter er overskydende deltarisikobonus, bruges det på kildedækningen til at nedskrive eventuel gæld til kernekapitalen som følge af negativ dødsbonus.
- 5) Overskydende deltarisikobonus bruges herefter til at forhøje den afledte dæknings kontoreserve.

21.9.5. DELTAOMKOSTNINGSBONUS TIL NEDBRINGELSE AF KOLLEKTIVT
OMKOSTNINGSBONUSPOTENTIALE (KUN LP)

Det kan være hensigtsmæssigt at nedbringe omkostningsKB, hvis det skønnes større end nødvendigt, uden at det sker ved nedsættelse af 2. ordens administrationsfradrag eller gebyrer. Bestyrelsen kan derfor fastsætte deltaomkostningsbonus, som fordeler omkostningsbonus primo året forholdsmæssigt ud fra den retrospektive hensættelse for alle ordninger i omkostningsgruppen.

21.9.6. BEREGNING OG ANVENDELSE AF DELTAOMKOSTNINGSBONUS (KUN LP)

Satsen for deltaomkostningsbonus bestemmes ud fra det beløb, som omkostningsKB ønskes reduceret med. Dette beløb i forhold til den retrospektive hensættelse for ordningerne i omkostningsgruppen udgør satsen for deltaomkostningsbonus.

Deltaomkostningsbonus fås ved at gange satsen for deltaomkostningsbonus på kontoreserven ultimo åååå efter postering af kontorente, risikopræmier og bonus mm. for åååå.

Da der er tale om omkostningsbonus, betales der ikke PAL af deltaomkostningsbonus.

Deltaomkostningsbonus for et medlems pensionsdækning anvendes på følgende måde:

1. Deltaomkostningsbonus tilskrevet en kildedækning bruges først til nedskrivning af eventuel gæld til kernekapitalen som følge af negativ dødsbonus.

Overskydende deltaomkostningsbonus overføres til kildedækningens afledte dækning, hvor deltaomkostningsbonus (både deltaomkostningsbonus overført fra kildedækningen og deltaomkostningsbonus fra den afledte dækning) anvendes på følgende måde:

2. Deltaomkostningsbonus bruges først til at nedskrive eventuel gæld til kernekapitalen som følge af gebyrer.

3. Overskydende deltaomkostningsbonus bruges herefter til at nedskrive eventuel gæld til kernekapitalen som følge af præmie for dækning ved udvalgte kritiske sygdomme.

4. Overskydende deltaomkostningsbonus bruges herefter til at nedskrive eventuel gæld til kernekapitalen som følge af negativ dødsbonus. Hvis der herefter er overskydende deltaomkostningsbonus, bruges det på kildedækningen til at nedskrive eventuel gæld til kernekapitalen som følge af negativ dødsbonus.

5. Overskydende deltaomkostningsbonus bruges herefter til at forhøje den afledte dæknings kontoreserve.

21.10.0. ADMINISTRATIONSBONUS

21.10.1. GRUPPE LP – PENSIONSbonus

Administrationsbonus er den del af bonus, der vedrører administrationsomkostningerne. I beregningsgrundlaget er defineret et administrationsfradrag TB som procent af bidragene og TI som procent af personlige indskud.

Der henlægges til administrationshensættelse, der udgør 1 pct. af hensættelserne i LP. Administrationshensættelsen skal kunne dække fremtidige udgifter til administration, når bidragsbetalingen ophører. Den administrationshensættelse, der frigøres i takt med pensionsudbetalingen, tilføres dækningen som pensionsbonus (PB) og medgår hermed helt eller delvist til at betale gebyrerne nævnt nedenfor.

- 1) Administrationsomkostningerne fordeles på formueforvaltning, som betales gennem nedsættelse af renten og
- 2) faste administrationsudgifter, som henføres til alle medlemmer og pensionister, og som skal dækkes gennem gebyrer $Gebyr_{evt}^{LP}$ (for ikke-pensionerede medlemmer ekskl. medlemmer med opsparingskonto), $Gebyr_{ops}^{LP}$ (ikke-pensionerede medlemmer med opsparingskonto) og $Gebyr_{akt}^{LP}$ (pensionerede medlemmer),
- 3) administrationsudgifter, som vedrører bidragsbetalingen, og som udgør FB procent af bidrag og FI procent af personlige indskud,
- 4) administrationsudgifter, som vedrører pensionsudbetalingen, og som skal dækkes gennem gebyret $Gebyr_{akt}^{LP}$ og pensionsbonus,
- 5) eventuelle specifikke udgifter, der kan debiteres det enkelte medlem i form af gebyr som betaling for specielle serviceydelser fra LP, fx specialberegning til opdeling af efterløn, helbredsbedømmelse ved indskud med mere $Gebyr_{spec}^{LP}$ og $Gebyr_{TAKS}^{LP}$.

Administrationsfradraget er ifølge beregningsgrundlaget

$$TB \cdot \text{bidrag} + TI \cdot \text{Indskud} + Gebyr_{spec}^{LP} + Gebyr_{TAKS}^{LP}$$

Administrationsbonus bliver herefter for ikke-pensionerede:

$$\begin{aligned} & \left(TB \cdot \text{bidrag} + TI \cdot \text{Indskud} + Gebyr_{spec}^{LP} + Gebyr_{TAKS}^{LP} \right) \\ & - \left(FB \cdot \text{bidrag} + FI \cdot \text{personligeindskud} + Gebyr_{spec}^{LP} + Gebyr_{TAKS}^{LP} \right. \\ & \left. + Gebyr_{evt}^{LP} / N_{evt}^{LP} \right) \end{aligned}$$

og for pensionerede:

$$PB \cdot \text{pension} - Gebyr_{akt}^{LP} / N_{akt}^{LP}$$

hvor

- $N_{\text{evt}}^{\text{LP}}$ for hvert medlem angiver antallet af eventuelle dækninger i LP (bortset fra TAKS-dækninger), således at der kun betales ét $\text{Gebyr}_{\text{evt}}^{\text{LP}}$ eller $\text{Gebyr}_{\text{ops}}^{\text{LP}}$, uanset om der er en eller flere eventuelle dækninger i LP, og
- $N_{\text{akt}}^{\text{LP}}$ for hver pensionist giver antallet af aktuelle dækninger (bortset fra TAKS-dækninger), således at der kun betales ét $\text{Gebyr}_{\text{akt}}^{\text{LP}}$, uanset om der er en eller flere aktuelle dækninger i LP, og pension er de forfaldne løbende pensionsydelse siden sidste bonustildeling.

I TAKS-dækninger betales alene $\text{Gebyr}_{\text{TAKS}}^{\text{LP}}$, ikke $\text{Gebyr}_{\text{evt}}^{\text{LP}}$, $\text{Gebyr}_{\text{ops}}^{\text{LP}}$ eller $\text{Gebyr}_{\text{akt}}^{\text{LP}}$.

For delpensionerede, der både har eventuelle og aktuelle dækninger i LP betales både $\text{Gebyr}_{\text{evt}}^{\text{LP}}$ eller $\text{Gebyr}_{\text{ops}}^{\text{LP}}$ og $\text{Gebyr}_{\text{akt}}^{\text{LP}}$.

Beregningen sker på månedsbasis, men posteres som anden bonus kun på reservekontoen pr. 1. januar eller ved ændringer i løbet af året.

Administrationsbonus kan som følge af gebyrerne $\text{Gebyr}_{\text{evt}}^{\text{LP}}$, $\text{Gebyr}_{\text{ops}}^{\text{LP}}$ og $\text{Gebyr}_{\text{akt}}^{\text{LP}}$ blive negativ. Negativ administrationsbonus modregnes så vidt muligt i positiv rente- og risikobonus på den pågældende dækning og øvrige eventuelle henholdsvis aktuelle dækninger i LP.

Se afsnit 21.8.0 for generelle regler for negative bonuselementer.

21.10.2. GRUPPE LL

Administrationsbonus er den del af bonus, der vedrører administrationsomkostningerne. I beregningsgrundlaget er defineret et fradrag TI som procent af indskud til dækning af administrationsomkostninger mm.

Der fastsættes et 2. ordens fradrag af indskud FI og et indskudsgebyr $\text{Gebyr}_{\text{indskud}}^{\text{LL}}$, hvor indskudsgebyret er den skønnede udgift til oprettelse af forsikringen.

Administrationsbonus som posteres på indskudstidspunktet bliver herefter:

$$TI \cdot \text{indskud} - (FI \cdot \text{indskud} + \text{Gebyr}_{\text{indskud}}^{\text{LL}})$$

Løbende betales gebyret $\text{Gebyr}_{\text{årligt}}^{\text{LL}}$, som er den skønnede årlige udgift til administration af en livrenteforsikring.

Der betales eventuelle specifikke gebyrer som betaling for specielle serviceydelser, fx tilbagebetaling af indskud, helbredsbedømmelse, opdeling af livrenten og tilbagekøb $\text{Gebyr}_{\text{spec}}^{\text{LL}}$.

Beregningen heraf sker på månedsbasis, men posteres kun på reservekontoen pr. 1. januar eller ved ændringer i løbet af året. Gebyret modregnes så vidt muligt i rente- og risikobonus på den pågældende livrenteforsikring, jf. afsnit 21.4.7. med generelle regler for negative bonuselementer. Hvis rente- og risikobonus, efter fradrag for negativ risikobonus og nedbringelse af gæld vedrørende tidligere negativ risikobonus,

for den pågældende periode er mindre end gebyrerne for den pågældende periode, nedbringes reserven og livrenteydelserne, herunder garanterede ydelser, nedsættes tilsvarende. Dette gælder for såvel opsatte livrenteforsikringer som for livrenteforsikringer under udbetaling.

21.10.3. GRUPPE LR

Administrationsbonus er den del af bonus, der vedrører administrationsomkostningerne. I beregningsgrundlaget er defineret et fradrag TI som procent af indskud til dækning af administrationsomkostninger mm.

Der fastsættes et 2. ordens fradrag af indskud FI og et indskudsgebyr $\text{Gebyr}_{\text{indskud}}^{\text{LR}}$, hvor indskudsgebyret er den skønnede udgift til oprettelse/ændring af forsikringen, når et indskud modtages.

Endvidere fastsættes et årligt gebyr $\text{Gebyr}_{\text{årligt}}^{\text{LR}}$, som den skønnede årlige udgift til administration af en livrenteforsikring.

Administrationsbonus som posteres på indskudstidspunktet bliver herefter:

$$TI \cdot \text{indskud} - (FI \cdot \text{indskud} + \text{Gebyr}_{\text{indskud}}^{\text{LR}})$$

Løbende betales gebyret $\text{Gebyr}_{\text{årligt}}^{\text{LR}}$.

Beregningen heraf sker på månedsbasis, men posteres kun på reservekontoen pr. 1. januar eller ved ændringer i løbet af året. Gebyret modregnes så vidt muligt i rente- og risikobonus på den pågældende livrenteforsikring, jf. afsnit 21.2.7. med generelle regler for negative bonuselementer. Hvis rente- og risikobonus, efter fradrag for negativ risikobonus og nedbringelse af gæld vedrørende tidligere negativ risikobonus, for den pågældende periode er mindre end gebyret for den pågældende periode, nedbringes reserven og livrenteydelserne, herunder garanterede ydelser, nedsættes tilsvarende. Dette gælder for såvel opsatte livrenteforsikringer som for livrenteforsikringer under udbetaling.

21.11.0. RISIKOBONUS

2. ordens-intensiteterne betegnes μ_x^{ad} (død) og $\mu_x^{\text{II,ai}}$ (invaliditet), og fås ud fra 1. ordens-intensiteterne som følger

$$\begin{aligned}\mu_x^{\text{II,ad}} &= s(x) \cdot \mu_x^{\text{ad}} \\ \mu_x^{\text{II,ai}} &= t(x) \cdot \mu_x^{\text{ai}}\end{aligned}$$

hvor $s(\cdot)$ og $t(\cdot)$ er stykkevis lineære funktioner af formen:

$$l(x) = \begin{cases} k_1 \cdot x + m_1, & x < \text{alder}_1 \\ \vdots \\ k_i \cdot x + m_i, & \text{alder}_{i-1} \leq x < \text{alder}_i \\ \vdots \\ k_n \cdot x + m_n, & \text{alder}_{n-1} \leq x \end{cases}$$

For dødsrisikobonus henholdsvis invaliditetsrisikobonus gælder følgende:

I bonusgrupper, der gælder for kønsopdelt beregningsgrundlag, er der fastsat et sæt af konstanter $(k_1, \dots, k_n)$ og $(m_1, \dots, m_n)$ for hvert køn, og indenfor hvert køn er der fastsat et sæt af konstanter for tilfælde, hvor risikosummen er positiv og et sæt for tilfælde, hvor risikosummen er negativ. For invalidepensionister under 67 år er der fastsat et separat sæt af konstanter for $s(\cdot)$.

I bonusgrupper, der gælder for fælleskønsberegninggrundlag, er der fastsat et sæt af konstanter for tilfælde, hvor risikosummen er positiv og et sæt for tilfælde, hvor risikosummen er negativ. For invalidepensionister under 67 år er der fastsat et separat sæt af konstanter.

Dødsrisikobonus er forskellen på prisen for dødsdækningen beregnet på 1. og 2. ordensgrundlaget.

Invaliditetsrisikobonus er forskellen på prisen for invalidedækningen beregnet på 1. og 2. ordensgrundlaget.

Risikobonus kan godt være negativ.

Negativ risikobonus i gruppe LP kan i givet fald så vidt muligt modregnes i positiv rente- og risikobonus på den pågældende dækning og øvrige eventuelle henholdsvis aktuelle dækninger i samme gruppe.

Negativ risikobonus i gruppe LL og LR modregnes i givet fald så vidt muligt i positiv rente- og risikobonus på den pågældende dækning.

Se afsnit 21.8.0 for generelle regler for negative bonuselementer.

21.11.1. BEREGNING AF RISIKOPRÆMIER (IKKE LE)

Risikopræmien R_x^{ij} for overgang fra tilstand i til j beregnes som risikosummen S_x^{ij} ved månedens begyndelse multipliceret med intensiteten μ_x^{ij} for den pågældende overgang, beregnet på medlemmets alder ved månedens begyndelse:

$$R_x^{ij} = S_x^{ij} \mu_x^{ij}$$

21.12.0. TILLÆG TIL DE LØBENDE PENSIONSUDBETALINGER

21.12.1. GRUPPE LP

Pensionskassen har 2 bogførte ikke-individualiserede hensættelser - administrationshensættelse og sikkerhedsfond svarende til solvensmargen.

Herudover har pensionskassen bogført ikke-individualiseret reserve i form af reservefond. Reservefonden skal indeholde tilstrækkelige midler til at kunne modsvare store udsving i værdien af aktier og ejendomme.

Såfremt disse hensættelser skønnes at have tilstrækkelig størrelse til at opfylde deres formål, tilstræbes det, at medlemmer, ægtefælle/samlever- og børnepensionister får udbetalt andel af disse hensættelser i form af et pensionisttillæg i forbindelse med den løbende pensionsudbetaling, som typisk vil medføre tilsvarende fald i kravet til hensættelserne.

Pensionisttillægget fastsættes i forbindelse med den årlige fastsættelse af bonussatser. Samtidigt hermed besluttet det hvilke ordninger, der er omfattet af pensionisttillægget. Satserne for pensionisttillæg er ugaranterede og kan nedsættes uden varsel. En nedsættelse af pensionisttillæggene kan betyde nedgang i de løbende pensionsudbetalinger.

Med henblik på at kunne forhøje pensionsudbetalingen, fastsættes hvert år i forbindelse med fastsættelsen af pensionisttillægget endvidere satser for aldersafhængige tillæg, der kan tilvælges af de berørte pensionister ved pensionering eller senere (eller pr. 1. januar 2011 eller senere for eksisterende pensionister). Jf. afsnit 21.6.0 betales udgiften til det aldersafhængige tillæg af den enkelte pensionist selv ved fradrag i fremregningen af kontoreserven.

Det aldersafhængige tillæg er ugaranteret og kan nedsættes uden varsel og vil medføre nedgang i de løbende pensionsudbetalinger.

Pensionisttillægget udbetales også i de tilfælde, hvor den løbende pension konverteres til en engangsudbetaling, jf. afsnit 19.

21.12.2. GRUPPE LE

Udgået.

21.13.0. GRUPPE LR - SÆRLIGE BONUSHENSÆTTELSER TYPE A OG PENSIONISTTILLÆG

Af det realiserede resultat opbygges særlige bonushensættelser type A, der tilstræbes at have en sådan størrelse, at de dækker det kapitalkrav, der hører til gruppen LR.

Hvert år i forbindelse med fastsættelse af bonussatser for det kommende år, fastsættes endvidere pensionisttillæg, der angiver den enkelte livrenteforsikrings andel af de særlige bonushensættelser type A. Andelen udbetales som tillæg til de løbende livrenteydelser, herunder garanterede ydelser, og til konverterede garanterede ydelser.

Hvis pensionskassens reservesituation ændres væsentligt i årets løb, kan satserne for pensionisttillæg nedsættes uden varsel. En nedsættelse af pensionisttillæggene kan betyde nedgang i de løbende pensionsudbetalinger.

De særlige bonushensættelser skal så vidt muligt forrentes svarende til kontorenten i gruppe LR.

21.14.0. GRUPPE LL - SÆRLIGE BONUSHENSÆTTELSER TYPE B OG BONUSTILLÆG

Af det realiserede omkostningsresultat opbygges individuelle særlige bonushensættelser type B, der tilstræbes at have en sådan størrelse, at de dækker det kapitalkrav, der hører til gruppen LL. Udbetalinger fra de særlige bonushensættelser sker i form af bonustillæg.

21.14.1. UDBETALING AF SÆRLIGE BONUSHENSÆTTELSER

De særlige bonushensættelser skal overføres til de enkelte forsikringer senest samtidig med udbetalingen af ydelser under forsikringen, hvis pensionskassens kapitalforhold tillader det.

Bonustillægget beregnes som bonustillæggsfaktor ganget med den månedlige ydelse, inklusiv aldersafhængigt tillæg beskrevet i afsnit 21.15.0, og udbetales hver måned sammen med den almindelige pensionsydelse. Det udbetalte bonustillæg trækkes samtidigt fra de individuelle særlige bonushensættelser.

Bonustillæggsfaktoren beregnes som forholdet mellem individuelle særlige bonushensættelser og pensionsreserven. Bonustillæggsfaktoren beregnes i de situationer, hvor der tilskrives bonus, dog altid når udbetalingerne påbegyndes og pr. 1. januar.

Hvis pensionsreserven er 0 eller negativ, er bonusfaktoren 0.

Hvis pensionskassens kapitalforhold ikke tillader udbetaling, sættes bonusfaktoren til 0.

21.14.1.1. FORLØBIGE OG ENDELIGE SATSER FOR AFKAST

Foreløbige satser for det kommende års afkast af de særlige bonushensættelser fastlægges af bestyrelsen i november/december med udgangspunkt i kernekapitalens investeringsstrategi på tidspunktet. Som udgangspunkt skal de foreløbige satser svare til kernekapitalens forventede afkast det følgende år. Satserne kan ændres, hvis forventningerne til kernekapitalens afkast ændres.

De foreløbige satser kan til ethvert tidspunkt ændres af bestyrelsen med fremadrettet virkning.

Når årets resultat kendes, justeres udbetalinger og særlige bonushensættelser hørende til den enkelte livrente, således at forskellen mellem de foreløbige og endelige satser udlignes. Lad SB_{regnskab} være de særlige bonushensættelser, som fremkommer ved brug af de endelige satser, og SB_{estimat} være de særlige bonushensættelser, som fremkommer ved brug af de foreløbige satser. Den årlige justering vil da betyde følgende for den enkelte ordning

	$SB_{regnskab} \geq SB_{estimat}$	$SB_{regnskab} < SB_{estimat}$
Aktuel	Regulering udbetales	SB konto reguleres
Eventuel	SB konto reguleres	SB konto reguleres

21.14.1.2. BEREGNING AF ENDELIGT AFKAST

De særlige bonushensættelser modtager samme forholdsmæssige afkast som det afkast, kernekapitalen får før skat, hvad enten dette afkast er negativt eller positivt.

De elementer, der medregnes ved opgørelse af afkastet for KK er:

- Opnået risikoforrentning, $RFR_{Opnået}$
- Afkastet fra KK's investeringsaktiver, $InvAfk_{KK}$
- Tilbagebetaling/opskrivning af skyggekonti hørende til rente-, risiko- og omkostnings elementer, $\sum_{j \in J} \Delta \text{ Skyggekonto}_j$

Afkastet på månedlig basis opgøres til:

$$Afk_m = \frac{RFR_{Opnået} + InvAfk_{KK} + \sum_{j \in J} \Delta \text{ Skyggekonto}_j}{KK_{Primo}}$$

Størrelsen skal opgøres før PAL. Når den anvendes til forrentning af det enkelte medlems særlige bonushensættelser, skal der fratrækkes individ PAL. På samme måde skal der opstå et individ skatteaktiv, hvis de særlige bonushensættelser forrentes negativt.

Afkastet for året opgøres i forbindelse med udfærdigelsen af årsregnskabet. Efter opgørelsen reguleres de individuelle særlige bonushensættelser med henblik på at summen af de individuelle særlige bonushensættelser udgør $SB_{regnskab}$.

21.15.0. ALDERSAFHÆNGIGE TILLÆG TIL DE LØBENDE PENSIONSUDBETALINGER

21.15.1. GRUPPE LP

Det aldersafhængige tillæg fastsættes med virkning fra 1. januar 2011 og indtil 1. januar 2013 med udgangspunkt i omregningsrenten mellem aktuelle invalidepensionspassiver (for aldre fra og med alder 21) og mellem aktuelle børnepensionspassiver (op til og med alder 20) beregnet på 3,5 pct. og 3 pct. i grundlagsrente, benævnt tillæg3, og 3,5 pct. og 1 pct. i grundlagsrente, benævnt tillæg4.

Det aldersafhængige tillæg fastsættes med virkning fra 1. januar 2013 og indtil 1. januar 2017 med udgangspunkt i omregningsrenten mellem aktuelle invalidepensionspassiver (for aldre fra og med alder 21) og mellem aktuelle børnepensionspassiver (op til og med alder 20) beregnet på 4,235 pct. og 3 pct. i

grundlagsrente, benævnt tillæg3, og 4,235 pct. og 0,0 pct. i grundlagsrente, benævnt tillæg4.

Det aldersafhængige tillæg fastsættes med virkning fra 1. januar 2017 med udgangspunkt i omregningsrenten mellem aktuelle invalidepensionspassiver (for ældre fra og med alder 21) og mellem aktuelle børnepensionspassiver (op til og med alder 20) beregnet på 4,235 pct. og -0,5 pct. i grundlagsrente, benævnt tillæg4.

Det aldersafhængige tillæg afhænger af pensionistens fyldte alder primo året.

Tillæg3 kan alene tilvælges af invalidepensionister og tilknyttede børnepensionister.

Tillæg4 kan vælges i tilknytning til alle former for pensionsudbetaling.

Ved tilvalg af tillæg3 eller tillæg4 forhøjes pensionsdækninger med det aldersafhængige tillæg beregnet ud fra pensionistens fyldte alder primo året.

De aldersafhængige tillæg kan vælges til og fra løbende, dog kan der kun ændres i til- eller fravalg én gang om året.

De aldersafhængige tillæg beregnes som et tillæg til pensionen. De generelle pensionisttillæg beregnes af pensionen og de aldersafhængige tillæg.

De aldersafhængige tillæg finansieres af pensionistens pensionshensættelse, jf. afsnit 21.6.0., og kan medføre nedsættelse af pensionen.

21.15.2. GRUPPE LL

Det aldersafhængige tillæg fastsættes med virkning fra 1. oktober 2015 med udgangspunkt i omregningsrenten mellem aktuelle pensionspassiver (for ældre fra og med alder 60) beregnet på 3,75 pct. og 0 pct. i grundlagsrente (benævnt tillæg5).

Det aldersafhængige tillæg afhænger af pensionistens fyldte alder primo året.

Det aldersafhængige tillæg kan ikke fravælges.

Det aldersafhængige tillæg beregnes som et tillæg til pensionen.

Det aldersafhængige tillæg finansieres af pensionistens pensionshensættelse, jf. afsnit 21.6.0, og kan medføre nedsættelse af pensionen.

22.0.0. FORMLER FOR INTEGRATION MED MERE

22.1.0. INTEGRATIONSFORMLER

Den efterfølgende formelbeskrivelse indeholder beregning af et antal integral-udtryk.

Beregningen sker ved numerisk integration under anvendelse af én af følgende formler, som der er i det enkelte tilfælde vil være henvist til.

22.1.1. Laplace's formel med nedstigende differenser

Der er medtaget 5. differens, hvorefter formlen har følgende udseende:

$$\int_a^b f(t) dt = \frac{1}{60480} \cdot \left[-863 \cdot f(b+5) + 5449 \cdot f(b+4) - 14762 \cdot f(b+3) \right. \\ \left. + 22742 \cdot f(b+2) - 23719 \cdot f(b+1) + 41393 \cdot f(b) \right] \\ + f(b-1) + f(b-2) + \dots + f(a+1) + f(a) \\ + \frac{1}{60480} \cdot \left[-41393 \cdot f(a) + 23719 \cdot f(a+1) - 22742 \cdot f(a+2) \right. \\ \left. + 14762 \cdot f(a+3) - 5449 \cdot f(a+4) + 863 \cdot f(a+5) \right]$$

22.1.2. Laplace's formel uden differenser

Når der ikke medtages differenser, bliver formlen:

$$\int_a^b f(t) dt = \frac{1}{2} \cdot f(a) + \frac{1}{2} \cdot f(b) + \sum_{v=a+1}^{b-1} f(v)$$

For $b = a + 1$ fås specielt

$$\int_a^b f(t) dt = \frac{1}{2} \cdot f(a) + \frac{1}{2} \cdot f(b)$$

22.1.3. Simpson's kvadraturformel

Idet der regnes med intervallængde $\frac{1}{2}$, fås:

$$\int_a^b f(t) dt = \frac{1}{6} \cdot \left[f(a) + 4 \cdot \sum_{v=a}^{b-1} f\left(v + \frac{1}{2}\right) + 2 \cdot \sum_{v=a+1}^{b-1} f(v) + f(b) \right]$$

For $b = a + 1$ fås specielt

$$\int_a^b f(t) dt = \frac{1}{6} \cdot \left[f(a) + 4 \cdot f\left(a + \frac{1}{2}\right) + f(b) \right]$$

x betegner alder for en mand eller en kvinde.

22.2.0. ETLIVSSTØRRELSER

Lad x betegne alder for en mand eller en kvinde.

For en given rentefod i og et givet sæt af Makeham-konstanter A , $\log B - 10$ og $\log C$ er l_x (henholdsvis l_x^{ai}) og D_x beregnet ved

$$l_x = e^{-A(x-x_0) - \frac{B}{\ln C}(e^{x \ln C} - e^{x_0 \ln C})}$$

$$D_x = e^{-\delta x - A(x-x_0) - \frac{B}{\ln C}(e^{x \ln C} - e^{x_0 \ln C})}$$

hvor $\delta = \ln(1 + i)$ og

$x_0 = 1$ (radiksalder) og

hvor $\ln x$ og e^x er biblioteksfunktioner med en nøjagtighed på 16 betydende cifre.

De øvrige dekrement- og kommutationsstørrelser er beregnet ved:

$$l_x^a = l_x \cdot l_x^{ai}$$

$$D_x^a = D_x \cdot l_x^{ai}$$

$$\bar{N}_x = \int_x^{120} D_t dt \quad , \text{ beregnet ved formlen i afsnit 22.1.1.}$$

$$\bar{N}_x^a = \int_x^{120} D_t^a dt \quad , \text{ beregnet ved formlen i afsnit 22.1.1.}$$

$$\bar{N}_x^{ai} = \bar{N}_x \cdot l_x^{ai} - \bar{N}_x^a$$

$$\bar{M}_x = \int_x^{120} D_t \cdot \mu_t dt \quad , \text{ beregnet ved formlen i afsnit 22.1.1.}$$

$$\bar{M}_x^{ai} = \int_x^{120} D_t^a \cdot \mu_t^{ai} dt \quad , \text{ beregnet ved formlen i afsnit 22.1.1.}$$

22.3.0. KOLLEKTIVE ELEMENTER

Lad x betegne alder for forsørgeren.

Lad y betegne alder for det pensionsberettigede individ.

22.3.1. Ægtefællepension

22.3.1.1. KOLLEKTIVE RISIKOELEMENTER g_x OG $f(y|x)$

Tabel 1. "[Kollektive Risikoelementer - Aldersgrænser]" .

Variabel	Nedre Grænse	Øvre Grænse
x	$x_0 = \begin{cases} 15 \text{ mandlige forsikrede} \\ 12 \text{ kvindelige forsikrede} \end{cases}$	$x_T = 125$
y	$y_0 = \max\{x - 62; 1\}$	$y_T = \min\{x + 62; 125\}$

Dekrementfunktionerne l_x^y , l_x^σ og l_y^l er beregnet ved

$$l_x^y = e^{-\int_{x_0}^x \gamma_{\theta} d\theta} \quad l_x^\sigma = e^{-\int_{x_0}^x \sigma_{\theta} d\theta} \quad l_y^l = e^{-\int_1^y \bar{\mu}_{\theta} d\theta}$$

hvor beregningen af de indgående integraler foretages ved formlen i afsnit 22.1.3.

Tætheden for normalfordelingen $\phi(\eta|x)$ er beregnet ved

$$\phi(\eta|x) = \frac{0,3989423}{S_x} \cdot e^{-\frac{u^2}{2}}, \text{ hvor } u = \frac{\eta - \lambda_x}{S_x}$$

De i formlerne for $g_v(\eta|x)$, $u_v(x)$ og g_x indgående integraler beregnes ved formlen i afsnit 22.1.2.

Idet rekursionen standses for $v = 3$, fremkommer følgende udtryk:

$$g_x = \sum_{v=1}^3 \int_{-\infty}^{\infty} g_v(\eta|x) d\eta$$

$$f(\eta|x) = \frac{1}{g_x} \cdot \sum_{v=1}^3 g_v(\eta|x)$$

22.3.1.2. KOLLEKTIVE KAPITALVÆRDIER:

De kollektive kapitalværdier $\bar{a}(y_x)$ er bestemt af formlen

$$\bar{a}(y_x) = \begin{cases} 0 & \text{for } y_1 < y_0 + 1 \\ \frac{1}{2} [f(y_0|x) \cdot \bar{a}^l(y_0) + f(y_1|x) \cdot \bar{a}^l(y_1)] & \text{for } y_1 = y_0 + 1 \\ \frac{1}{2} [f(y_0|x) \cdot \bar{a}^l(y_0) + f(y_1|x) \cdot \bar{a}^l(y_1)] + \sum_{\tilde{y}=y_0+1}^{y_1-1} f(\tilde{y}|x) \cdot \bar{a}^l(\tilde{y}) & \text{for } y_1 > y_0 + 1 \end{cases}$$

Hvor $\bar{a}^l(y)$ er renten til det pensionsberettigede individ, idet denne rente svarer til formen af ægtefællepension, og hvor y_0 og y_1 er givet i tabellen nedenfor. Ægtefællepensionen kan være både livsvarig eller ophørende.

Tabel 2. "[Kollektive Kapitalværdier - Aldersgrænser]" .

Variabel	Værdi
y_0	$\max\{x - 62; 1\}$
y_1	$\begin{cases} \min\{x + 62; 125\} & \text{for livsvarig ægtefællepension} \\ \min\{x + 62; 125; u\} & \text{for ophørende ægtefællepension} \end{cases}$

22.4.0. BØRNERENTER

Idet faderskabs-/moderskabsintensiteten c_x og annuiteten $\bar{a}_{t|}$ regnes for hele og halve aldre, beregnes

$$b(x, r) = \int_{x-r}^x c_t dt \qquad rS_x = \int_{x-r}^x c_t \cdot \bar{a}_{r+t-x|} dt$$

ved formelen i afsnit 22.1.3.

Denne formel er kun afhængig af renten. Annuiteten $\bar{a}_{t|}$ kan ses i afsnit 22.5.0.

22.5.0. ANNUITETER

$$v = \frac{1}{1+i}$$

$$\bar{a}_{t|} = \frac{1-v^n}{\delta}$$

Hvor $\delta = \ln(1+i)$

22.6.0. TOLIVSSTØRRELSER (LE)

Lad x betegne alder for forsørgeren.

Lad y betegne alder for den pensionsberettigede ægtefælle.

Idet der er taget udgangspunkt i etlivsstørrelserne, er følgende formler anvendt:

$$D_{xy} = D_y \cdot l_x = e^{-\delta y} \cdot l_y \cdot l_x$$

$$\bar{N}_{xy} = \int_x^{125} D_{t, y+t-x} dt, \text{ beregnet ved formelen i afsnit 22.1.1.}$$

23.0.0. KONVERTERINGER

Kapitlet beskriver seneste konverteringer. For historiske konverteringer henvises til tidligere grundlag.

23.1.0. GRUPPE LP

23.1.1. PR 1. JANUAR 2017 ER OMREGNET TIL 3,0 PCT. FOR GRUNDLAGSRENTER HØJERE END 3,0 PCT. DESUDEN ER BEREKNINGSGRUNDLAGET OMREGNET FRA LP 1999 TIL LP 2015

Pensionsdækninger i kontorentegrupperne LPUA 4 pct. alle rentebånd, LP 3,5 pct. alle rentebånd, LP 3,0 pct. alle rentebånd bliver alle omregnet til en grundlagsrente på 3,0 pct. og biometriske parametre LP 2015 i stedet for LP 1999. Der er tilført bonus, så den garanterede ydelse som minimum er fastholdt uændret.

Denne omregning betyder, at ovenstående grupper er lagt sammen i rentegruppen LP 3 med afledt (se afsnit 23.1.2).

23.1.1.1. EVENTUELLE PENSIONSDEKNINGER

For pensionsdækninger på grundlag LP 1999 i kontorentegrupperne LPUA 4 pct. alle rentebånd, LP 3,5 pct. alle rentebånd, LP 3,0 pct. alle rentebånd regnes efter fordeling af bonus for 2016 Gammel_reserve på det hidtidige beregningsgrundlag LP 1999. Herefter regnes en Ny_reserve på LP 2015 (hvor eneste forskel i forhold til LP 1999 er den lavere dødelighed) ud fra uændret ydelsesprofil, bidragsprofil og årlig pension. Beløbet $\text{Maks}(0, \text{Ny\_reserve} - \text{Gammel\_reserve})$, som er positivt, tilføres fra kollektivbonus og evt. egenkapitalen, hvis der ikke er midler nok i kollektiv bonuspotentiale.

23.1.1.2. AKTUELLE PENSIONSORDNINGER

For pensionsdækninger på grundlag LP 1999 i kontorentegrupperne LPUA 4 pct. alle rentebånd, LP 3,5 pct. alle rentebånd, LP 3,0 pct. alle rentebånd regnes efter fordeling af bonus for 2016 Gammel_reserve på det hidtidige beregningsgrundlag LP 1999. Herefter regnes en Ny_reserve på LP 2015 (hvor eneste forskel i forhold til LP 1999 er den lavere dødelighed) ud fra uændret pensionsprofil og årlig pension. Beløbet $\text{Maks}(0, \text{Ny\_reserve} - \text{Gammel\_reserve})$, som er positivt, tilføres fra kollektivbonus og evt. egenkapitalen, hvis der ikke er midler nok i kollektiv bonuspotentiale.

23.1.2. SAMLING AF RENTEGRUPPER PR. 1. JANUAR 2017

På grund af ændringerne i afsnit 23.1.1 samles rentegrupper ved at udlodde deltabonus, så rentegrupperne/kontorentegrupperne får samme bonusgrad inden for en margen på maksimalt 2 pct.

I rentegruppen LP 3,0 MED AFLEDT-A samles følgende gamle rentegrupper:

- LPUA MED AFLEDT-A
- LP 3,5 MED AFLEDT-A
- LP 3,0 MED AFLEDT-A

I rentegruppen LP 3,0 MED AFLEDT-B samles følgende gamle rentegrupper:

- LPUA MED AFLEDT-B
- LP 3,5 MED AFLEDT-B
- LP 3,0 MED AFLEDT-B

I rentegruppen LP 3,0 MED AFLEDT-C samles følgende gamle rentegrupper:

- LPUA MED AFLEDT-C
- LP 3,5 MED AFLEDT-C
- LP 3,0 MED AFLEDT-C
- LE

Der ses bort fra forskelle i skyggekonto, som senest er afskrevet over de kommende 4 år.

23.1.3. KONVERTERINGSREGLER PR. 1. JANUAR 2017, HVOR GRUNDLAGSRENTEN NEDSÆTTES TIL -0,5 FOR PENSIONS DÆKNINGER HIDTIL BEREGNET PÅ LP 2015 0,0 PCT.

Som følge af det lave renteniveau nedsættes grundlagsrenten i beregningsgrundlaget LP 2015 0,0 pct. fra 0,0 pct. til -0,5 pct. Beregningsgrundlaget benævnes herefter LP 2015 -0,5 pct., jf. afsnit 3.4.0. Ved ændringen fastholdes reserven, og pensionen ændres dermed.

23.1.3.1. EVENTUELLE PENSIONS DÆKNINGER

For pensionsdækninger på grundlag LP 2015 0,0 pct. regnes efter fordeling af bonus pr. 1. januar 2017 reserven på det hidtidige beregningsgrundlag LP 2015 0,0 pct. Med uændret reserve, uændret ydelsesprofil og uændret bidragsprofil beregnes den nye årlige pension på det nye grundlag LP 2015 -0,5 pct.

23.1.3.2. AKTUELLE PENSIONSORDNINGER

For pensionsdækninger på grundlag LP 2015 0,0 pct. regnes efter fordeling af bonus pr. 1. januar 2017 reserven på det hidtidige beregningsgrundlag LP 2015 0,0 pct. Med uændret reserve beregnes en ny årlig pension på det nye grundlag LP 2015 -0,5 pct.

23.2.0. GRUPPE LR

23.2.1. KONVERTERINGSREGLER PR. 1. JANUAR 2012, HVOR GRUNDLAGSRENTEN NEDSÆTTES FRA 2 PCT. TIL 1 PCT.

Som følge af Finanstilsynets nedsættelse af den maksimale grundlagsrente tages forbeholdet for ændring i grundlagsrenten i anvendelse, og grundlagsrenten nedsættes til 1 pct. med virkning fra 1. januar 2012 (=ultimo 2011).

23.2.1.1. EVENTUELLE OG AKTUELLE OPHØRENDE LIVRENTER

For hver eventuelle eller aktuelle livrenteordning beregnes reserven pr. 1. januar 2012 på det hidtidige beregningsgrundlag LP 1999 2 pct. Med uændret reserve beregnes den nye nedsatte livrenteydelse som reserven divideret med passivet beregnet på det nye beregningsgrundlag med uændret dødelighed LP 1999 men med grundlagsrente 1 pct.

Er den ophørende livrente tegnet med garanti (opsat arverente grundform 265) bevares forholdet mellem livrenteydelsen (grundform 216) og den opsatte arverente ved konverteringen.

23.3.0. GRUPPE LE

23.3.1. KONVERTERINGSREGLER 1. JANUAR 2017

Primo 2017 sammenlægges LE med LP. I forbindelse med sammenlægningen fastholder LE grundlagsrenten på 3 pct. og forsøgerdødeligheden på L 66 M.

24.0.0. EGETBEHOLD OG GENFORSIKRING

24.1.0. GRUPPE LP

24.1.1. Egetbehold

Det maksimale egetbehold ved død må højst udgøre 0,04 pct. af summen af pensionskassens positive dødsrisikosummer.

Det maksimale egetbehold ved invaliditet må højst udgøre 0,04 pct. af summen af pensionskassens positive invaliditetsrisikosummer.

24.1.1.1. PRINCIPPER FOR GENFORSIKRING

Med virkning fra 1. juli 2011 har pensionskassen ingen genforsikringer.

24.1.1.2. PRINCIPPER FOR GENFORSIKRING

Pensionskassen har ingen genforsikringer.

24.2.0. ORDNINGER I GRUPPE LL

24.2.1. Egetbehold og principper for genforsikring

Livrenteforsikringerne tegnes alene mod indskud, der er derfor kun negative risikosummer og derfor ingen genforsikring.

25.0.0. OPGØRELSE AF PENSIONSHENSÆTTELSER

Nutidsværdierne af de i § 66 i Bekendtgørelse om finansielle rapporter for forsikringselskaber og tværgående pensionskasser (regnskabsbekendtgørelsen) nævnte betalingsstrømme opgøres ud fra følgende principper.

25.1.0. MODEL

Beregning af nutidsværdier og cashflows sker per pensionsdækning, jf. afsnit 7. Bemærk, at det er muligt for et medlem at have flere pensionsdækninger af samme type i gruppe LL og LR, som beregnes hver for sig. Delpensionister indgår i modellen med både en eventuel og en aktuel pensionsdækning.

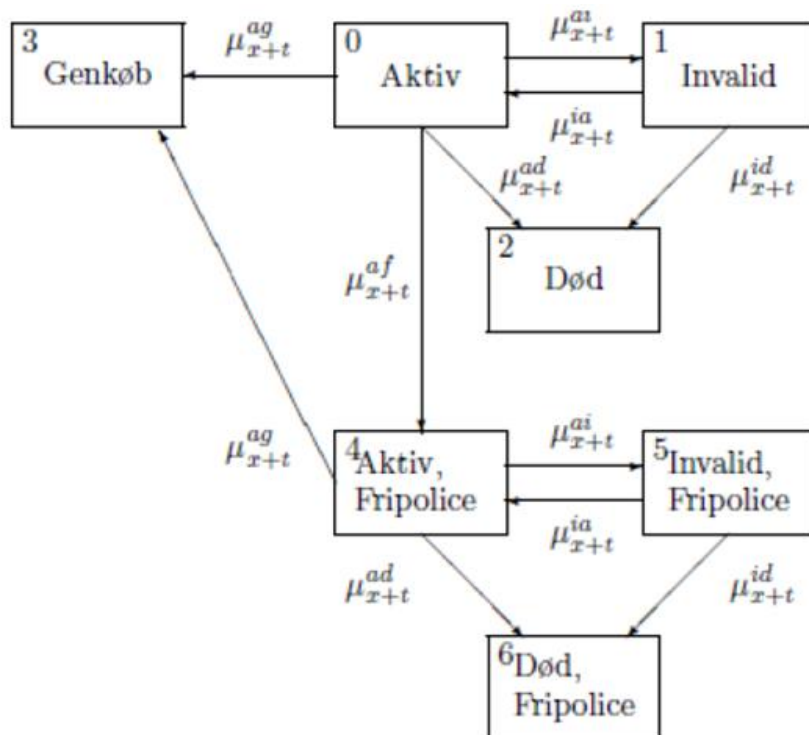
I de garanterede ydelser indgår følgende sandsynlighedsvægtede betalingsstrømme:

- B , ydelser, PAL-pligtige
- $\tilde{B}$, ydelser, PAL-frie
- C , præmier, PAL-pligtige
- $\tilde{C}$, præmier, PAL-frie
- O , omkostninger.

Pensionsafkastskat (PAL) udgør ikke en selvstændig betalingsstrøm, men indgår skønsmæssigt som en rentemarginal i diskonteringsrenten for de PAL-pligtige betalingsstrømme.

Nutidsværdien af den enkelte pensionsdækning beregnes i syvtilstandsmodellen med genkøb og fripolice.

Figur 1 (Syvtilstandsmodel)

Her er $\mu_{x+t}^{ia} = 0$, idet der ikke indregnes reaktivering. Intensiteterne μ_{x+t}^{ai} , μ_{x+t}^{ad} , μ_{x+t}^{id} og μ_{x+t}^{ag} er de samme, uanset om der forinden er sket overgang til fripolice eller ej.

Tilstandene Død, Død (Fripolice) og Genkøb er absorberende.

Nutidsværdien af den enkelte pensionsdækning i modellen findes som løsning til et system af ordinære differentiaalligninger, som løses numerisk. Randbetingelserne er bestemt af reserven ved start eller nutidsværdien af fremtidige betalingsstrømme ved tilstandsskift.

I beregningen af nutidsværdien indgår kollektive grundformer (ægtefælle- og børnepensioner) ved at betragte den diskonterede værdi af den løbende udbetaling på pensioneringstidspunktet som en engangsudbetaling, der indsættes som randbetingelse ved den overgang i et-livsmodellen for hovedforsikrede, som udløser ydelsen. Værdien af den løbende udbetaling er vægtet både med sandsynligheden for at være gift og/eller have børn og med aldersfordelingen for pensionsmodtageren.

Alle beregninger foretages per pensionsdækning, og der summeres efterfølgende til bestandsniveau.

25.1.1. Diskonteringsrente

Som diskonteringsrente benyttes EIOPAs rentekurve uden VA-tillæg.

25.1.2. Bedste skøn over de involverede forsikringsrisici

Som bedste skøn over dødeligheden anvendes Finanstilsynets modeldødelighed justeret med et risikotillæg:

$$\mu^k(x, t) = \exp(\beta_1^k r_1(x) + \beta_2^k r_2(x) + \beta_3^k r_3(x)) \mu^{FT,k}(x, t) (1 - \text{risikotillæg})$$

hvor k er køn, x er alder til tid t , og hvor $\mu^{FT,k}(x, t)$ angiver Finanstilsynets benchmark for den observerede nuværende dødelighed og er givet ved:

$$\mu^{FT,k}(x, t) = \mu^{FT}(x, \text{refår}) (1 - R^k(x))^{t - \text{refår}}$$

Her er $R^k(x)$ Finanstilsynets benchmark for levetidsforbedringer, som opdateres årligt og kan findes på Finanstilsynets hjemmeside. Variablen *refår* angiver observationsåret for de benchmarkdødeligheder, som man anvender. I eksponenten er angivet tid t i hele år som udtryk for, at dødeligheden ikke ændres i løbet af året.

Parametrene β_1^k , β_2^k og β_3^k estimeres i forbindelse med den årlige levetidsanalyse af den observerede dødelighed. Funktionerne $r_1(x)$, $r_2(x)$ og $r_3(x)$ er regressorer og er givet ved:

$$r_m(x) = \begin{cases} 1 & , \text{for } x < x_{m-1} \\ \frac{x_m - x}{x_m - x_{m-1}} & , \text{for } x_{m-1} < x < x_m \\ 0 & , \text{for } x \geq x_m \end{cases}$$

hvor $m = 1, 2, 3$ og $(x_0, x_1, x_2, x_3) = (40, 60, 80, 100)$.

Risikotillægget indgår i den risikomargen, jf. regnskabsbekendtgørelsen § 66, stk. 3, som en overtagende pensionsvirksomhed forventes at kræve for at overtage risikoen knyttet til de forventede betalingsstrømme..

Som bedste skøn over invaliditeten anvendes en Gompertz-Makeham funktion, hvor udgangspunktet er 1. ordens-invaliditeten, men hvor konstanterne er tilrettet ud fra opgørelser af den observerede invaliditet fratrukket reaktiveringer hos medlemmerne gennem de seneste år på en sådan måde, at der er inkluderet et risikotillæg, som indgår i risikomargen, jf. regnskabsbekendtgørelsen § 66, stk. 3.

De aktuelle bedste skøn samt risikotillæg anmeldes mindst én gang årligt til Finanstilsynet efter reglerne for anmeldelse af det tekniske grundlag m.v. for livsforsikringsvirksomhed.

25.1.3. Bedste skøn over medlemsadfærd

Det enkelte medlems mulighed for at genkøbe eller overgå til hvilende pension er beskrevet ved estimerede intensiteter specifikke for pensionskassen. De er estimeret på baggrund af O/E-rater for en repræsentativ periode.

De resulterende intensiteter for genkøb og overgang til hvilende pension anmeldes mindst én gang årligt til Finanstilsynet efter reglerne for anmeldelse af det tekniske grundlag m.v. for livsforsikringsvirksomhed.

25.1.4. Bedste skøn over omkostninger

Med henblik på at indregne nutidsværdien af de forventede fremtidige udgifter til administration i pensionhensættelserne indregnes værdien af et omkostningscashflow på passivside.

Den betalingsstrøm, der beskriver omkostningscashflow for en pensionsdækning, består af et gebyr. Gebyrstrukturen er den samme som for bonussatserne. Størrelsen af gebyret afhænger således af, hvilken gruppe pensionsdækningen tilhører, og er forskelligt for eventuelle, aktuelle og opsparingspensionsdækninger. Policer i gruppe LP betaler kun et samlet gebyr som fordeles ligeligt på policens pensionsdækninger i gruppen. I tilstand Aktiv vægtes gebyret med enhedsaktivet for pensionsdækningen og i øvrige tilstande med et samlet passiv for den del af pensionsdækningen som giver anledning til løbende udbetalinger.

Derudover indregnes ved opgørelse af pensionhensættelser en præmiebelastning (administrationsfradrag).

Gebyr og administrationsfradrag anmeldes mindst én gang årligt til Finanstilsynet efter reglerne for anmeldelse af det tekniske grundlag m.v. for livsforsikringsvirksomhed.

25.2.0. BEREGNINGER

Tabel 1 (Definitioner)

Navn	Beskrivelse
Y_i	den årlige pension for pensionsdækning i
P_i	den årlige præmie for pensionsdækning i . Der er kun præmiebetalinger i gruppe LP.
TB	den tekniske præmiebelastning, jf. afsnit 4.
AH	administrationshensættelse, jf. afsnit 4.1.5., 4.3.2. Der er ingen administrationshensættelse i gruppe LR.
Pas	enhedspassivet for pensionsdækningen
aktiv	enhedsaktivet for pensionsdækningen. Kun gruppe LP har præmiebetalinger, hvorfor aktivet kun anvendes i

---

	denne gruppe.
KB_g	Kollektivt bonuspotentiale for kontorentegruppen g , før fradrag for RM og FFO , jf. afsnit 25.2.3 og 25.2.4.

25.2.1. Retrospektiv hensættelse

Med henblik på at indregne værdien af et fremtidigt omkostningsresultat i værdien af den retrospektive hensættelse er den retrospektive hensættelse i pensionsbensættelsesberegningen forhøjet med en administrationshensættelsesprocent.

For gruppe LP (herunder LE-ordningerne) er satsen 1%.

For grupperne LR og LL er satsen 0%.

Den retrospektive hensættelse RH_i per pensionsdækning regnes som følger:

25.2.1.1. GRUPPE LP OG LE

Den retrospektive hensættelse svarer til summen af den prospektive hensættelse på 1. ordensgrundlaget for pensionsdækningen med tillæg af en administrationshensættelse:

$$RH_i^{PH} = (1 + AH) \cdot RH_i$$

hvor

$$RH_i = Y_i \cdot \text{pas} - (1 - TB) \cdot P_i \cdot \text{aktiv} .$$

25.2.1.2. GRUPPE LR OG LL

Der er hverken administrationshensættelser eller præmier i afdeling LR og LL, hvorfor den retrospektive hensættelse er defineret som på 1. ordensgrundlaget:

$$RH_i^{PH} = RH_i = Y_i \cdot \text{pas} .$$

25.2.2. Garanterede ydelser

Garanterede ydelser per pensionsdækning i beregnes ud fra nutidsværdierne, PV , af de sandsynlighedsvægtede betalingsstrømme:

$$GY_i = PV(B_i) + \widetilde{PV}(\widetilde{B}_i) - PV(C_i) - \widetilde{PV}(\widetilde{C}_i) + PV(O_i),$$

hvor $\widetilde{PV}$ angiver, at nutidsværdien af den PAL-frie betalingsstrøm er beregnet med diskonteringsrente uden fradrag for PAL-satsen.

Den samlede garanterede ydelse fås ved at summere over pensionsdækningerne.

Det bemærkes, at GY er inklusive risikomargen på forsikringsrisici, jf. afsnit 21.

25.2.3. Risikomargen

Risikomargen for den enkelte pensionsdækning, RM_i , udgør forskellen i garanterede ydelser på beregninggrundlaget henholdsvis med og uden risikotillæg, jf. 25.1.2.:

$$RM_i = GY_i - GY_i^{ur}$$

Yderligere kan risikomargen projiceres ned på individuelt bonuspotentiale:

$$RM_i^{IB} = \min(RM_i, \max(RH_i^{PH} - GY_i^{ur}, 0))$$

Den enkelte pensionsdæknings anvendelse af kontorentegruppens kollektive bonuspotentiale til dækning af risikomargen kan maksimalt udgøre:

$$RM_i^{KB} = RM_i - RM_i^{IB}$$

hvor det for kontorentegruppe g gælder:

$$\sum_{i \in g} RM_i^{KB} \leq KB_g$$

Risikomargen, der ikke kan indeholdes i individuelt eller gruppens kollektive bonuspotentiale, dækkes af egenkapitalen.

25.2.4. Fortjenstmargen

Det forventede fremtidige overskud, FFO, opgøres som nutidsværdien af forventede fremtidige betalinger til egenkapitalen/særlige bonushensættelser type B (kernekapitalen). De forventede fremtidige betalinger opgøres som en sats, FM, ganget med den forventede gennemsnitlige retrospektive hensættelse per år i en periode, som højst svarer til pensionskassens strategiske planlægningsperiode. Betalingerne vægtes med en skønnet sandsynlighed for, at betalingerne opnås. Betalinger, der forfalder indenfor et år, diskonteres ikke.

FFO opgøres ultimo et år og fastholdes i løbet af det følgende kalenderår. Der vil blive foretaget en genberegning ved store ændringer i markedsforhold og/eller bestand. Fortjenstmargen fastlægges uden hensyntagen til, at pensionskassen kan beslutte at modtage mindre end den anmeldte betaling.

FFO opgøres i den enkelte rentegruppe og fragår i gruppens individuelle bonuspotentiale hhv. kollektive bonuspotentiale i nævnte rækkefølge.

Gruppen samlede fortjenstmargen er:

$$FFO_g = FFO_g^{IB} + FFO_g^{KB}$$

25.2.5. Individuelt bonuspotentiale

Individuelt bonuspotentiale før udskillelse af fortjenstmargen beregnes per pensionsdækning i :

$$IB_i = \max(RH_i^{PH} - GY_i^{ur} - RM_i^{IB}, 0)$$

Det samlede individuelle bonuspotentiale før udskillelse af fortjenstmargen fås ved at summere over pensionsdækninger.

Er kontorentegruppens andel af det realiserede resultat negativt, og kan underskuddet ikke dækkkes af gruppens kollektive bonuspotentiale, nedskrives gruppens individuelle bonuspotentiale, jf. afsnit 21, med en faktor $A_g \in [0; 1]$.

25.2.6. Pensionshensættelse per pensionsdækning

Pensionshensættelsen før udskillelse af fortjenstmargen i individueltbonuspotentiale for hver pensionsdækning i bestemmes herefter som:

$$PH_i = GY_i^{ur} + RM_i^{IB} + A_g \cdot IB_i$$

25.2.7. Kollektivt bonuspotentiale i alt

Det samlede kollektive bonus potentiale kan nu beregnes som summen af endnu ikke fordelt kollektivt bonuspotentiale per kontorentegruppe:

$$KB^{rente} = \sum_g \max\left(KB_g - \sum_{i \in g} RM_i^{KB} - FFO_g^{KB}; 0\right)$$

Det samlede kollektive bonuspotentiale er summen af de kollektive bonuspotentiale per element (rente, risiko og omkostning)

$$KB = KB^{rente} + KB^{risiko} + KB^{omk}$$

25.2.8. Regnskabsmæssige Pensionshensættelse og Fortjenstmargen

Den samlede regnskabsmæssige pensionshensættelse er:

$$PH = \sum_g \sum_{i \in g} PH_i - \sum_g FFO_g^{IB} + KB + \text{Erstatningshensættelser},$$

hvor erstatningshensættelser er defineret nedenfor. Den samlede regnskabsmæssige fortjenstmargen kan opgøres som summen af kontorentegruppernes fortjenstmargen.

$$FFO = \sum_g (FFO_g^{IB} + FFO_g^{KB})$$

25.2.9. Erstatningshensættelser

25.2.9.1. GRUPPE LP

Der beregnes ingen IBNR-hensættelse i forbindelse med dødsfald.

IBNR-hensættelsen for indtrufne, endnu ikke anmeldte invalidepensioneringer, fastsættes som 10 pct. af risikopræmierne ved invaliditet for det senest afsluttede kalenderår.

Brutto IBNR-hensættelsen for dækning ved udvalgte kritiske sygdomme fastsættes indtil videre ud fra følgende afløb, hvor procentsatserne beregnes af de samlede akkumulerede udbetalte skader hørende til det enkelte risikoår.

Tabel 2 (IBNR)

Tidspunkt	Procentsats
Ultimo året	20 pct.
Ultimo året + 1 år	3 pct.
Ultimo året + 2 år	1 pct.
Ultimo året + 3 år	0 pct.

25.2.9.2. UDGÅET

25.2.9.3. GRUPPE LR OG LL

Hensættelser for indtrufne, endnu ikke anmeldte forsikringsbegivenheder sættes til 0.

25.2.10. Erstatningshensættelser i alt

De samlede erstatningshensættelser udgøres af summen af forfaldne, ikke udbetalte pensionsydelse samt IBNR.

25.3.0. REGNSKABSPOSTER

Navn	Beskrivelse
Garanterede ydelser	<i>GY</i>
Risikomargen	<i>RM</i>
Individuelt bonuspotentiale	<i>IB</i>
Kollektivt bonuspotentiale	<i>KB</i>
Pensionshensættelser	<i>PH</i>
Forventet fremtidigt overskud	<i>FFO</i>

26.0.0. DÆKNING VED UDVALGTE KRITISKE SYGDOMME (LP)

Dækning ved udvalgte kritiske sygdomme er betegnelsen for en gruppeforsikring, der omfatter medlemmerne af Lægernes Pension, og som giver ret til udbetaling af en sum, hvis medlemmet i forsikringstiden får diagnosticeret en af de udvalgte kritiske sygdomme. En række betingelser nævnt i forsikringsbetingelserne for Udvalgte Kritiske Sygdomme skal være opfyldt, før summen kan udbetales.

26.1.0. PRINCIPPER FOR PRÆMIEFASTSÆTTELSE

Præmien beregnes med udgangspunkt i en nettotarif stillet til rådighed af Swiss Re. Tariffen er baseret på både nationale og internationale sygdomsstatistikker for de omfattede sygdomme og er pr. 1. januar 2008 justeret ud fra det faktiske risikoforløb i Lægernes Pensionskasse i perioden 2005-2007. Tariffen er igen justeret pr. 1. januar 2015 ud fra det faktiske risikoforløb. Den benyttede tarif fra 1. januar 2015 fremgår af nedenstående tabel over præmien pr. 150.000 kr. sum op til og med alder 59, pr. 115.000 kr. sum fra og med alder 60 år til og med alder 64 og pr. 80.000 kr. sum fra og med alder 65 år:

Tabel 1. "[Præmier - nettotarif]" .

Alder	Mænd	Kvinder	Alder	Mænd	Kvinder
25	87,51	91,70	48	866,70	701,62
26	100,97	107,23	49	984,27	767,20
27	116,66	125,70	50	1111,21	836,52
28	128,19	139,95	51	1242,22	908,17
29	141,24	154,54	52	1374,33	984,20
30	154,61	170,77	53	1444,97	1019,57
31	168,61	188,48	54	1509,98	1056,28
32	185,01	206,03	55	1581,24	1094,97
33	199,86	223,19	56	1657,54	1143,92
34	217,89	240,73	57	1745,88	1198,78
35	237,32	260,04	58	1919,13	1312,68
36	263,27	281,05	59	2115,27	1439,08
37	292,42	305,00	60	1785,48	1206,22
38	322,92	327,30	61	1957,59	1311,60

39	357,18	351,12	62	2133,68	1417,32
40	374,50	358,17	63	2310,43	1521,18
41	408,85	381,59	64	2487,01	1622,22
42	441,77	405,49	65	1852,91	1198,06
43	493,69	446,86	66	1975,60	1267,89
44	549,12	491,78	67	2309,99	1505,56
45	609,64	539,18	68	2508,92	1621,01
46	680,21	588,60	69	2723,98	1744,86
47	762,46	640,07			

Den kønsuafhængige præmie for hver enkelt aldersgruppe op til og med 59 år og for grupperne fra 60-64 år og fra 65-69 år fastsættes ud fra ovenstående tarif samt ud fra antal og køn for de omfattede medlemmer i de pågældende aldersgrupper pr. 1. november året før, hvor der regnes med en aldersforhøjelse på 8 måneder svarende til den gennemsnitlige alder medio det år, præmien skal vedrøre. Præmien forhøjes med 1/0,97 således at der anvendes 3 pct. af bruttopræmien til at dække administrationsomkostninger.

26.2.0. POSTERING OG FINANSIERING AF PRÆMIER

Præmierne betales på månedsbasis men posteres først på reservekontoen i forbindelse med bonustildeling, se afsnit 21. Præmien betales så vidt muligt ud af bonus for det enkelte medlems pensionsdækninger i gruppe LP. Såfremt bonus ikke er tilstrækkelig til at dække præmien, tilføres de resterende midler som lån fra egenkapitalen. Der anvendes samme regler som for negative bonuselementer, jf. afsnit 21.1.7.